

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete

Sayı: 72 • 11 Eylül '99 • 5 DM

*İşçi ve emekçiye yıkım getiren deprem
sermayeye vurgun kapıları açtı...*

**Sömürü ve vurgun düzenine
karşı birleşelim!**

İÇİNDEKİLER

Derin devlet işbaşında	6
Kürt ulusal mücadelesinde	
Çete devleti çeteleri affetti.	8
bir dönemin sonu	10
Güncel gelişmeler ve	
reformizm	11-12
TKİP Belgeleri: Sınıf hareketi ve	
çalışması /6 (orta sayfa)	14-18
Teslimiyet ve sosyal şovenizm . .	19-21
Doğu Timor üzerine	
kirli hesaplar	22
Son sözü hep direnenler söyler/1	
Partinin zaferi kaçınılmazdır! . . .	24-26

Kızıl Bayrak

Haftalık Sosyalist Siyasal Gazete
Sayı:72 • 11 Eylül 1999

Fiyatı: 5 DM.

Sahibi ve Y. İşl. Md.: Yeter Yalçınas
EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

Yönetim Adresi:

Eksen Yayıncılık Laleli Cad. No: 52/5 İstanbul
Tel: 0 (212) 638 28 83 Fax: 0 (212) 517 39 49

e-mail: kb@arti.net.tr

Web: http://kizilbayrak.cjb.net

Baskı: SERLER Matbaacılık
İSTANBUL
Tel: 0 (212) 880 40 75

Genel Dağıtım:
BİRYAY

EKSEN Yayıncılık Büroları

Atatürk Bul. Gevrek Sok. Karakaş İşhanı No:13/22,
Kartal/İSTANBUL Tel: 0 (216) 488 67 05

853. Sok. Bilen İşhanı No: 27/604
Konak/İZMİR Tel-Fax: 0 (232) 445 21 50

İlkiz Sok. Ekmen İşhanı 22/14 Kat: 5
Sıhhiye/ANKARA Tel-Fax: 0 (312) 229 40 19

Mimar Sinan Cad. Mimar Sinan İş Merkezi
Final ders. üstü CHP İl Başk. yanı No:108 **KAYSERİ**

Ahi Evran Mahallesi Okatanlar Sokak Kent Apt.
No: 1 **KIRŞEHİR** Tel: 0 (386) 214 08 05

Cemal Gürsel Cd. Shell Karşısı Vakıf İşhanı Kat: 3 No: 306
ADANA Tel: 0 (322) 363 28 78

Haç Halil Mah. 1219. Sk. Göçeoğlu İşhanı Kat:4 No: 33
Gebze/KOCAELİ Tel: 0 (262) 642 41 90

Terakki Mah. Cumhuriyet Cad. Papila İşhanı Kat: 2 No: 1
ZONGULDAK Tel-fax: 0 (372) 252 25 92

Kemalpaşa Mah. Demiryolu Cad.No: 40 **İZMİR**

Hürriyet Cad. Ziver Bey İşhanı Kat: 2, No: 59
ANTAKYA Tel: 0 (326) 213 76 14

Esenbey Bankalar Cad. Uyanal İşhanı No: 61 **NİĞDE**

**Gazetene sahip çık!
Abone ol! Abone bul!**

Adı :
Soyadı :
Adresi :
Tel :

6 Aylık Yurt içi 3 000 000 TL Yurt dışı 200 DM
1 Yıllık Yurt içi 6 000 000 TL Yurt dışı 400 DM

Fatma ÜNSAL adına, * Yapı Kredi Bankası

İSTANBUL/Aksaray Şb.
***TL için** :0079219-2 DM için:3002991-8 No'lu
hesaba yatırdım. Makbuzun fotokopisi ektedir.
*** İş Bankası/İstanbul/Aksaray Şb.**
-DM için :1002 30100 1051039 No'lu hesaba
yatırdım.

Mezarımızı kazananların mezarını kazacağız! Çürüyen sistemden ölümlerin-yıkımların hesabını soracağız!

Ülkedeki hemen her gelişmede olduğu gibi, deprem yıkımında da sistemin işçi-emekçi düşmanı karakteri tüm çirkinliğiyle ortaya çıkmış bulunuyor.

Kapitalist sömürü sistemi ve çeteci devleti, sadece yıkımın büyüklüğündeki sorumluluğuyla değil, yıkım karşısındaki duyarsızlığıyla da, sadece duyarsızlığıyla değil, sivil yardımları engelleme çabaları ve aşağılık fırsatçılığıyla da (sosyal güvenlik saldırısının alelacele meclisten geçirilmesi) en geniş kitlelerin gözünde bir kez daha teşhir oldu.

Ve bir kez daha ortaya çıkmış oldu ki; sistem hiç bir yamanın tutmayacağı kadar çürümüştür. Buna rağmen yaşamını sürdürme gayreti ise, doğal olarak insan kanıyla beslenmesiyle mümkün olabilmektedir.

İş-gücümüzü, alinterimizi-göznurumuzu her gün her saat iliklerine kadar sömürdükleri yetmedi, sadece son depremde 40 bine yakın insanımızın kanını içtiler. Son onbeş yıldır, Kürt halkına karşı yürüttükleri sömürgeci savaşta katlettikleri bir o kadar Türk-Kürt genci bir yana. Kaçırılan, kaybedilen, katledilen, işkencede öldürülen binler bir yana. Sadece son depremde 40 bine yakın kurban verdik bu asalak düzene.

Çürüyen sistemin topluma verdiği tek zarar, kanıyla beslenmesi de değil. Daha vahimi, bu

çürümeyi çevresine bulaştırması, toplumu da kendisiyle birlikte çürümeye mahkum etmesidir. Toplumun tek kurtuluş umudunu, çürüyen uzvu kesip atma düşüncesini ezerek-bozarak gerçekleştiriyor bunu. Burjuva bencilliği, çıkarıcılığı, kapkaççılığı, vurgunculuğu, soygunculuğu en geniş kesimlere yayarak yapıyor. Ama, son deprem aynı zamanda gösterdi ki, Türkiye işçi sınıfı ve emekçi kitleler, toplumun umudunu boşa çıkarmayacaktır. Sistemin tüm çaba, baskı ve engellemelerine rağmen, dayanışma ruhunun hala dipdiri

olduğu da ortaya çıkmıştır depremle birlikte. Depremin hemen öncesinde, sistemin saldırılarına karşı safları sıklaştırmaya çalışan işçi-emekçiler, deprem yıkımına karşı da aynı birlik ve dayanışma ruhuyla davrandı. Zaten kurtarılabilen herkes, bu sayede kurtarıldı.

Aslında kurtuluşun yolu kılavuz gerektirmeyecek kadar açık. Çürüyen sistem çevreyi daha fazla zehirlemeden gömülmek zorundadır. Yol bu derece açık olmasına rağmen, Türkiye işçi sınıfı artık kılavuzsuz da değil. Komünist işçi partisinin önderliğiyle, mezarını kazananların mezarını kazmayı öğrenmektedir..

**Ya kapitalist barbarlık içinde çöküş!
Ya sosyalizm!**

kitapçılarda...

H. FIRAT
*Program sorunları
üzerine konferanslar*

**Ulusal Sorun
ve
Devrim**

İ K S E N Y A Y I N C I L I K

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

H. FIRAT
**Demokrasi, Devrim
ve
Oportünizm**

İ K S E N Y A Y I N C I L I K

Yargıtay Başkanı'nın "tarihi" söylevi

Tepkiler neyi gösteriyor?

Yargıtay Başkanı ağzından dillendirilen "demokratik dönüşüm" masalının, sistemin Marmara depremiyle uyguladığı toplu katliamın hemen arkasına rastlaması bile tek başına bunu kanıtlamaya yeterlidir. Deprem yıkımındaki sorumluluğundan depremden sonraki sorumsuzluğuna, fırsatçılığına (sosyal güvenlik yasası), küstahlığına (deprem suçlularını da kapsayan af yasası) kadar, sistem ve devlet, tüm icraatları ile insana ve emeğe düşman karakterini açıkça sergilemiş bulunuyor. İşçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halklar için tek gerçekçi, kalıcı, insancı ve toplumcu çözüm, kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmeleridir. İktidar erkini, toplumu yeni temeller üzerinde ve emekçi sınıfların çıkarları doğrultusunda örgütlemesi için, işçi sınıfının eline almasıdır.

Yargıtay Başkanı Sami Selçuk'un "Adli Yıl" açış konuşmasının yol açtığı tartışmaları şimdilik yalnızca medya üzerinden izleyebiliyoruz. Derin devletin kapalı kapıları ardında konuşulanlar ise çok geçmeden dışarıya yansıyacaktır. Gerçi burjuva devlet kültürümüzde bir yargıtay başkanının devletin ve derin devletin üst organlarının bilgisi dışında, onun görüşlerine ve eğilimlerine zıt konuşma yapması gibi bir gelenek yoktur. Yine de böyle konuşmalar yapmak yüksek yargı organlarının başında bulunanlar için giderek bir yeni moda haline de gelecek gibi görünüyor.

Hatırlanacağı gibi, benzer fakat belli bakımlardan daha "ölçülü" bir konuşmayı geçen Nisan ayında Anayasa Mahkemesi Başkanı yapmıştı. Bu konuşma da, tıpkı şimdiki gibi, "demokrasi ihtiyacı"na yaptığı vurgulardan dolayı özellikle büyük medya çevrelerinde tümüyle samimiyetsiz ve ikiyüzlü bir heyecan dalgasına neden olmuş ve etkisi ancak üç-beş gün süren bir destek görmüştü. Benzer bir şeyi Susurluk'un hemen sonrasında Susurluklar üreten düzenin kaymak tabakasını oluşturan TUSİAD'ın "Demokratikleşme Raporu" sırasında da yaşamıştık. Türk burjuvazisi ve Türk devletinin egemen katları emekçilerin en temel haklarını ayaklar altına aldıkları ölçüde, bunu "demokrasi" üzerine geçici heyecanlarla birleştirmeyi adeta yeni bir alışkanlık

haline getirmiş görünüyorklar.

TUSİAD'ın "demokratikleşme" paketi saldırısının, bununla yaratılan sahte ve aldatıcı havanın kaç günlük ömrü olduğunu yaşayarak gördük. Anayasa Mahkemesi Başkanı'nın demokrasi üzerine "sarsıcı" çıkışının arkası ise en azgın ve hayvani şovenist kampanyalarla geldi. Yargıtay Başkanı'nın "7.4 deprem şiddetindeki" söylevinin arkasının ne olacağını da çok geçmeden birlikte göreceğiz.

Bununla birlikte, bugünden bazı saptamalar yapmak mümkün. Konuşmanın içeriğine katılanları/katılmayanları, bunu cumhuriyetin temellerini dinamitlemek olarak değerlendirenleri/cumhuriyeti korumanın tek yolu olarak görenleri, kimi yönlerini haklı bulan ancak özüne katılmayanları vb. üzerinden kamuoyuna yansıyan tartışmalar, sistemin en küçük bir değişime ne tür tepkiler verebileceğine de ışık tutmaktadır.

Deprem ve af tartışmaları da gösterdi ki, en akıllı burjuva ideologları, "sistemi bu haliyle götürmek mümkün değildir, en kısa zamanda el atılıp kimi demokratik yamalarla desteklenmezse sonu yakındır" görüşüyle akıl dağıtırken; biraz daha akılsızları, "hemen sistemi eleştirmeyin, sistemin suçu yok, suç basiretsiz politikacılar" savunusuna girdiler. Sahibinin sesi olmaktan öte bir özelliği bulunmayan popüler propaganda memurları ise, "24 saatlik" düşünme ve durumu izleme süresinin ardından, "Bu ülkede ben dahil, milyonlarca insan 12 Eylül sabahı, 'Oh hayatım kurtuldu' düşüncesiyle uyanmıştır." diyerek (Ertuğrul Özkök/Hürriyet/8 Eylül 99), Yargıtay Başkanı'nın "tarihi söylev"ine karşı 12 Eylül'ü ve onun ürünü olan mevcut hukuksal çerçeveyi savundular. (Her zaman TUSİAD patronları ile "derin devlet" in doruklarına egemen olanların "sesi" olmaya özen gösteren bu sonuncusunun tepkisi dikkate alınması gereken en önemli veri sayılmalıdır.)

Demokratik açılımlar üzerine benzer görüşler aslında epey bir süredir Kürt sorunu üzerinden de dile getiriliyordu. Daha doğrusu, ABD tarafından, sorunun "akılcı çözüm"ü ikinci ve kuralcı Türk siyasetçilerine ve askeri yöneticilerine kavrattılmaya, kabul ettirilmeye çalışılıyordu. Gündemi deprem değiştirdi. Fakat tartışmaların özü ve esası değişmedi. Zaten sistemdeki çürümenin, devletteki çeteleşmenin her vesileyle açığa çıktığı, tüm pisliklerin ortaya saçıldığı bir süreçte, sistem sahiplerinin "çözüm"ü gündemlerine almamaları, tartışmamaları olanaksızdır. Mesele bu tartışmalarda hangisinin ağır basacağıdır; tutuculuğun mu, akılcılığın mı?

Öncekilerin yanı sıra, Yargıtay Başkanı'nın konuşmasına verdikleri tepkilere bakılırsa; faşistler artı ilk cumhuriyetçiler, artı sadece çürümeden beslenen rantiyeciler, vurguncular, soyguncularla bunların Ankara'daki meclis ahırına yolladıkları temsilcileri, artı sadece savaştan ve kandan beslenen çeteciler, özel timciler vb., sistemi korumak için bile olsa en küçük bir değişime şiddetle karşıdılar. Çünkü en küçük demokratik makyajın dahi varlıklarını tehdit ettiğini düşünmektedirler. Bu kesim esas itibarıyla asalak sistemin de asalağı bir güruhtur.

Sistemin asıl sahibi tekelci burjuvazi ise, her ne yolla olursa olsun sistemini korumak ve

sürdürmekten yanadır. Dolayısıyla sermayenin uluslararası merkezleriyle istişare ve uyuşma halindedirler. Efendilerinin soruna ilişkin uyarı ve önerilerini her zaman dikkate almıştır ve yine alacaktır. Kürt sorunu bu ülkedeki her demokratik tahkim yamasının ana halkası olmaya devam etmektedir. ABD'nin bu soruna ilişkin düşünce ve çözüm önerileri ise bilinmektedir. Türk devletinin, kimi kasıtlara ve tutuculuklara rağmen, uyguladığı da esasta bu genel geçer yöntemdir. Yani "ez ve çöz" formülü. ABD'de ve tüm uydu devletlerdeki toplumsal hareketlere karşı stratejiyi ise CIA'nın çizdiği, kontr-gerillanın uyguladığı biliniyor.

İşte bugün, sistemin sahipleri ve "akıllı" ideologları, ulusal sorunda "ez"me sürecinin tamamlandığı, "çözüm" aşamasına gelindiğini görüyorlar. En "akılcı" yöntemin yine CIA-kontr-gerilla stratejisindeki "sopadan sonra havuç" yöntemi olduğunu da biliyorlar. 15 yıllık bir sömürgeci imha savaşıyla yorup, "yola getirmeye" çalıştığı Kürt ulusal hareketini, demokratik elma şekeriyi avutup sorundan kurtulacaklarını düşünüyorlar.

Sistem çözümsüzlük üretiyor

CIA stratejisi burjuvazi için en akılcı ve geçerli yol olmakla birlikte, tarih göstermiştir ki, bu hiç de gerçekçi değildir. Neden gerçekçi değildir? Bu çözümün uygulandığı hiçbir ülkede sorun çözülmemiş, sadece ertelenmiştir. Filistin sorunu sorun olmayı sürdürmektedir. Kürt sorunu da sorun olmayı sürdürecektir. Ortadoğu kazanı kaynamaya, CIA stratejileri doğrultusunda ABD-İsrail-Türkiye kontr-gerillası bölge halklarına karşı suç işlemeye devam edecektir. Görüleceği gibi, burjuvazinin en akıllılarının çözümü, sistemin kendisi gibi, çözümsüzlükten başka bir şey üretememektedir.

Çözüm devrimde, sosyalizmde...

Kürt ulusal hareketi ve kimi "sol" çevrelerin sarıldıkları "demokrasi" aldatmacası (Yargıtay Başkanı'nın konuşması) işte böyle bir şey. Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halklarının ihtiyacı ise, özgürlük ve eşitlik temeline dayalı birlikteliktir. Ne Türk burjuvazisi, ne ABD ve CIA, işçi sınıfına ve emekçi halklara bunu vaad etmiyor, edemez. Onların ortak çıkarı, işçi ve emekçilerin ezilmesi, halkların köleleştirilmesinde yatıyor. Demokrasileri de, diktatörlükleri de bunu sağlamaya endekslidir.

Yargıtay Başkanı ağzından dillendirilen "demokratik dönüşüm" masalının, sistemin Marmara depremiyle uyguladığı toplu katliamın hemen arkasına rastlaması bile tek başına bunu kanıtlamaya yeterlidir. Deprem yıkımındaki sorumluluğundan depremden sonraki sorumsuzluğuna, fırsatçılığına (sosyal güvenlik yasası), küstahlığına (deprem suçlularını da kapsayan af yasası) kadar, sistem ve devlet, tüm icraatları ile insana ve emeğe düşman karakterini açıkça sergilemiş bulunuyor.

İşçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halklar için tek gerçekçi, kalıcı, insancı ve toplumcu çözüm, kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmeleridir. İktidar erkini, toplumu yeni temeller üzerinde ve emekçi sınıfların çıkarları doğrultusunda örgütlemesi için, işçi sınıfının eline almasıdır.

Deprem işçi-emekçiye yıkım, sermayeye vurgun kapıları getirdi

Marmara depreminde ölenlerin ezici çoğunluğu işçi-emekçilerdi. On binlerce ev yerle bir oldu. Bu evlerin hemen her biri bir ömürlük emeğin ürünüydü. Büyük sermaye ise pek bir kayba uğramadı. Sermayenin belki de en büyük kaybı TÜPRAŞ rafinerisinin yanmasıydı. Özellikle büyük sermaye depremden neredeyse “0” zararla çıktı. Yıkılan birkaç fabrika sigortalı olduğu için bu zararlarını da telafi edecek. Ama aylarca işsiz kalan işçinin zararını tazmin eden olmayacak.

Sermaye devleti depremin hemen ardından hamasi nutuklar atmaya başladı. “Güçlü devlet” tabloları çizildi. Bir açıdan devlet gerçekten de “güçlü”ydü! Hiçbir yardım gelmedi diye isyan eden depremzedeye karşı ne kadar güçlü olduğunu göstermekte hiç çekinmedi. Ama yardımların depremzedeye ulaştırılması gündeme geldiğinde acizleşti. Bu acizlik sadece hazırlıksızlık ya da olanaksızlıktan değil. Depremin ilk gününden itibaren başlatılan yardım kampanyalarında daha şimdiden toplanan miktar depremzedenin zararını telafi edecek düzeye gelmiştir. Yardımlar hâlâ devam etmektedir. Ayrıca sırada sınırlı sayıda da olsa sigortalı ev ve iş yerlerinin alacakları sigorta tazminatları ile katil-vurguncu müteahhit ve müteahhit firmalarından alınacak tazminatlar var. (Tabii alınabilirse. Zira deliller yok ediliyor. Bu durumda dava açmak bile imkansız gibi bir şey). Yani depremzedeye yardım ulaştırmanın imkanları var. Ama bu yardım şimdiye dek doğru dürüst ulaşmadı, bundan sonra da ulaşmayacak. Çünkü yardımlardan oluşturulan fon yine sermayeye aktarılıyor, aktarılacak.

Sermaye devleti depremi sermayenin yapısal krizini hafifletmenin bir olanağı olarak kullanacaktır. Yardımlar depremzedeler için değil, gerçekte krizdeki sermayeye aktarmak için toplanmaktadır.

Vurgun sisteminin deprem vurgunu

Deprem çerçevesinde yapılan vurgunların sadece birkaçını sıralayalım:

1) Deprem sonrasında çok somut olarak görüldüğü için Kızılay vurgunundan başlayalım. Her yıl Kızılay’a çok büyük rakamlarda yardımlar yapılıyor. Sadece kurban derileri bile epeyce yüklü bir miktar tutuyor. Bağışlanan kan bile satılarak Kızılay’a gelir olarak aktarılıyor. Buna rağmen depremzedelere verecek doğru dürüst çadırı bile yoktur Kızılay’ın (çadır diye verilen çaput parçalarını saymazsak tabii). Peki doğru dürüst çadırı dahi olmayan Kızılay, onca bağışı, yardımı nereye aktarıyor? En başta suyun başını tutan Kızılay Genel Müdürü’nün cebine. Sonra aşama aşama miktarı azalarak diğer Kızılay yetkilisi bürokratlara ve onların yakınlarına. Bunun rakamsal verileri son günlerde burjuva basında epeyce yer aldı.

2) Deprem kaybını telafi etmek için ilk “önlem” olarak deprem vergisi çıkarılacağı söylenmişti. Yoğun tepkiler üzerine meclis tatilinden sonrasına ertelendi bu vergi. Ama deprem zamları hemen uygulamaya sokuldu. Ancak ne deprem vergisi, ne de deprem zamları ile toplanacak para depremzedelere ulaşamayacak, tam takır olan hazineye aktarılacaktır.

3) Bağışların artması için deprem bağışları vergiden muaf tutulacak. Vergi kaçırmanın bin bir türlü yolunu uygulayan sermayeye yeni bir vergi kaçırma kapısı aralanıyor bu muafiyetle.

4) Deprem bölgelerine yardım amacıyla giden

devrimciler, demokratlar gözaltına alınıp tutuklanırken, Sedat Peker gibi mafyacı katillerin her kuruşu kanlı ve kirli olan yardımı reklam boyutunda afişe ediliyor. Çete-mafya mensuplarını böyle “şirin” gösterme tutumu gelecek vurgunların yolunu düzlemektir.

5) Deprem bölgesinde kiralar ve nakliye ücretleri iki-üç misli artmış durumda.

6) Depremle birlikte iletişim büyük oranda felce uğradı. Cep telefonu milyarlarca dolar ödeyerek yapamayacağı reklamı yaptı. Yeni uydu sistemlerinin

kurulması ihtiyaç haline gelmiş olmalı ki, bunun yapımı için ihale iki günde tamamlandı. ASELSAN’da kalan ihale bedeli 24 trilyon lira. Bunun 15 trilyonu peşin, 9 trilyonu da 2000 Nisan’ın a dek taksitle verilecek. İhalenin yangından mal kaçırılır gibi yapılması, bunun da bir vurgun olduğunu düşündürüyor.

Depremde ölümlerin tetikçisi müteahhitler ödüllendiriliyor

Deprem bölgesindeki binaların ezici çoğunluğu depremin şiddetinden değil, binaların eksik malzemeye yapılmış olmasından dolayı yıkılmıştır. 40 binin üzerinde ölümün asıl sorumlusu sistemse, “tetikçisi” de bu sistemin bir parçası olan müteahhitlerdir.

Göstermelik de olsa cezalandırılmaları beklenen müteahhitler şimdilik veto edilen “af” yasasında affediliyorlardı. Deprem sonrasında öncelikli olarak canlanacak sektörlerin başında inşaat sektörü geliyor. Yani affedilen müteahhitler için bol vurgunlu günler kapıda. Bunların ilki Bayındırlık Bakanlığı’nın prefabrik konut projesiyle gerçekleşecek.

Prefabrik konutlar geçici olmaları kaydıyla yapılıyor. Hemen ekleyelim: Dinar depreminin ardından yapılan prefabrik konutlarda neredeyse kimse oturmuyor. Çünkü insanlar soğuğu-sıcağı geçiren 30 metrekairelik barakalarda yaşamaktansa kiraya çıkmayı yeğliyorlar. 1966 yılında Muş-Varto’da gerçekleşen deprem sonrasında yaşanan durum ise traji-komiktir. Varto’lu depremzedeler 33 yıldır geçici barakalarda yaşıyorlar. Üçüncü örnek Ceyhan depremidir. Dönemin başbakanı depremin hemen ardından 20 bin konut yapacakları sözü vermişti. Sonra bu rakam her nedense 5 bine düşürüldü. Bu 5 bin konut bile halihazırda tamamlanmış değil. 45 bin hasarlı binanın tamiratını depremzedeler kendi olanaklarıyla yaptılar. Yıkılan konut başına ödenmesi gereken 4.5 milyon ancak 3 milyon verilmiş. Bütün bu gerçekliklerin üzerine yardım üzerine söylenen onca sözün inandırıcılığı olabilir mi?

Bayındırlık Bakanı 40-50 bin prefabrik konut yaptıracağını medyatik bir tanıtımla açıkladı. Konut başına 1.5 milyarlık tek fiyat çıkarılarak ihale şartnaması satışa sunuldu. Türkiye’de prefabrik konut inşa edebilecek belli başlı 15-20 firma olmasına

rağmen ihaleye 200’ün üzerinde başvuru oldu. Bunun üzerine ihale üç ayrı parçaya ayrıldı. Konutların zemin betonu, prefabrik yapı ve elektrik-su tesisatı yapımı için ayrı ayrı ihale çıkarılacak. İzolasyon sistemi ve prefabrik yapı 15-20 firmaya verilecek. Hemen her müteahhit şirketin yapabileceği diğer işler ise hükümete yakın yüzden fazla şirkete pay edilecek

Çarpıcı bir başka olgu da, geçici prefabrik konutların maliyetiyle kalıcı konutların maliyetinin birbirine çok yakın olmasıdır. Hemen hemen aynı parayla kalıcı konut yapmanın olanaklı olduğu söyleniyor. Dolayısıyla bu da müteahhit şirketlerin yüzünü güldürmek için düşünülmüş bir vurgun tasarımıdır. Geçmişteki örneklerinin aksine bu kez kalıcı konutlar gerçekten yapılabilir. Hem kamuoyunun gözünün burada olması nedeniyle, hem de yeni bir vurgun kapısının açılması için.

Demek ki depremle herkes yıkılmıyor. Kimileri daha bir kalkıyor!

Biz gücümüzü birleştirmedikçe sermaye devleti bize karşı gücünü göstermeye devam edecek

Toplanan o kadar yardımın depremzedelere ulaşmaması üzerine tek tek de olsa bazı karşı duruşlar oluyor. Ama bu karşı duruşlar cılız olduğu için sermaye devleti bunları ezmekte çekincesizce kullanıyor “gücünü”. Düzce teftişi sırasında anlamlı bir tepki gösteren Fadime Usta isimli kadının hemen gözaltına alınarak örgüt bağlantısı kabul etmeye zorlanması buna bir örnektir. Öyle ya, hakkını arayan mutlaka “terörist”tir!

Bir ömür emekle taş taş üstüne ekleyerek yaptığımız evlerimiz başımıza yıkılmış, sevdiklerimize mezar olmuş. Biz acımızla kıvrılırken, bol keseden vaatler veriliyor, nutuk çekiliyor. Çadır diye çaput parçaları veriliyor, çoğumuz onu bile alamıyor. Şimdi de konut diye 30 metrekairelik barakalarda yaşamaya zorlanıyoruz. Bütün bunlara tepki duyacak olduğumuzda ise, gözaltına alınıyor, işkence ve hakaret görüyoruz.

Artık yeter! Artık yetmeli! Artık kaybedecek bir şeyimiz yok çünkü. Seslerimiz tek tek çıktığında güçsüzüz belki. Sermaye devletinin aciz “gücünün” hissimize uğruyoruz. Ama birleşerek çıktığında, sesimizin şiddeti bile vurguncu ve katliamcı sermayeyi ve sermaye devletini sarsacaktır.

Deprem, asıl devleti sarstı

Depremden sonra bir takım müteahhitler, hükümetler, politikacılar suçlansa da nihayetinde “takdir-i ilahi” denilerek sorumluluk tanrıya çıkarıldı. Devletin tepesinde yer alan Demirel’in “tek suçlu depremdir” demesi ise, bunun resmi açıklama tarzı oluyor. Öyle ya; on binlerce insanın hayatına ve sağlığına mal olan bir sarsıntının sorumlusu sadece politikacılar, hükümetler, rant sermayesi olamazdı. Tabii ki, “âli devlet”in de üstünde yer alan doğa üstü bir gücün işi olabilir bu.(!)

Sermaye düzenini bir telaş almış; kapitalist sistemimizi bu işten nasıl sıyracağız diye çırpınıp duruyor kalemlşörleri. Ve çıkış yolu böylece bulunmuş oluyor işte.

Gerçekten de yer depreminin yaşanmasında insanoğlunun hiçbir sorumluluk payı yok. Dinci çevreler dışında, kimsenin, “deprem şu kişiler, şu devlet, şu düzen vs. yüzünden oldu” dediği de yok. Neticede, insanlığın geldiği aşamada depremi engelleme gibi bir olanağı yok. Fakat bu, yaşanan yıkımın, acıların doğal olduğu anlamına gelmiyor. Üretim araçlarının, bilimin, tekniğin ulaştığı düzeyde, doğal afetlerin yıkımını en aza indirmenin, can kaybını önlemenin mümkün olduğunu burjuvazinin teknokratları söylüyor. Örneğin Japonya’nın belli bölgelerinde sürekli deprem olmasına rağmen, depreme dayanıklı yapılar sayesinde 7, hatta 8 şiddetindeki depremlerden çok sınırlı bir kayıpla ya da hiç kayıpsız çıkılmaktadır. Yine, kentleşme alanlarının fay hatları dışında seçilmiş olduğu Amerika ve Avrupa’da da depremin yıkıcı etkilerinden sakınılabilmektedir.

Demek ki yıkımın böylesine büyük yaşanmasında kapitalist çarpık kentleşmenin, insan yaşamı hiçe sayılarak yapılan gösterişli çürük binaların temel bir rolü vardır. Deprem görüntülerine bakıldığında da bu rahatça görülebilmektedir. Koca bir alanda onlarca bina tamamen yerle bir olmuşken, ortada tek bir binanın öylece ayakta kalması, bu depremin bu kadar etkili olmasında konut sorununun belirleyiciliğini gösteriyor. Yıkılan binalara bakıldığında da bunların büyük bir bölümünün belli müteahhitlerin, kooperatiflerin binaları olduğu görülecektir. Örneğin Avcılar’da yıkılan binalar sadece iki müteahhide aittir. Bunlardan da rahatça anlaşılacağı gibi, binaların 17 Ağustos depreminde ayakta kalması için özel olarak depreme dayanıklı yapılması da gerekmiyordu. İnşaatlarda az buçuk asgari kriterlere uyulsa, yıkım bu kadar büyük olmayacaktı.

Gerçeklerin bu çıplaklığı karşısında, burjuva medya bile “suçlu depremdir”, “takdir-i ilahi” söylemleriyle dalga geçmek, düzenin işleyişini, hükümetleri, politikacıları, hatta hatta “âli devlet”lerini suçlamak zorunda kalıyor.

Deprem anındaki yıkım bir tarafa, deprem sonrası süreçte yaşananlar sermaye düzeninin gerçekliğine/durumuna daha da çarpıcı ışık tutmuştur. İlk 48 saat boyunca hiçbir kurtarma çalışmasının başlatılmaması, yardım ve kurtarma çalışmalarına başlandığında ise yaşanan anarşi, devlet yöneticilerinin tavırları, burjuva basını bile çileden çıkarmıştır. Sermaye iktidarının ideolojik, politik, kültürel, ahlaki vs. durumunu en iyi yansıtan tablo ise Sağlık Bakanı’nın başta Ermenistan ve Yunanistan olmak

üzere diğer ülke halklarının duyarlılıklarına karşı sergilediği iğrenç tutumdur. Sermaye iktidarı, yabancı ülkelerden gelen yardımı reddedecek, kanları çöpe atacak kadar ırkçı faşist bir yapıya sahiptir. Kurtarma, yardım, sağlık çalışmaları alanında yaşananlar, sermaye düzeninde, insanlığa ait tüm değerlerin ayaklar altına alınması da her türlü sınırın nasıl aşıldığının en çarpıcı örnekleridir.

Bu sınırlar öylesine aşılmıştır ki, devleti bile hedef tahtasına yerleştirerek eleştirme gereği hisseden sermaye medyası, salt yansıttıkları üzerinden kapitalist sisteme dair bir çok somut olguyu istemeden de olsa dışa vuruyor. İşlenmemiş deniz kumunu kullanan, malzemenen çalan, mevcut imar yasalarına bile uymayan inşaat şirketlerinin, rantı paylaşan hükümetlerin-politikacıların suçlanması, “herşey kâr için” ilkesinin işlediği kapitalist sistemin, yaşanan yıkımın nedeni olduğunun itirafıdır. Zira kapitalizm tam da insanı hiçe sayan inşaat patronlarının, onlara göz yuman hükümetlerin düzenidir.

Aynı şekilde, “çarpık kentleşmenin, sağlıksız konut yapımının sorumlusu serbest piyasa ekonomisidir, sermayenin rant ve ticaret alanına yönelmesidir” demek, yıkımın kaynağının emperyalist-kapitalist sistem olduğunun itirafıdır. Zira, bağımlı bir ülkedeki sermaye düzeninin, daha farklı bir işleyişi yoktur.

İzmit depremi sadece topluma büyük bir fatura olmakla kalmadı, bir çok burjuva yazarın da itiraf ettiği gibi, gerçekte devleti sarstı. Hepsı bu sarsıntıyı götürüp sistemin işleyişine bağlayarak devletin neden bu hale geldiğini açıklamamanın çabasındalar. Böylelikle sermaye düzeninin kendisini temize çıkarabileceklerini sanıyorlar. Sistem düzgün işleseymiş (sanki başka türlü işleyebilmiş gibi) devlet bu hale gelmezmiş. Devlet, siyasetçilerin, hükümetlerin kötü yönetiminden ötürü depreme uğramışmış. Daha da ileri gidilerek, sisteme sahip çıkmamış diye halk suçlu ilan edilebiliyor.

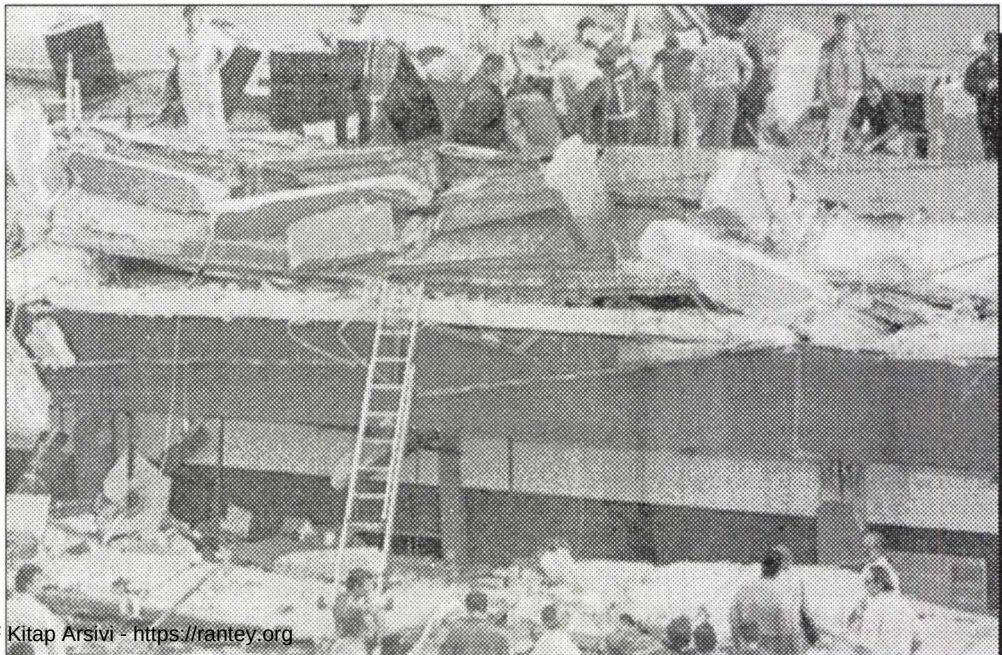
İşin ilginç yanı, bunu söyleyenlerin, düzenin özelleştirme politikasına, uluslararası tahkime, “sosyal güvenlik reformu” tasarısına en çok alkış tutanlar olmasıdır. 17 Ağustos depremi sonrasında kurtarma, sağlık, gıda yardımı alanlarındaki rezaletten şikayetçi olanlar, sosyal güvenliğin ortadan kaldırılmasına, sağlık ve diğer hizmet alanlarındaki özelleştirmelere, ülkenin emperyalist talana açılmasına karşı Temmuz ve Ağustos ayları boyunca alanlara çıkan işçi ve emekçi kitleleri, sevgili karaoglanlarıyla bir ağızdan dinazorlukla suçlayanlardı.

Herşey en kör gözün bile görebileceği sadelikte,

açıklıkta yaşanmaktadır. Herşeyin kâr üzerine kurulduğu, bir avuç asalağın çıkarının tüm toplumun çıkarının üstünde tutulduğu, sermayenin vahşi sömürüsünün sürdürülmesini güvenceye alan, egemenlik aracı devlet tarafından işçi-emekçi kitlelere sefaletin, baskının, terörün dayatıldığı sermaye düzeni var oldukça yıkımlar hep böyle büyük olacaktır. Dahası yıkımın ardı arkası gelmeyecektir. Tarih bunun tanığıdır. Sadece sermaye düzeninin kuruluşundan sonraki sürece bakıldığında bile, doğal afetlerin yıkımına karşı herhangi bir önlemin alınmadığı, insan hayatının hep hiçe sayıldığı rahatlıkla görülecektir. 40 binin üzerinde insanın hayatını kaybettiği 1939 Erzincan depreminden, 17 Ağustos 1999 İzmit depremine değışen ne vardır? O gün olduğu gibi bugün de canlarından, yakınlarından, yerlerinden olan, yani depremde en büyük yıkımı yaşayanlar işçi-emekçi kitlelerdir. O gün olduğu gibi bugün de işçi ve emekçilerin bir kısmı canlarıyla depreme fatura olurken, sağ kalanlara yine yıkımın “onarım”ının faturası ödettiriliyor. Devlet, daha insanların acıları taptaze iken ve sorumluluğun en büyük payını kendisindeyken, kalkıp deprem vergisini tartışabiliyor. Öte taraftan tekelleri burjuvazi böyle bir yıkımın ortasında bile palazlanma çabası veriyor. (Örneğin Koç’un MİGROS’ları, toplumun yardım konusundaki duyarlılığını istismar ederek satışlarını arttırmayı planlıyorken, yüzüstüce bunu MİGROS’un yardımı diye yutturmaya çalışabiliyor.)

Bütün bunlar, depremin sadece yeri değil, yanı sıra ekonomisinden müteahhitine, politikacısından ordusuna ve devletine kadar tüm kurum ve yapısıyla sermaye düzenini sarstığını gösteriyor. Ne var ki, bu sarsıntı ancak sermaye düzeninin yüzündeki beton sıvadan maskenin dökülmesini sağlamıştır. Toplumun bu düzeni tarihin çöplüğüne gömecek işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin örgütlü ve bilinçli eylemliliğiyle yaratacağı sarsıntıya ihtiyacı var. İşçi sınıfı yaşanan ve yaşanacak olan yıkımların vebalini daha fazla taşımak istemiyorsa, sermaye iktidarına karşı sosyalizm için mücadele bayrağını bir an önce yükseltmek zorundadır. Barbarlığa son vermenin başkaca da bir yolu yoktur.

Ya barbarlık içinde çöküş, ya sosyalizm!

Derin devlet işbaşında

Deprem, ikisi sanayi merkezi olmak üzere üç kenti yerlebir etti. Yığma betondan apartmanlar toplu mezara dönüştü. Yabancıyı yerlisi tek tek kişi veya sivil toplum örgütleri yardıma koştu. Türk devletinin, yardım bir yana, bölgeyi görmek üzere harekete geçmesi için bile 3 gün gerekti.

Dünya alem duydu. Burjuva medya bile eleştirmek zorunda kaldı. Çünkü nereye mikrofon uzatsalar, “Devlet nerde?” çılgınlıkları yükseliyordu.

Resmi devlet hantal, daha doğrusu ilgisiz-duyarsız kaldı kendi elleriyle yarattığı faciaya. Fakat devletin bu duyarsızlığına, suçluluğu da eklenince öfke kabına sığmaz oldu. Depremın ikinci gününden itibaren artık insanlar, “bizim için artık devlet mevlet yok, istemiyoruz, gölge etmesin yeter ki!” demeye başladı. Koskoca(!) başbakana bile bu öfkeyi haykırabilecek hale geldiler. Nasıl gelmesinler ki? Kaybedecek daha neleri kalmıştı? Sağ kurtulan herkesin en azından bir-iki yakını enkaz yığınları altında ya ölmüş, ya da kurtarılmayı bekliyor, insanların dışı tırnağı yeterli olmuyor, ancak devlet iş makinesi yerine bir kaç yalan makinesi bürokrat yollamayı tercih ediyordu.

Öfke yükseliyor, yükseliyordu...

**Resmi devlet görev ve sorumluluktan kaçtı, ancak derin devlet kaçamazdı
MGK olağanüstü topluyor**

Resmi devletin suçlarına ve duyarsızlığına karşı yükselen tepkileri bastırmak ise, her zamanki gibi derin devlete düşüyordu. Derhal MGK’yi topladılar.

Görevi hatırlatılacak kontr-gerilla ekipmanlarından ilki, kuşkusuz medya idi. Medya, psikolojik savaşın en etkili kollarından biri, kamuoyunu en kolay yönlendirecek, terör estirmeden öfkenin yönünü değiştirebilecek tek güç. Zaten kontrgerilla örgütlenmesinin şemalarını veren, yol, yöntem ve araçlarını gösteren “*Amerikan talimnamesi*” uyarınca medya çoktan kontrgerillaya dahil edilmiş bulunuyordu. Fakat derin devlette bile işler tıkr tıkr işlemediğinden, böyle, zaman zaman ilgili kişi ve kurumlara görevleri hatırlatılmak zorunda kalınıyordu. Ve... MGK toplantısından medya başta olmak üzere, kontrgerillanın ilgili tüm sivil kollarına görevini hatırlatma kararı çıktı.

İlgili “*talimname*” deki liste sırasına göre;
“1) Yerel polis müdürü
2) Okul idaresi ve müdürleri
3) Önde gelen din temsilcileri
4) Yargıçlar ve diğer hukuk temsilcileri
5) Sendika lideri veya liderleri
6) Etkili basın-yayın organlarının yayımcıları
7) Büyük iş ve ticaret kuruluşlarının temsilcileri
8) Diğer etkili kişiler” * çoktan kontrgerillaya örgütlenmiş olmalıydı.

İşte depremin hemen ardından, listede altı bizim tarafımızdan çizilmiş bulunan 3, 5, ve 6. sıradakiler ilk önce göreve çağrılanlar oldu.

Devlet, kurtarma(!) çalışması için bölgeye ulaşamadı ama, derin devlet Diyanet başkanını bölgeye ulaştırabildi. “Takdir-i ilahi, sabır, tevekkül” vaizleriyle, dindar (!) halkın devlete yönelen öfkesi yatıştırılmaya çalışıldı. Toplu mezarlar, namazsız abdestsiz cenazeler için fetvalar çıkarıldı ki, insanlar hiç olmazsa ölüleri mundar gömmemiş olmanın rahatlığına kavuşsun, daha fazla öfkelenmesin. İlk günlerde, “Devlet nerde?” haykırılarına

mikrofon tutan medya organları (özellikle de televizyon kanalları), MGK toplantısını takip eden günlerde bir “ordunun fedakarca çalışmaları” teranesi tutturdular. Hatta kimi işi o derece ileri götürdü ki, kontrgerillanın hizmetinde olduklarına ayrıca kanıt gerekmiyordu. (Sadece bir örnek; Savaş Ay, bazı sanatçılara küfür üzerine kurduğu iğrenç programına telefonla katılarak, “polislin elini yakamızdan çekmesini istiyoruz, yardım beklemiyoruz, gelen yardımları yağmalamasınlar yeter ki” diyen bir depremzedenin sözlerini kapatabilmek için, bin dereden su getirerek, hatta adamı yalancılıkla suçlayarak pisliğin ne kadar diplerine batmış olduğunu kanıtlamıştı.)

Özel televizyon kanalları bu işi o derece ileri götürdü ki, depremle ilgili birazcık doğru haber alabilmek, ancak, devlet kanalı TRT 1 üzerinden mümkün olmaya başladı. Birinci haftanın sonunda devleti az buçuk eleştiren tek televizyon kanalı kalmıştı, TRT 1. Diğerleri polis ve asker övgüsünden zaman bulabildikleri yerde “katil müteahhitler” masalını yinelemekle yetinir oldular.

Listenin 5. sırasındaki ajanlara gelince:

Türk-İş başkanı Meral, Türk-Metal başkanı Özbek gibileri başta olmak üzere, sendikaların tepesini tutmuş asalakların, her kritik süreçte sermaye lehine işçi sınıfını yatıştırma/oyalama görevini hakkıyla(!) yürüttükleri zaten biliniyor. Hatta bunları ayrıca “göreve davet” de gerekmiyor. Yönetilecek değil, yönetecek düzeyde merkezi bir görev(!)de olduklarını da gösteriyor bu durum. Depremın hemen öncesinde, sosyal haklara saldırı programına karşı bir kez daha ve alenen sınıfa ihanete imza atıyorlardı. Deprem imdatlarına yetiştirdi. Hükümet sınıfın acı ve şokundan yararlanarak, elçabukluğu marifet yasayı geçirdi. Sendikalar da bir badireyi daha kazasız belasız atlatmış oldular. Sözde bu saldırının geçmiş olmasından dolayı kimse onları suçlayamayacak. “Milletin bu büyük acısı arasında işçiyi üç kuruş ekmeği için sokağa dökemezdik” diyecekler, suçlayan olsa da.

Kontrgerillanın tüm kolları nihayet “kolları sıvamış” olsa da, depremin gösterdiği bir durum daha var. Bürokratik çürüme sadece resmi (açık-legal) devlet organlarını değil, derin devleti de sarmıştır. CIA denetimindeki bu yerel vurucu güç, sözde, bürokratik engellere, hukuka vb. takılmadan, çok seri hareket edebilecek, gelişmelere anında müdahale edebilecek bir şekilde örgütlenmişti. Ne var ki, depremzedeler Başbakan’ın üzerine yürümeden, trafik kontrolünü eli sopalı gençler üstlenmeden harekete geçemedi. İlla da MGK’nin toplanması, emir-kumanda zincirinin işlemesi gerekti.

Çünkü çürüme, hiç de iyi yönetemeyen, niteliksiz bürokratlardan kaynaklanmıyordu. Çürümenin kaynağı-merkezi kapitalist sistemdi. Devleti, partileri, parlamentosu, medyasıyla, tüm üst ve alt yapı kurumlarının bu çürümeden nasibini almaması imkansızdı. Kapitalist sistemin son can simidi “derin devlet” de kuşkusuz nasiplenecekti.

Dip not:
*** FM 31-16 simgeli, Counterguerilla Operations (Kontrgerilla Harekatları) adlı Amerikan Talimnamesinin 34. sayfasından aktaran Talat Turhan-Kontrgerilla Cumhuriyeti, sf. 55-56, Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>, Tüm zamanlar yay. 1993.**

Ankara Merkez Kapalı Cezaevi’nde direniş

Sermaye devletin provokasyonları her dönem cezaevlerine karşı saldırıların yaşanmasına neden oluyor. Son olarak da Ankara Merkez Kapalı Cezaevi’ndeki tutsakların uzun zamandır dile getirdikleri koğu talepleri ciddiye alınmamış, bunun üzerine devrimci tutsaklar 2 Eylül 1999 Perşembe günü 7. koğuşun duvarını yıkarak buraya yerleşmişlerdir.

Koğuş işgalinden birgün sonra Cezaevi Savcılığı tutsaklarla görüşülmesine izin vermedi. Pazartesi günü de aynı tavrı sergileyen Cezaevi Savcılığı içeriye avukat dahi aldırmadı. Bunun üzerine görüşe gelen tutsak yakınları, çocuklarından haber alınıncaya kadar cezaevinin önünü terketmeyeceklerini söylediler. ÇHD’den gelen avukatlardan Zeki Rüzgar’ın tutsaklarla görüşmesi ve iyi oldukları haberinin alınması üzerine aileler Salı günü saat 9:00’da cezaevi önünde buluşmak üzere ayrıldılar. Ertesi gün bir kısım tutsak yakını İHD ile temas içindeydi, bir kısmı ise cezaevi önünde çocuklarının durumu öğrenmek için bekleyişteydi. Cezaevinin önüne yığınak yapan sermaye devletin resmi ve sivil faşist kolluk güçleri ailelere cezaevinin önünden yolun karşısındaki parka gitmelerini, yoksa gözaltına alacaklarını söylediler. İHD’den gelen aileler Adalet Bakanlığı ile görüşemediklerini, Çarşamba günü saat 12:30’da İHD ve tutsak yakınları olarak basın açıklaması yapılacağını bildirdiler.

Burada saat 17:00’ye kadar bekleyen aileler ertesi gün basın açıklamasında buluşmak üzere tekrar dağıldılar.

8 Eylül 1999 Çarşamba günü de tutsak yakınları ve İHD, devrimci tutsaklara destek vermek ve tüm kamuoyunu duyarlı olmaya çağırarak için Yüksel Caddesi’nde saat 12:30’da bir basın açıklaması yaptı. Tutsak anaları cezaevlerinde yıllardır süregelen sorunları anlatarak, Ankara Merkez Kapalı Cezaevi’nde son olarak yaşanan koğuş sorununu dile getirdiler. Çocuklarının kendi inisiyatifleriyle yerleştikleri koğuşlarının cezaevi yönetimince de kabul edilmesi gerektiğini, cezaevindeki yakınlarıyla görüşmelerinin en meşru hakları olduğunu ama buna izin verilmediğini belirterek, “Devrimci tutsaklar onurumuzdur!” sloganını attılar ve basın açıklamasını bitirdiler.

Bundan sonra temsili düzeyde 3 tutsak yakını bu taleplerini iletmek için Adalet Bakanlığı’na gitti. Adalet Bakanı görüşe giden ailelere “Sizin çocuklarınız hem eşitlikten bahsediyor hem de cezaevinin yarısını alıyor” diye serzenişte bulundu. Adalet Bakanı ile görüşüldükten sonra tutsak ailelerinden 4 kişi saat 18:00 civarında tutsaklarla görüşme yapabilme imkanı buldu. Mahkumlarla görüşen ailelere tutukluların yaptığı açıklama “Şu anda bir müdahale yapılmaması bu açılan koğuşa müdahale edilmeyeceği anlamına gelmiyor, her an bir saldırı olabilir, bekliyoruz” şeklindeydi.

Yaşadığımız şu son süreç de gösteriyorki, sermaye devleti içerde devrimci tutsaklara, dışarda ise onların yakınlarına ve biz devrimcilere geri adım attırma çabası içindedir. Bizlere düşen görev böyle dönemlerde devrimci tutsaklara destek vermek ve onlarla birlikte geri adım atmayacağımızı haykırmaktır.

**Kurtuluş yok tek başına
ya hep beraber ya hiçbirimiz!
Devrimci tutsaklar onurumuzdur!
Zindanlar yıkılsın, tutsaklara özgürlük!
Kızıl Bayrak/Ankara**

Not: Gazetemizin baskıya hazırlandığı Perşembe gün, Avukat görüşü de yapılamamış, direnişin sürdüğü bildirilmiştir.

Bilimin burjuva kullanılışı:

Depremzedelerin öfkesi hastalık belirtisi mi?

Depremi ilk haftasında (enkaz altındakileri canlı çıkarma olanağının en yüksek olduğu bir anda) hiç bir imkanını seferber etmeyen burjuva devlet, artık ölen ölüp-kalan kaldıktan sonra, ve kalanlarda öfke doruğa çıkmaya başlayınca tüm “bilimsel” imkanlarını bölge halkının yardımına(!) seferber etmiş bulunuyor.

Ekranlarda her saat bir “bilim adamı” boy gösteriyor. Bölgede “rehabilitasyon” merkezleri oluşturuluyor. “Depremzedelerin psikolojik sorunları” üzerine derin tahlillerden geçilmiyor.

Bütün bu telaşlı seferberliğin özü-özeti şu arsız açıklamalara çıkıyor: “Bu kadar büyük bir şokun ardından insanlarda öfke patlamaları normaldir. Böyle rahatsızlıklara büyük şoklarda hep rastlanır. Şimdi bu insanlarımıza yardım eli uzatmanın zamanıdır. Bölgede derhal yeterli rehabilitasyon merkezleri kurulmalıdır.” vb., vb...

Bunun anlamı ise gayet açıktır: Sistem ve devlet, bu kez, doğrudan kendine yönelmiş olan büyük öfkeyi şiddet yoluyla yatıştırma şansına sahip değildir. Bu nedenle de öfkeyi psikolojik bir hastalık olarak gösterip, sözde insancıl yardımlarla bastırma yoluna gidilmektedir. Düzen ve devlet, polisle yapamayacağını sözde psikologlarıyla, doktorlarıyla yapmaya çalışmaktadır.

Burjuvazi bilmi nasıl iğdiş ediyor?

Kapitalist sömürü sistemi ve devleti, herşeyden olduğu gibi, bilim ve teknolojiye de azami kâr imkanını ve sömürü sisteminin devamını sağlamak için sonuna kadar yararlanmaktadır. Bunu, yer bilimlerini, deprem bilimlerini, yapı bilimlerini bir kenara itip rantiyeyi, vurguncuyu, soyguncuyu palazlandırarak (bunun sonucu her depremi bir toplu katliama dönüştürerek) yapmıştır. Radyasyon ölçüm istasyonu profllarına, başbakanına yalan söyleyerek yapmıştır. (Özal’ın elinde çay bardağıyla ekranlardaki görüntüsü unutulmadı, dışarı satılan çayların, fındıkların radyasyon değeri yüksek olduğu için iade edildiği de...) Kandilli Rasathanesi Müdürü Işıkara’ya Çanakkale’de şov yaptırarak, “depremi önceden bildiren bir teknoloji yok” perdesinin arkasına saklanıp ‘daha 30 yıl

deprem olmaz’ yalanını söyleyerek yapmıştır. Şimdi de, sözde psikologlarını, sözde tıp doktorlarını, sözde bilmem ne kürsüsü başkanlarını aynı yalan seferberliğine çıkarmış bulunuyor. Bunlar “sözde” bilim adamıdır. Çünkü oturdukları makam bilimsel kariyer değil, siyasal kayırma makamıdır. Yaptıkları bilimsel çalışmaların gücüyle değil, siyasal ilişkilerinin gücüyle bu kürsüleri ele geçirmişlerdir. Hepsı 12 Eylül kalıntısı, hepsi YÖK artığıdır. Hiç birinin bilimsel bağımsızlığa sahip bir beyni yoktur. Hepsı emir kuludurlar. Toplumun ihtiyacı olduğunda değil, siyasi erkten emir geldiğinde konuşurlar sadece. Ve tabii ki bilimsel gerçekleri değil, ne emredildiyse onu anlatmak üzere.

Bölgenin işçi-emekçi halkı hiç bu kadar sağlıklı olmamıştı

Burjuva bilimcileri sistemin emirleri doğrultusunda nutuk atadursun, depremle bir kez daha yıkıma uğrayan bu sanayi hattımızın işçi-emekçi halkı hiçbir dönem, hiç bir “yıkım” karşısında bu derece sağlıklı davranmamıştı.

Çok eskiye gitmeye gerek yok, daha dün, SEKA’nın fidanlığı, fabrikası, arazisi tekellere peşkeş çekilirken, cumhurbaşkanı “Çankaya’nın bahçesini bile veririm” derken, uluslararası tahkim, sosyal yıkım paketleri uygulanırkenki suskunluktan asıl sağlıksız davranış. Sağlıklı bir psikolojiye sahip olmanın tek bilimsel-geçerli-gerçekçi yolu, duygu ve düşüncelerini açıkça-rahatça ifade edebilmekten geçer çünkü. Bu sanayi bölgesinin işçi-emekçi halkı, dün, özelleştirme yağması karşısında, sosyal yıkım paketleri karşısında bastırılmış/susturulmuştu, dolayısıyla da psikolojik dengesi bozulmuştu.

Ama bugün, deprem yıkımının şoku tüm korkularını silmiş, dün bastırılan öfkeyi de açığa çıkarmış bulunuyor. Sağlığına yeniden kavuşuyor yani. ‘Zincirlerinden başka kaybedeceği şeyi olmayanlar’, sevdiklerini de enkaz altında bıraktıktan sonra, artık nenden çekinsinler ki!

İzmit-Adapazarı işçilerinin öfke patlamasına tüm Türkiye proletaryasının ihtiyacı var. Çünkü proletaryanın sağlıklı düşünüp davranabilmesi, ülkenin ve tüm emekçi halkının kapitalizm kanserinden kurtuluşunun da müjdecisi olacaktır.

“Sorarım size,

bütün bunlara daha ne kadar sessiz kalacağız”

Yaşadığımız bu son doğal afetle birlikte çürümüş-kokuşmuş düzenin yüzü bir kez daha ortaya çıktı. Bu sefer düzenin borazancısı medya bile gerçeği gizleyemedi. Deprem olalı üç gün geçmişti ve hâlâ hiç bir bölgeye “devlet eli” ulaşmamıştı. Kendileri gelmediği gibi, yurtdışından gelen yardım ekipleri olay yerine götürülüyordu. Hatta sağlık bakanı daha da ileri giderek, faşist ideolojisinin gereğini yapıyor, bazı ülkelerden gelen yardımları geri çevirme cüreti bile gösteriyordu. Depremzedelere yardım konusunda “yetersiz” olan devlet güçleri, kendiliğinden oluşturulan gönüllü yardım ekiplerini engellemekte, eli silahlı kolluk güçlerini her sokağın başına dikerek, buradaki zenginlerin mülklerini koruma altına almakta oldukça yeterli ve hızlı davranabiliyordu.

Bu olaydan en çok zarar gören yine korumasız ve masum çocuklarımız oldu. Burjuva gazetelerinin birinde, 11-12 yaş grubu beş-altı çocuğun, depremzedelere yardım amacıyla mahallelerden çarşaf, elbise, çocuk bezi vb. toplarken polis tarafından gözaltına alındığını yazıyor. Çocuklara karakolda sorulan ilk soru “kimin adına çalışıyorsunuz?” oluyor. Bu soru çocukları şaşırtıyor ve amaçlarının zor durumdaki insanlara yardım etmek olduğunu söylüyorlar. Ama bunlar daha çocuk, nereden bilebilirlerdi ki yaptıklarının bu düzende yasak olduğunu. Üstelik hepsi korktuklarını belirtiyorlardı. İnsanın aklına hemen şu soru geliyor. Neden korkmuştu bu çocuklar? Sorunun cevabını polisle yüz yüze gelen her insan tabii ki biliyordu.

Gözaltına alan polislere, “neden böyle bir şey yaptınız?” sorusu yöneltildiğinde, cevap yaptıklarından da beter. “Biz sadece bir ihbarı değerlendirip gereğini yaptık. Üstelik biz çocuklara çay ikram edip, biraz nasihat ettikten sonra ailelerine teslim ettik.”

Son derece insancıl duygularla yapılan bu girişim ancak bu kadar çirkin bir şekilde ödüllendirilebilir.

Üstüne üstlük siz ne nasihatı verdiniz bu çocuklara? “Yardım etmek, paylaşımcı olmak sizin tahmin ettiğinizden de tehlikeli bir iş, sakın ola bir daha böyle şeylere kalkışmayın!” mı dediniz? Tabii, şimdiden çocuklarımıza korkaklığı, sinikliği öğretebilmelisiniz ki, kendi yaşam koşullarınızı garantiye alabilesiniz.

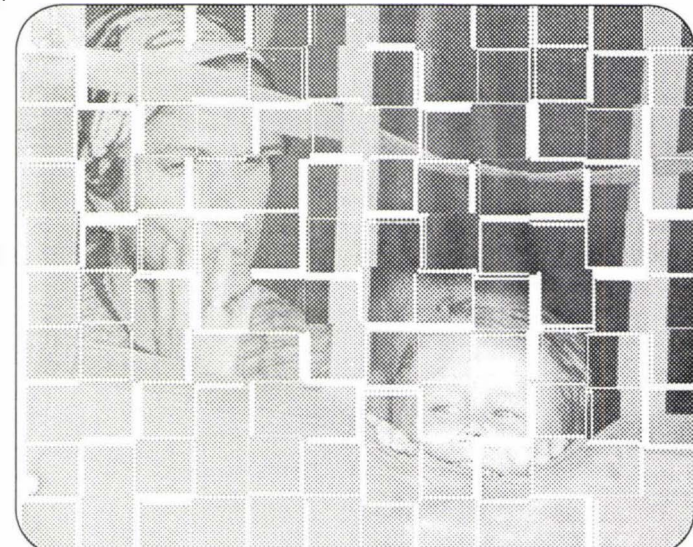
Peki yalnız bununla mı

Anne-babasını, tüm sevdiklerini kaybeden çocuklarımız neler yaşıyor? Kimini para karşılığı organ nakli için satıyorlar, kimi tanımadıkları ailelere yine para karşılığı veriliyorlar. Yaşadıkları o korkunç anın şokun ardından yapayalnız çaresizliğin acısı çökmüş bu minicik yüreklerine. Kimin umurunda bütün bunlar, para hırsı bürümüş gözlerini, hiç bir şey görmüyorlar. Daha düne kadar işçi-emekçi olan anne babaları hakkında alınan kararlarla açlığa ve sefaletle itiliyorlardı. Bu olayla bütün sevdiklerini kaybedip ortada kaldılar, üstelik para karşılığı satılmaya kalkılıyorlar. Düşünün ki korumasız, masum çocukların üzerlerinde bile kirli oyunlarını hayata geçiriyorlar. Belki çok küçük bir ayrıntı gibi gelebilir ama şu da bir gerçek ki, çocuklar bizim can evimiz, onlar geleceğin umudu. Bu yapılanların hepsi bilinçli tercihlerdir. Az önce de söylediğim gibi kendi varlıklarını sürdürme çabasıdır.

Kapitalist sistemin en vahşice uygulandığı ülkelerden birinde yaşıyoruz. Bu nedenle varlıklarını sürdürebilmenin her türlü yolu onlar için mübahtır. Bir doğal afeti göz göre göre katliama dönüştürmeyi başardılar ve bundan hiç de rahatsız olmuşa benzemiyorlar.

Sorarım size, bütün bunlara daha ne kadar sessiz kalacağız, daha ne kadar gözlerimizi kapatacağız gerçekler karşısında? Yine evsiz, aç kalan, ezilen bizim sınıfımızın insanları, yine ortada kalan çocuklar bizim çocuklarımız. Tüm insancıl duygularının refleksiyle yardım toplarken gözaltına alınan çocuklar bizim çocuklarımız. Bireysel çıkışlarla hiçbir zaman sonuç alamayacağımızı bizler de biliyoruz. Mıadını doldurmuş, köhnemiş düzeni tarihe gömmenin zamanıdır. İşte bu kavgada zafere ulaşmanın tek yolu örgütlü mücadeledir.

Gebze Cezaevi’nden komünist bir tutsak

Çete devleti çeteleri affetti...

Temiz toplum işçi ve emekçilerin temiz elleriyle kurulacak!

İMF-TÜSİAD hükümeti az zamanda çok iş yapmakla övünüyor. Pek haksız da sayılmaz. İki ay gibi kısa sayılacak bir sürede, her biri ayrı bir saldırı niteliği taşıyan 60'ın üzerinde yasa meclisten geçti. Meclis şimdiye kadar görülmemiş bir tempoda, geceli-gündüzlü çalışarak saldırı yasalarını ardarda çıkardı.

Çünkü İMF'ye söz vermişlerdi. Çünkü bir an evvel yapısal krizlerini emekçilere fatura edebilmenin yasal yolunu düzlemeleri gerekiyordu. Çünkü bu hükümetin varlık koşulu işçi ve emekçilere açık saldırıya dayanıyordu, artık popülizme yer yoktu!

Çıkarılan yasaların birkaçını vermekle yetinilin: DGM'lerin yargı terörünü sivilleştirerek, uluslararası hukuksal normlara oturtmak; geçtiğimiz yıl yapılan vergi reformuna sermayenin çıkarları doğrultusunda yeni reformlar eklemek (mali miladın ertelenmesi, nereden buldun sorusunun sorulmaması vb.); emperyalizme tam bir uşaklığı öngören tahkim yasasının çıkarılması; mezarda emekliliği dayatan sosyal saldırı paketinin yasalaşması; gerilla ve devrimci tutsaklara onursuzlaşmayı amaçlayan pişmanlık yasası ve çeteleri, işkencecileri, yağmacıları salıveren af yasası... Bunlar milliyetçi hükümetin son saldırılarından en çok bilinenler. Çıkarılan yasalardan bir teki bile yoktur ki, sermayenin çıkarları doğrultusunda hazırlanmasın ve bir biçimde emekçilere saldırı niteliği taşımasın. Af yasasıyla çetelerin salıverilip "düşünce suçluları", devrimciler ve yurtseverlerin içeride bırakılması, hükümetin emekçi düşmanı kimliğinin yanı sıra çeteci kimliğini de açık bir biçimde gözler önüne seriyor.

Çeteci hükümetin Susurluk affı

Af yasası yoğun tepkiler nedeniyle şimdilik Cumhurbaşkanı tarafından geri çevrilmiş olsa da, esasa ilişkin bir değişik yapılmaksızın onaylanacağı açıktır.

İlk elde 26 bin 538 tutuklu-hükümlünün bırakılacağı af yasasına göre, 12 yılın altındaki bütün suçlar sonuçlarıyla birlikte affedilecek. 12 yılı geçen cezaların ise 12 yılı siliniyor. Bu rakam 18 yaşından küçükler için 18 yıl oluyor. 15 yaşından küçükler ise yıl sınırı konulmadan bırakılıyorlar. Bu arada müebbet 24 yıla, idam ise 30 yıla indiriliyor. İşlenen suça göre cezaların büyük bir çoğunluğu bu biçimde af kapsamına sokuluyor. Bir kısmı ise bu kapsamın dışında tutularak toplam cezanın üçte biri oranında indirimden yararlandırılıyor. Devrimci tutsaklar, "düşünce suçluları", orman yasasından ceza alanlar, irtica faaliyet yürütenler tümüyle af yasasının dışında tutuluyorlar. Sadece "düşünce suçu"nu basın-yayın yoluyla işleyenler üç yıl tecilden yararlanıyorlar. Hukukçular, bu haliyle yasanın Anayasa Mahkemesi tarafından bozulacağını ve devrimci tutsaklar dışında üçte bir kapsamına alınanlar ve kapsam dışı bırakılanların da 12 yıl indirimden yararlanacaklarını söylüyorlar. Yasanın teknik boyutları böyle.

Asıl önemli olansa yasanın içeriği. Kimler salıveriliyor bu yasayla? İşkenceci cezaevi personeli; yani Buca'da, Ümraniye'de ve Diyarbakır'da 17 yurtsever ve devrimci tutsağı katledenler affediliyor. Telekulak çetesi, sahte para kullananlar, sahteciler, dolandırıcılar, kamu sağlığını bozanlar vb. de üçte bir indirimden yararlanarak, ya hemen ya da kısa bir süre sonra çıkacaklar. Bunların çoğu zaten tutsak bile değil. Çıkarılan memur sicil affıyla da İbrahim Şahinler, özel

timeci katiller yeniden görevlerine dönebilecek ve devlet için kurşun kismaya devam edecekler... Bu arada "bin operasyon"cu Mehmet Ağar, korucubası Sedat Bucak, koltuk vurguncusu Mustafa Kalemlî de affedilenler arasında. Tanıdık çok isim var affedilenler arasında. Kürşat Yılmaz, Alaattin Çakıcı, Sedat Peker... Hatta Haluk Kırıcı'nın hemen salıverilmesi için "Kırıcı maddesi" diye ifadelendirilen bir madde bile yer alıyor yasada: "Aynı neviden verilen cezalar, sayısı ne olursa olsun tek bir ceza gibi infaz edilir". Bu maddeyle Kırıcı'nın 7 idamı teke indiriliyor. Bu biçimiyle '91 şartlı tahliyesinden yararlanan Kırıcı'nın cezası 10 yıla iniyor ve hemen çıkacaklar arasında yerini alıyor.

Deprem nedeniyle kamu vicdanını rahatsız eden başka bir neden, malzemedan çalan müteahhitlerin de aftan yararlanıyor olmaları. Marmara depreminde o kadar binanın yıkılmasından ve on binlerce insanın ölümünden sorumlu müteahhitlerin bu yasadan yararlanıp yararlanmayacakları sorusuna Ecevit'in yanıtı ilginç: "Sanırım yararlanmazlar". Oysa, hukukçuların da ifade ettiği gibi, suç deprem anında değil, binalar yapıldığı anda işlenmiştir. Yıkılan binalar içinde yasanın geçerli olduğu tarih olan 23 Nisan'dan sonra yapılan bina ya hiç yoktur, ya da parmakla sayılacak kadar azdır. O halde bu müteahhitlerin de yasadan yararlanmamaları için bir neden yoktur.

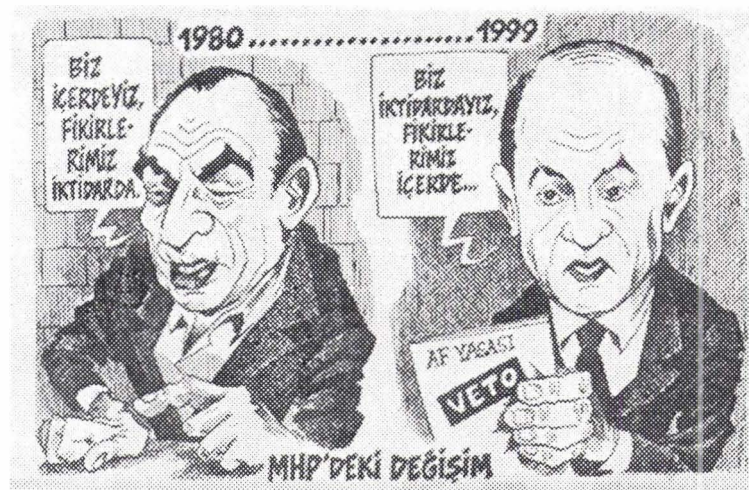
Yasa kelimenin gerçek anlamıyla devletin kendi suçlarını affetme yasası. Çetelerle mücadele ediyoruz boş lafları arasında gerçekte yakalanan değil birer birer teslim olan çete-mafya üyeleri, Susurluk çetesi, işkenceciler, katiller, vurguncu milletvekilleri, diğer bir deyişle devlet adına kurşun atan-yiyen, soyan, çalan, dolandıran, çocuklara bile işkence yapan, malzemedan çalan, iş takip eden tüm "şerefli" suçlular salıveriliyorlar. Demek ki ne zamandır söz edilen "kader mahkumları" bunlarmış! Kontra devletin eli kanlı tetikçileri, işkencecileri, mafyacıları, hırsız ve soyguncuları sayesinde bu arada baklava çalan çocuklar, işsizlikten, yokluktan, yoksulluktan hırsızlık yapmak zorunda kalanlar, vb.leri de aftan yararlanacaklar.

Yasa şimdilik geri dönmüş olsa da, yasada yapılacak hiçbir değişiklik bu hükümetin çeteci kirli yüzünü saklayamayacaktır. Ki bu yüz sadece hükümete değil, sermaye devletine aittir.

Pişmanlık yasası: Devrimci tutsaklara yönelik alçakça bir saldırı

Af yasasından bir gün önce pişmanlık yasası meclisten geçti ve Cumhurbaşkanı'nın onayını da alarak yasalaştı. Yasa başta silahlı mücadeleyi bırakan yurtsever gerillayı hedefleyen, aynı zamanda bütün devrimcilere yönelik kirli-alçakça bir saldırıdır. Yalnızca dışarıya yönelik bir saldırı değildir. Aynı zamanda içeriği de kapsamakta, asıl olarak zayıf-sallantılı unsurları düşürmeyi hedeflemektedir. Bu kirli amacında ulaşacağı başarı ya da başarısızlık hücre saldırısının biçimini ve yönünü de belirleyecektir.

Af yasasının amaçlarından biri Susurlukçuları, çeteleri, işkencecileri, yağmacıları, dolandırıcıları, hırsız ve soyguncuları salıvermek, bir diğeri de devrimci tutsaklara yönelik hücre saldırısının

zeminini düzlemektir. Ki uzun vadede yapılan hesap da budur. Daha şimdiden boşalan her koğuş hücrelere dönüştürülmektedir. Afla birlikte boşalacak bütün koğuşlar vakit geçirilmeksizin hücrelere bölünecektir. Aynı zamanda altı tane F Tipi cezaevi yapımı sürmekte, beş tanesinin ihalesinin de yakında verileceği söylenmektedir.

Pişmanlık yasası belli bir oranda da olsa sermayenin hedefi doğrultusunda amacına ulaşacak olursa, birçok şehit verilerek püskürtülmüş hücre tipi saldırısı yeniden başlatılacaktır. Kaldı ki bu saldırı şimdiden başlatılmış durumdadır.

Komünist ve devrimci tutsaklar bu saldırıyı boşa çıkaracak bir hazırlık içindedirler. Pişmanlık yasasıyla alçalan sadece sermaye devletin kendisi olacaktır. Hücreler ise komünist ve devrimci tutsakların canı-kanı pahasına yıkılacaktır.

İşçi sınıfı ve emekçiler, çetelerin, mafyacıların, soyguncu ve vurguncuların bırakılmasına gösterdikleri tepkiyi devrimci tutsaklara yönelik saldırıya karşı da göstermelidirler. Çünkü bu saldırı, iki aylık süreçte çıkarılan tüm yasaların da gösterdiği gibi, topyekun bir saldırdır. Emekçilere mezarda emekliliği dayatanlar devrimci tutsakları da tabutluklara kapatmayı planlıyorlar. Bugün devrimci tutsaklar için hazırlanan bu tabutluklar, yarın hakları ve özgürlükleri için, insanca bir yaşam için mücadele eden, bu sömürü ve zulüm düzenine karşı ayağa kalkan işçi ve emekçiler için kullanılacaktır.

Sermayenin iktidar olduğu koşullarda, çetelerin serbest bırakılması eşyanın doğası gereğidir. Çünkü sermaye devleti, sömürü ve zulüm düzenini sürdürebilmek için, her zaman tetikçilere, çetelere, işkencecilere ihtiyaç duymuştur, bundan sonra da duyacaktır. Çünkü nerede baskı, zulüm ve sömürü varsa, orada başkaldırı ve isyan da olacaktır.

Sermaye devletin varlık koşulu sömürüye, baskıya ve zulme dayanmaktadır. Elbette ki o buna başkaldıranları ezmek için kirli yöntemlere başvuracak, bunun için çeteleri, işkencecileri, katliamecileri hep kullanacak, koruyacak ve kollayacaktır. Ve elbette ki çeteci hükümetlerinin çetelerini affettirecektir.

Komünistlerin daha Susurluk kazasının ilk günlerinde söyledikleri gibi, bu pisliği ancak işçi ve emekçiler temizleyebilirler. Ancak bizzat sermayenin iktidarına yönelik bir işçi-emekçi mücadelesi bu çete devletinden ve onun eli kanlı tetikçilerinden, işkencecilerinden, soyguncularından ve talancılarından hesap sorabilir. Temiz bir toplum ancak işçi ve emekçilerin temiz elleriyle kurulabilir.

MHP, sendikalar ve sınıf mücadelesi

Sermaye devletin işçi sınıfını şovenizmle zehirlemeyi özel bir tarzda sürdürdüğü bir süreçte, buna karşı sınıfın birliği, halkların kardeşliği bayrağını açmak yerine sömürücü ve sömürgeci sermayenin bayrağı önünde eğilenlerin MHP'nin ve her türden gericiğin yükselişini durduracak güçleri de, niyetleri de yoktur. MHP'nin yalnızca sendikalarda değil, genelde yükselişinin önüne geçecek hesaplaşma ancak sınıf mücadelesi zemininde gerçekleşebilir. İşçi sınıfına yönelen tüm saldırılar ancak dışa dış bir mücadele ile püskürtülebilir. Sendikal zemindeki hesaplaşma da ancak böyle hesaplaşmanın bir aracı haline getirilebildiği ölçüde sendikalar her türden gerici, faşist ve bürokratik hastalıktan kurtulabilir.

Son dönemde MHP'nin çeşitli işçi sendikalarında yönetimi ele geçirmesi, geçmişte sosyal-demokratların yönetiminde olduğu bazı şube seçimlerini alması. Türk Kamu-Sen'in medyanın özel desteğiyle kendisini meşrulaştırma çabasına hız vermesi vb., dikkatleri MHP ve sendikalar arasındaki ilişkilere ve sendikal örgütlerde yaşanan sorunlara çekmiş bulunuyor. Bu yönde belli tartışmalarda gündemde. Şimdilik tartışma belli bir reformist, aydın ve sendikacı çevre tarafından yürütülüyor. İşçi ve emekçi yığınlar bu tartışmalarda ve sendikal düzeyde yaşanan kamplaşmalarda henüz aktif bir taraf değil. Zira söz konusu tartışmalar da, kamplaşmalar da sınıfa kapalı, sendikal bürokratik kanallar içinde seyretmektedir.

MHP'nin Kristal-İş, Selüloz-İş, Harb-İş, Petrol-İş, Lastik-İş gibi, bazılarında sol-sosyal demokratların güçlü olduğu sendikalarda ve bazı şubelerinde artan etkinliğinin arkasında ne var? Sendikal alandaki bu gelişmesi MHP'nin doğrudan sınıf üzerindeki etkisinin bir sonucu mudur? 18 Nisan seçimlerinde ikiye katladığı oy oranı içinde işçi oyu oranı da paralel bir artış göstermiş olabilir mi?

Benzeri bir dizi soru daha sorulabilir. Verilecek şu veya bu yöndeki yanıt siyasal bir değerlendirme için gerekli, fakat yeterli değildir. Zira, birincisi; sendikalar üzerindeki gerici kuşatmanın bir parçası olarak MHP'nin oynadığı rol, onun sendikalar ve sınıf içindeki somut gücüne indirgenemez. İkincisi; sınıf mücadelesinin, sınıfın en geniş örgütleri olan sendikaların yaşadığı tek sorun ve sorunların tek kaynağı MHP'nin güçleniyor olması değildir. Üçüncüsü; MHP şahsında sendikal hareket üzerindeki gerici faşist kuşatma yeni değildir. MHP, bugünkü oy oranına yansıyan kitle desteğinin beşte biri bir kitle gücüne sahip olduğu '80 öncesi dönemde bile, ayrı bir konfederasyon örgütleyecek (MİSK), metal gibi önemli bir sendikada güç olacak kadar, sendikal alanda belli bir yer tutuyordu.

Bugün için yeni olan, her türden gericilik gibi MHP'nin de güçlenmesinin zeminini hazırlayan gelişme, sendikalardaki bürokratlaşmanın ve yozlaşmanın en tepe noktasına ulaşmış olmasıdır. Bunun yanı sıra, MHP'nin çeşitli sendikalardaki seçimlerden güçlenerek çıkmasında, yakın dönemde tırmandırılan şovenizmin yarattığı kirli atmosferi iyi değerlendirmesinin de etkisi vardır. Fakat, daha önemlisi, reformistlerin de dahil olduğu sendika yönetimlerinin bu gerici dalga karşısında sessiz kalmasıdır. Sermaye devletin özel desteğini arkasına almış olan gerici-faşist sendikacıların mevcut olanakları en iyi biçimde değerlendirerek başarı

kazanması bu nedenle son derece kolay olmuştur.

Faşist mafyacı kimliğine uygun başka kirli yöntemleri (zor kullanma, tehdit, şantaj, parayla satın alma vb.) kullanarak yeni mevziler kazanmaya çalışması da bunlara eklenmelidir. Seçim sonrasında bu kirli yöntemlere daha açık başvurmaktadır. İlerici sendikalara üye işçileri zor yoluyla istifaya zorlayarak kendi etkinliklerindeki sendikalara üye kazanma çabaları, Genel-İş sendikası örneğinde olduğu gibi, hiç de karşılıksız kalmamaktadır. Patronların işçileri kendi eliyle gerici faşist sendikalara üye yapma politikası öteden beri zaten bu çetelere belli bir güç sağlıyordu. Rüşvetle, tehditle, mafyavari yöntemlerle sınıfın denetimine kapalı sendikalarda su başını tutmaları onlar açısından hiç de zor olmamaktadır. Fakat bunlar yine de tali etkenler olarak görülebilir.

Esas olarak bu gerici-faşist çetelerin karşısına sendikal anlamda da olsa mücadeleciler bir kimlikle çıkılmaması, sendikalarda MHP'li yönetici kliğinin işlerini iki kez kolaylaştırmaktadır. MHP ve her türden gericiğin sendikalardaki yükselişi, sendikaların içinde bulunduğu bürokratik yozlaşma ve çürümenin yarattığı imkanlar üzerinden gerçekleşmektedir. Bazı aydınların ileri sürdüğü, "işçilerin seçtiği delegelerin oylarını birer birer alarak yönetime geldikleri" biçimindeki tespit, mevcut tabloyu doğru yansıtmamaktadır. Kuşkusuz ki MHP sınıfın geri kesimleri üzerinde bir etki alanına sahiptir. Ve bunu sınıfın talepleri üzerinde oturan bir söylemle kazandığı da iddia edilemez.

Bugün ortaya çıkan güçlenme tablosu, tabandan yukarıya doğru bir basıncın gelişmesinin ürünü olmaktan öteye, sınıfın denetimine bütünüyle kapalı olan yönetim mekanizmasının kendi iç dengelerindeki kaymanın bir sonucudur. Ezici çoğunluğunda işyeri temsilciliğinin bile işçiler tarafından seçilemediği, çıkar hesaplarıyla sendikal temsiliyetin sınıfa kapatıldığı koşullarda, "delegelik"lerin şu ya da bu yöne doğru eğilim değiştirmesi, sınıf çıkarlarından çok bireysel çıkarların etkisiyle gerçekleşmektedir. Sınıf hareketinin durgunluğu koşullarında bu daha kolay yaşanmaktadır.

Sendikalar üzerindeki hesaplarından ve girişimlerinden ayrı olarak MHP'nin işçi sınıfını kazanmak, onu kendi denetimine almak üzere yürüttüğü dolaysız bir sınıf çalışmasından bahsedilebilir mi? MHP'nin bu doğrultuda biçimlenmiş bir sınıf politikası var mı? Eğer böyle ise, yalnızca sendikal örgütlerde yaşananın ötesinde daha ciddi bir sorun var demektir. Ancak, en azından bugün için böyle olduğu söylenemez.

Kuşkusuz ki MHP dönem dönem bazı sorunlar üzerinden böyle bir eğilim içine girmekte, demagogik söylemle sınıfın sorunlarına sahip çıktığı görüntüsü vermektedir. Bu amaçla belli pratik çalışmalar da yürütmektedir. Geçmişte Ülkücü İşçiler imzasıyla özelleştirmeye karşı yürüttüğü afiş çalışması buna bir örnektir. Seçim öncesinde, "ülke güvenliği için kritik olan sektörlerin özelleştirilmesi"ne, "özelleştirmelerde ortaya çıkan yağma ve talan"a karşı işçilerin mağdur edilmeyeceği, "temiz özelleştirme" vb. üzerinden yürüttükleri propaganda, sınıfın duyarlılığını okşamanın ötesine geçmemektedir. MHP'li bazı gerici sendika şubeleri, demagogik bir istismara konu olmasının ötesinde, tabandan basınç geldikçe eylem de örgütlemektedirler. Özelleştirme, emeklilik yaşı vb. üzerinden bunu görmek mümkün. Fakat bunun ötesine geçmemekte, istismarı ve demagojiyi bağımsız eylemlerle tamamlayanamaktadırlar. Bunu yapmadıkları ölçüde de, sınıf üzerindeki etkilerini daha

fazla genişletememektedirler.

MHP sınıf üzerindeki etkisini çeşitli sendikalardaki yöneticileri aracılığıyla ve bürokrasiye yaslanarak kullanmaktadır. Yıllardır elinde tuttuğu Türk-Metal gibi sendikalara rağmen, sınıfı kendi bünyesine katacak politik-pratik çalışmayı tercih etmemektedirler. Geçmişte MİSK ile bunu yapmaya çalışmış, sınıf içinde de, sınıfın sendikal örgütleri düzeyinde de, devrimcilerle arasında bir sınır çekmişti. Bugün ayrı bir örgütlenmeye gitmek yerine sendikal bürokratik kast içinde kalarak ve buradaki olanakları kullanarak köşe başını tutmayı tercih etmektedir. Deyim yerindeyse, yeni bir MİSK kurmak yerine, Türk-İş'i ele geçirip MİSK'leştirmeye çalışacaklardır. Bunu ise sınıf içinde kendisiyle diğerleri (sosyal-demokrat, sol) arasında bir kamplaşmaya-çatışmaya yol açmayacak bir tarzda gerçekleştirmek istemektedirler.

MHP'nin yeni dönemde genel yükselişine paralel olarak sendikaları ele geçirme hedefine hız vermesi, bunu bir taban çalışmasıyla birleştirmesi, sınıf mücadelesi açısından ciddi sorunlar yaratacaktır. Sınıfı ele geçirdiği aygıtlarla etkileme ve denetimde tutma imkanı, devrimci sınıf çalışmasının önüne dikilmiş ciddi bir barikattir. Bunun, bir takım reformist, ilerici sendikaların bu tabloya karşı önerdikleri mücadele çizgisiyle (bürokratik yapı içerisindeki kamplaşma) aşılamayacak bir barikat olduğunu belirtmek bile gereksiz. Çözümü kastlaşmış bürokratik yapı içinde kamplaşmada ya da bugün kamplaşma aşamasına gelmiş eğilimlerin iç hesaplaşmasında arayanlar, önceki yıllarda niçin böyle bir hesaplaşmaya girmediklerini açıklamak durumundadırlar.

Dikkatle bakıldığında, sosyal-demokrat ve sol kimliklerin arkasına gizledikleri ayrıcalıklarını koruma güdüsünün bunu yapmaya engel olduğu görülecektir. Bundan sonra da MHP'nin sendikalardaki yükselişine karşı "hesaplaşma-kamplaşma" kaygısına sınıfın çıkarları değil, kendi bürokratik sınıfsal çıkarları yön verecektir. Kendi ayrıcalıklarından vazgeçmemek için bugün karşı oldukları MHP'lilerle, dengeler değiştiğinde, uzlaşma içerisine gireceklerinden kuşku duyulmamalıdır. Harb-İş Ankara Şube seçimlerinde MHP'lilerin güçlenmesi karşısında geçmişte sol bir söylem tutturan sendika başkanının "işçiler arasında sağ-sol ayrımı olmaz" biçimindeki uzlaşmacı tutumu bunun en son örneğidir. Sermaye devletin işçi sınıfını şovenizmle zehirlemeyi özel bir tarzda sürdürdüğü bir süreçte, buna karşı sınıfın birliği, halkların kardeşliği bayrağını açmak yerine sömürücü ve sömürgeci sermayenin bayrağı önünde eğilenlerin MHP'nin ve her türden gericiğin yükselişini durduracak güçleri de, niyetleri de yoktur.

MHP'nin yalnızca sendikalarda değil, genelde yükselişinin önüne geçecek hesaplaşma ancak sınıf mücadelesi zemininde gerçekleşebilir. İşçi sınıfına yönelen tüm saldırılar ancak dışa dış bir mücadele ile püskürtülebilir. Sendikal zemindeki hesaplaşma da ancak böyle hesaplaşmanın bir aracı haline getirilebildiği ölçüde sendikalar her türden gerici, faşist ve bürokratik hastalıktan kurtulabilir. Sendika yöneticiliğinin bir rant kaynağı, sınıfa karşı kullanılan bir ayrıcalık, her türden kirli çıkar ilişkilerinin aracı olarak kullanıldığı bir yerde, sınıfı hesaba katmayan en iyi niyetli girişimlerin bile sonu hüsrandır. Sınıf mücadelesini kolay yoldan sendikal örgütlerde köşe tutmaya indirgeyerek sınıf politikası yaptıklarını sananlar, asla ellerini taşın altına sokmayacaklardır.

Kürt ulusal mücadelesinde bir dönemin sonu

A. Aras

Kürt halkının özgürlük mücadelesinde bir dönem artık kesin biçimde kapanmış bulunuyor. Köklerini '70'lerden alan 29. Kürt isyanı, son 15 yılda elde ettiği devrimci kazanımlarını ve mevzilerini sömürgeci sermaye devletine terkederek yeni bir rotada bizzat önderliği eliyle adım adım tasfiyeye sürükleniyor. Dünün savaşçı örgütü teslimiyet batağına çağrılıyor. '92'den bu yana taktik olarak sunulan "siyasal çözüm", "ateşkes", "barış" açıklamalarıyla önu düzlenen bu sürecin son dönemeci, içi boş bir "Demokratik Cumhuriyet" formülasyonu İmralı savunmalarında ifade edildi. Bu teslimiyet PKK Başkanlık Konseyi tarafından da onay gördü.

Tüm bunlar emperyalizm ve sömürgeci devletin bir takım kültürel hak kırıntıları karşılığında Öcalan ve PKK'yi tam bir teslimiyet noktasına sürükleyen bir pazarlık yürüttüğünü, böyle bir hesapla hareket ettiğini göstermektedir. Tescilli faşist MHP bile Öcalan ve PKK'nin aldığı son kararları Kürt sorunun çözümünde önemli bir fırsat olarak görmektedir.

Öcalan ve PKK Başkanlık Konseyi'nin son açıklamaları sermaye devletinin yaptığı hesapların karşılığı olduğunu kanıtlamaktadır. Taktik, diplomasi ve manevra adıyla yürünen yolda geline yer, yıllardır ağır bedeller ödenerek elde edilen tüm kazanımların ve değerlerin açık bir tasfiyesidir. Politik ve ideolojik teslimiyetin örgütsel tasfiye ile tamamlanmasıdır. Bunun 15 Ağustos atılımının 15. yıldönümüne rastlaması, 1 Eylül Barış Günü'nde silahlı mücadelenin ilelebet terkedildiğinin ilan edilmesi tesadüf değildir.

Komünistler erken bir tarihte, bu sonucu doğuran gelişmelere, taktik adı altında yapılan siyasal açıklamaların anlamına yeterli açıklıkta dikkat çekmişlerdi. Öcalan'ın savunması vesilesiyle girilen yola bir kez daha işaret ettiler. İmralı'da ortaya konulan tepeden tırnağa tasfiyeci platformu mahkum ettiler ve bu platformun Türkiye'nin devrimci birikimini hedeflediğini belirttiler. Nitekim son bir-iki ayın gelişmeleri, Türkiye devrimci hareketi nezdinde bu tehlikeyi doğrulayan örnekleri de ortaya çıkarmış bulunuyor.

Teslimiyetin boyutları

"Silah bırakma", "ülke dışına çıkma" ve "gerekirse, devlet hazır olursa silahlarla birlikte teslim olma" çağrısı, yaşanan örgütsel tasfiyenin, mücadeleden yüzgeri etmenin yalnızca bir yönü. Çözülme ve teslimiyet bununla bitmiyor. Geline yerde PKK emperyalistlere ve sömürgeci devlete daha üst düzeyde hizmet sunma çabası içinde. Türkiye'nin bölgede önder bir konuma gelmesinin ve güçlü açılımlar (savaşlar ve yeni işgaller) yapmasının tek koşulu olarak Kürt sorununun çözümü bir koz olarak ileri sürülüyor. Hakemlik rolü biçilen emperyalistler giderek asıl çözücü güç olarak yeni açılımların merkezine yerleştiriliyor.

Bu sanıldığı gibi Öcalan'ın yakalanmasıyla başlayan bir süreç de değildir. Öcalan'ın yakalanması ve savunması bu teslimiyetçi çizgiyi resmi bir forma kavuşturmuştur. PKK genişletilmiş 2. MK toplantısında ortaya konulan platform da , Öcalan çizgisini "yeni dönem manifestosunun bir taslağı" biçiminde selamlayarak, ulusal hareketin bu yeni evresini tanımlamaktadır.

Bu arada şunu da belirtelim; Öcalan'ın avukatları aracılığıyla yaptığı açıklamalarla PKK genişletilmiş MK toplantısının gerçekleştiği tarihler arasında sadece iki-üç gün var. 23-29 Temmuz arasında yapılan toplantının kararları ile Öcalan'ın açıklamaları bütünüyle örtüşmektedir. Öcalan, 3 Ağustos'ta yalnızca MK toplantısında alınan kararların özetini ve esasını sunmuştur. Açıklamalar arasındaki bu uyum, 1 Eylül

tarihinin tasfiyecilikte somut bir adım olarak tanımlanması ve bunun her iki kanaldan (Öcalan ve PKK MK) ortaya konulması, sermaye devletinin bu süreci yönlendirdiğini düşündürmektedir. Açıklamalar ve kararlar birbirine paraleldir ve birbirini tamamlamaktadır. Öcalan'ın silah bırakmak için uygun siyasal koşulların yaratılması çerçevesinde devlete sunduğu öneriler ve açıklamalar sürerken, PKK MK'sı da örgütün silahlı güçlerini bu sürece pratik olarak hazırlayacak düzenlemelere gidiyor. PKK MK'sının şu açıklaması yalnızca bu çerçevede değil, daha ileri ve kapsamlı hazırlıklara da girişileceğine işaret ediyor: "*Yeni parti manifestosu olarak henimsediğimiz Genel Başkan Abdullah Öcalan yoldaşın mahkeme sürecindeki savunmaları tüm parti güçlerimiz içinde yoğun olarak tartışılacak, bu arada dile getirilen görüşler parti güçlerimize ve halkımıza özümsetilecektir. Bu çalışmanın ardından uygun koşullarda gerçekleştirilecek olağanüstü kongre partimizin yeni programı ve düzenlenişi karara bağlanacaktır.*" (PKK 2. Genişletilmiş MK Toplantısı Kararları'ndan...)

Siyasal çözüm + barış + "demokratik cumhuriyet" = emperyalist çözüm!

PKK bizzat kendi ağzından yeni bir kongreyle örgütsel tasfiyesini yeni bir program ile tamamlayacağını ilan ediyor. "*Ortadoğu coğrafyasında bazı güçler bu sürece* (emperyalist egemenliğe -A.A.) *direnseler de çok geçmeden aynı sürece tabi olmak zorunda kalacaklardır.*" Söylenenlerin esası budur. Yapılacaklar ise bellidir: Ulusal bağımsızlık için silahlı mücadeleden, reform kırıntıları için emperyalist sistem içinde barışçıl, demokratik mücadeleye, yeni düzenle bütünleşmeye her yönüyle dümen kırmak; parti örgütünü, programını ve mücadele biçimini buna uydurmak.

Karşımızda basit bir çözülme, dağılma ya da yenilgi tablosu yok. Emperyalist egemenliğin dümen suyunda, bizzat onun denetiminde bir halk adına burjuva siyasetine boylu boyunca batan bir platform var. Öcalan'ın ağzından ifade edilen ve yeni dönem manifestosu olarak PKK MK'sı tarafından selamlanan manifestonun özü ve esası budur. Altı maddelik MK kararlarından ilkinin, ABD önderliğindeki "yeni dünya düzeni"nin, yani emperyalist haydutluğun gücüne, meziyetlerine ve yenilmezliğine ayrılması, emperyalizmin demokrasi ve demokratik mücadele kavramlarıyla kutsanması, bu çabayı üstten çerçeveleyen bir gerekçelendirir.

"*Bu süreç içerisinde Yeni Dünya Düzeni ekseninde yaşanan gelişmeler yer yer devam eden direnç noktalarına karşılık egemen olmaya doğru yol alıyor. Ortaya çıkan bu gerçeklik, ezilen halkların, sınıfların ve güçlerin çıkarlarını temsil etme mücadelesini etkiliyor. Yeni dünya düzeni ile çatışma yerine; onun içinde siyasal karakteri ağırlık kazanan mücadelelerle sonuç almayı daha geçerli hale getirmektedir... Dolayısıyla cepheden savaşım ve silahlı mücadelenin vazgeçilmez tek yöntem olma gereği kalmamıştır.*"

Güçsüzlük ruhu haliyle, 15 yıllık mücadelenin yorgunluğuyla sarfedilmiş basit sözler olarak algılanamaz bu söylenenler. Söylenmeye çalışılan, uğruna mücadele edilebilecek değerlerin ve hedeflerin anlamını yitirdiğidir. İdeolojik ve politik teslimiyetin mücadele hedef ve biçimlerdeki örgütsel karşılığı ve sonuçlarıdır.

PKK'nin önde gelen kadroları ve köşe yazarları 3 Ağustos teslimiyet manifestosunu gerekçelendirmek ve desteklemek için adeta yarış içindeler. Emperyalizm karşısında nedamet getirmek üsluplarına kadar sinmiş bulunuyor. Hatta bu uğurda kullanılabilecek yeni üslubun teorisi de yapılıyor: "*Açıktır ki bir sorunu çözmek için*

yöntem değişikliğine gidilirken üslup-biçim değişikliği de zorunlu olur" (F. Gülçimen, Özgür Bakış, 15 Ağustos '99). Doğal olan da budur zaten. Bir kez bu yol tutulduğunda, teslimiyete de sınır çekilemez. Dünün düşmanı gerçek dost ilan edilir. "*Kaldı ki, bütün dünya artık çözümleyici bir dille, adına 'uygar' denilen yöntemlerle sorunlarını çözmektedir. Dolayısıyla üzerinde yaşadığımız dünya ile çelişkiye düşmenin, aykırı davranmanın kimseye kazandıracağı birşey olmayacaktır... Şu veya bu düzeyde çözülemeyen veya çözüm sürecine girmeyen etnik ve benzeri nitelikte sorun hemen hemen kalmadı gibi. Bu aynı zamanda insanlığın ulaştığı bir uygarlık düzeyi olarak da algılanmalı ve tarihe de böyle geçeceğine inanıyorum. Hiç kuşkusuz, 21. yy'ın arifesinde, insanlığa yakışan ve layık olan, tarih boyunca insanlığın yükselen değerlerini daha da korumak ve bunun onurlu mücadelesini vermektedir*" (Ali Yılmaz, Özgür Bakış, 11 Ağustos '99)

Düzenle bütünleşmede PSK'dan bile daha ileri bir platformu zorlayan bu yeni yolun, mücadelenin yarattığı değerleri korumanın biricik yolunun silahları teslim etmek olduğu, onurlu barışın ancak bu yolla sağlanacağı iddialarına varması hiç de şaşırtıcı değildir. Şimdi artık bedeller ödeyerek önderliğini ve mücadeleyi sahiplenmiş bir halk böylesi bir platforma ikna edilmeye çalışılıyor. Sömürgeci devlete sınırsız bir teslimiyete açık olunduğu mesajları veriliyor: Biz gerekirse silahlarımızla teslim olmaya hazırız, siz teslim almaya hazır mısınız? denebiliyor.

Barış proleter devrimle kazanılacaktır

Buraya nasıl gelinmiştir? Özgürlük vaadi ve hedefiyle çatılan silahlar, mücadeleye yörgülen değerler hiçbir somut talep öne sürülmeksizin düşmanın ayaklarının dibine nasıl serilebilir? Bunun gerisinde ne tür bir ideolojik-politik zaafiyet bulunmaktadır?

Ulusal bağımsızlık için çıkılan bir yoldan berbat bir teslimiyete götüren nesnel ve öznel koşulları, bunun temelinde yatan sınıfsal gerçekleri anlamadan bu ibret verici gelişmeler anlaşılamaz. Nihayetinde PKK emperyalist sistem içi çözüme teslim olan tek örnek de değildir. Sosyal kurtuluşu hedef alan bir dizi gerilla hareketinin içine düştüğü durum da pek farklı olmamıştır. Birinde ulusal dar görüşlülük ve sınırlılıklar, diğesinde sınıfsal dar görüşlülük ve sınırlılıklar, bu temelde güçlenen zaafılar, barış adı altında düzenle uzlaşmaya, teslimiyete, devrimci bir örgütlenmeden basit bir reformcu eklenti haline gelmeye yol açmaktadır.

Komünistler '92'den bu yana ulusal hareketin devrimci çizgide yürümesini ve gerçek bir başarıya ulaşmasını zora sokan zaafıları ve politik tutumları eleştirdiler. Meseleye devrimci bir sorumlulukla yaklaştılar. O günden bu yana gelişen olaylar komünistlerin eleştirilerini ve kaygılarını ne yazık ki doğrulamış bulunuyor. PKK büyük bedeller ödeyerek sorunu ortaya koymuş, fakat çözüme kavuşturamamıştır. Buna güç yetirememiştir. İzlediği siyasal-sınıfsal çizgi buna imkan tanımamıştır.

Bir kez daha görülmüştür ki, Kürt ulusal sorunu, Kürt ve Türk emekçilerinin sermaye iktidarına karşı birlikte mücadelesiyle, bir proleter devrimle gerçek ve kalıcı çözümünü bulacaktır. 15 yıldır Kürt ulusal mücadelesinin elde ettiği kazanımların ve yarattığı değerlerin biricik güvencesi budur. Emperyalizm ve proleter devrimler çağında ezilen halklar için özgürlük ancak emperyalizmle hesaplaşılarak kazanılacaktır. Bu hesaplaşmayı yürütecek güçler açığa çıkarılmadan yürütülecek bir mücadelenin kalıcı bir başarı elde etme şansı yoktur. Barış ve halkların özgürlük özlemi ancak bir proleter devrimle kazanılabilecektir.

Güncel gelişmeler ve reformizm/1

A. BAŞAK

İşçi Partisi anti-emperyalist bir söylem geliştirerek bunun üzerinden politika yapmaya çalışıyor.

Onun anti-emperyalizminin ABD karşıtlığından ibaret olması bir yana, bu konumda bile tutarlı değildir. Çünkü Türkiye gibi bir ülkede salt ABD karşıtlığının dahi belli gerekleri vardır. Emperyalizmin bir sistem olarak kendisini Türkiye’de var etmesi, ülkenin iktisadi yapısı, iç dayanağı kapitalist ilişkiler ve koruyucu gücü ordu faktöründen bağımsız ele alınamaz.

Şu çok açıktır ki, emperyalizme her bağımlılık ilişkisinde, güçlendirilmesinde ordunun imzası vardır. Aslında İP de bunun çok iyi bilincindedir. Bunun bilincinde olduğu içindir ki, “ordunun devrimciliği” ve “ilericiliği”ne sözde dayanak olarak 27 Mayıs ve 28 Şubat’ı gösterirken, 12 Mart ve 12 Eylül’ü bilerek atlamaktadır. Orduyu kutsarken anti-emperyalist olduğunu ileri sürmek, bugünün Türkiye’sinde karanlıkta ıslık çalmaya benzer.

İP tarafından da dillendirilen, ABD’nin taşeronluğuna soyunularak Ortadoğu ve Balkanlar’da üstlenilen yeni rol ordunun dışında mı gerçekleştiriliyor acaba?

Seçimlerden yenilgiyle çıkan reformist partiler yaşadıkları hezimet değişik biçimlerde açıklamaya çalıştılar. Programlarının, çalışmalarının, propagandalarının kitlelerde karşılık bulmamasını bir dizi sebeple gerekçelendirmeye özen gösterdiler. Her biri de sonucu daha ziyade dış nedenlerle açıklama yolunu tercih etti. Zira gerçek platformlarını irdelemek ve gerçeklikleri ile yüz yüze gelmek işlerine gelmiyordu.

İP’in gerici hayalleri

Bu tarzın en yılmaz öncüsü İP’tir. Zafer beklentisi yerini hezimete bırakınca İP, DSP ve CHP’yi suçlayarak işin içinden çıkmaya çalıştı. Diğer nedenler ise tali kalmaktaydı. Onca çabanın karşılığını bulamamasının nedeni, hiç kuşkusuz, yalvar yakar çağrılar çıkarılan “sol partiler”in (DSP ve CHP) bu yakarıslara kulaklarını kapatmalarıydı. Sonuç ne oldu? “Altı ok programı”nın sekteye uğratılması. Ama yine de onlara göre “ulusal güçler” vardı bu ülkede. Onlara çağrılar çıkartılabilir, bu iş onlarla kotalanlabilirdi.

İşçi Partisi’nin seçim öncesi ve sonrası resminin özeti budur. Devlet soluna oynamaya, bu alandaki boşluğu doldurmaya çalışan bu parti, her nedense efendilerinden yeterli desteği göremiyor. Yakınmalarının bir nedeni de budur. Onca ordu şaksakçılığının karşılığı bu mu olacaktır? Dikkat edilirse, İP’in hedeflediği, sosyalizm sosuna bulanmış bir milli burjuva devlet yapılanmasıdır. Devletçilik anlayışı bir ölçüde burada işlevini bulmaktadır. Fakat hayallerle gerçekler arasındaki uçurum, sözü edilen bu platform için aşılabilir boyutlardadır. Çünkü hâlâ geçmişteki rüyayı görenler istemedikleri kabuslarla uyanırlar. Değişimleri-dönüşümleri dikkate almayanlar, gerici hayallerle kendilerini oyalarlar.

Bizim sorunumuz hiç de bu iflah olmaz devlet solcularını, gericilikleri tescilli bu güruhu yola getirmek değildir. Onlar kendi bataklıklarında apoletli omuzlarla dansetmeyi sürdürebilirler. Bizim sorunumuz, içinde debelendikleri bu bataklığa işçi ve emekçileri de çekmeye çalışmalarını engellemektir.

Sosyal yıkım saldırısı karşısında yeni bir dalga yükseliyor (Yazı Temmuz sonunda kaleme alınmıştır-KB). İşçi ve emekçiler hükümetin IMF patentli saldırısına karşı günlerdir protesto eylemleri gerçekleştiriyorlar. İP işte bu dalganın üzerine binip güç alma hayali içerisinde. Öyle ki, DSP ve CHP üzerinden gerçekleştirmediği meclise girme hevesini, bu kez işçi dalgasına binerek iktidar olma rüyasıyla karşılamaya çalışmaktadır. İP’in gerici hayalleri bir tarafa, sorun zehirini işçi ve emekçi hareketine bulaştırmak için girdiği yönelimdir. Bunun için bazı gerçekleri çarpıtarak kendisine dayanak yapmaya çalışmaktadır. Gösterilen çabanın, sunulan hizmetin elbet bir karşılığı olacağı umudundadır.

Gelişen eylemliliklerin özelliklerinden birisi, sloganlara da yansıyan siyasallaşma eğilimidir. Hareket siyasallaşmaya hiç olmadığı kadar açık hale gelmiştir. IMF karşıtlığı saldırının odağının açığa çıkması olurken, esasında hükümet partilerine yönelen öfke daha genel ekseninde IMF patentli uygulamalara yönelerek partileri aşmış durumdadır. Siyasallaşma eğilimini gören İP ortaya çıkan eğilimi kendi potasında eritme, gelişen hareketin önüne set olma misyonu ile hareket etmektedir. Zaten bu partinin gerçek misyonu, siyasallaşma eğilimi güçlendiğinde, onu gerisin geri düzene bağlamak, düzen kanallarına akıtmaktır. Sözü edilen misyonu işçi ve emekçiler çok değişik platformlarda çok değişik vesilelerle görmüşlerdir. İşçi kurultayları, özelleştirmeye karşı gelişen eylemlilikler, 2 Temmuz gibi saldırı günleri, 28 Şubat operasyonu vb.’inde İP’in tutumu, bu partinin işçi ve emekçileri kapitalist düzene, onun en sadık bekçisi orduya bağlama işlevini yerine getiren bir volan kayışı olduğunu göstermiştir. İP’in ipi, ezilen kesimlerin boynuna burjuvazi tarafından geçirilmeye çalışılan bir ilmeçtir.

İP’in anti-emperyalizmi ve ordu şaksakçılığı

İşçi Partisi anti-emperyalist bir söylem geliştirerek bunun üzerinden politika yapmaya çalışıyor. Onun anti-emperyalizminin ABD karşıtlığından ibaret olması bir yana, bu konumda bile tutarlı değildir. Çünkü Türkiye gibi bir ülkede salt ABD karşıtlığının dahi belli gerekleri vardır. Emperyalizmin bir sistem olarak kendisini Türkiye’de var etmesi, ülkenin iktisadi yapısı, iç dayanağı kapitalist ilişkiler ve koruyucu gücü ordu faktöründen bağımsız ele alınamaz. Şu çok açıktır ki, emperyalizme her bağımlılık ilişkisinde, güçlendirilmesinde ordunun imzası vardır. Aslında İP de bunun çok iyi bilincindedir. Bunun bilincinde olduğu içindir ki, “ordunun devrimciliği” ve “ilericiliği”ne sözde dayanak olarak 27 Mayıs ve 28 Şubat’ı gösterirken, 12 Mart ve 12 Eylül’ü bilerek atlamaktadır. Orduyu kutsarken anti-emperyalist olduğunu ileri sürmek, bugünün Türkiye’sinde karanlıkta ıslık çalmaya benzer. İP tarafından da dillendirilen, ABD’nin taşeronluğuna soyunularak Ortadoğu ve Balkanlar’da üstlenilen yeni rol ordunun dışında mı gerçekleştiriliyor acaba? Balkanlar’daki emperyalist saldırganlık için üslerin açılması konusunun meclisin gündemine dahi gelmemesi, kararın bizzat Genelkurmay tarafından alınması son derece somut ve çarpıcı bir örnektir. Türkiye’nin kaderini tayin eden bütün önemli politikalar Pentagon’da tezgahlanır ve Türkiye’de ordu eliyle işleme konulur. İP bütün gericilikleri “Amerikancı klikler” edebiyatıyla bir yerlere fatura edip işin içinden çıkabileceğini sanmaktadır. Kaldı ki, o “Amerikancı klikler”, “Özer-Çiller” örgütü olarak ifade edilen örgütlenme ordudan çok da bağımsız olarak kurulmamıştır. Şimdi rahatsızlık vermeye başlaması ayrı bir konudur.

Sonuç olarak; bütün bunlar rasyonalize edilip, böylece hem gericiliğin göbeğinde duran ordu aklanıp kutsanacak, ordunun yılmaz savunuculuğu yapılacak, hem de işçilere anti-emperyalist, anti-Amerikancı olunduğu söylenecek! Kitlelerdeki IMF karşıtlığı üzerinden gelişen bilinç ise, bu gerici emellere payanda edilmeye çalışılacak! Buna soyunan bir gericilik, ancak kendisini kandırabilir. 12 Eylül generallerinin çektiydikleri işçilerin hafızalarından hâlâ silinmemiştir. Hareketin geldiği yer İP’i heveslendiriyor olsa da, tablo hiç de onun umduğu gibi değildir.

İP’in özelleştirme karşıtlığı ve kemalist devletçilik

İP’in özelleştirme karşıtlığı ise, onun anti-emperyalizmi ile aynı özelliklere sahip. Özelleştirme değil devletleştirme diyerek yine benzer bir misyonu oynamaktadır. Anti-emperyalizm ve özelleştirme konusu yazınımıza fazlasıyla konu olduğu için o derinlikte girilmeyecek. (Bkz. *Bağımsızlık ve*

EKSEN YAYINCILIK

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı

**Bütün Ülkelerin
Proleterleri, Birleşin!**

Sayı: 207, Ağustos '99, Başyazı

Yeniden inşa süreci

Partimiz bir yeniden inşa süreci içindedir. Kuruluş Kongresi'ni izleyen yeni dönem, doğallığında bizim için bir yeniden inşa süreci olacaktı. Kongrede politika ve çalışma tarzı, örgütsel sorunlar, önderlik ve kadro sorunları, örgütsel güvenlik sorunları, tüzüğe dayalı bir örgütsel yaşama geçiş vb. konularda yapılmış kapsamlı tartışma ve değerlendirmeler, bunun ortaya çıkardığı sonuçlar, kuruluşu izleyen sürecin neden bir tür yeniden inşa süreci olması gerektiğini yeterli açıklıkta ortaya koymaktadır.

Bir bütün olarak parti örgütümüz, partimizin Kuruluş Kongresi'nde belirlenmiş çizgi temelinde, kendini anlayış ve uygulama planında tepeden tırnağa gözden geçirmek ve yenilemek sorunuyla yüz yüze. Kongrede sık sık yinelenen; artık partili bir döneme giriyoruz, bundan böyle herşey partili kimliğe ve düzeye uygun olmak zorunda; tüm kadrolar ve bir bütün olarak parti örgütü, buna uygun bir değişim ve yenilenmeden geçmek zorunda türünden düşünce ve belirlenmeler, kuruluş sonrasının, anlayış ve uygulama planında yeni bir düzeyi yakalamak anlamına geldiğini ortaya koymaktaydı. Bu anlamda ve çerçevede, partimizin kuruluşunu izleyecek süreç, örgütsel yapı, yaşam ve işleyiş ile pratik çalışma tarzı planında, bir yeniden inşa dönemi olacaktı.

Kuruluş Kongresi'nin kendisi, örgüt yapımız ve yaşamımızda, çalışma tarzımızda birikmiş zaaf ve zayıflıklarımıza köklü, etkili, sonuç alıcı bir müdahalenin de platformuydu. Parti inşa sürecinde katettiğimiz tüm mesafeye rağmen hala da partili kimlik ile mevcut düzeyimiz arasında var olan ve aşılması gereken mesafe, bizzat kongre platformunda yapılacak radikal ve kapsamlı bir müdahaleyle, kongreyi izleyen ilk dönem içinde ortadan kaldırılacaktı. (Sorunun bu yönü, Eylül '97 tarihli parti kuruluş kongresi çağrısının son bölümünde de ortaya konulmuş, kongreyi toplayacağımız bir aşamada örgütsel alanda hala sürmekte olan zaaf ve yetersizliklere özellikle dikkat çekilmişti).

Bütün bunlardan hareketle, Kuruluş Kongresi'nin toplam çalışması, kongreyi izleyecek bir yeniden inşa düşüncesi çerçevesinde, örgütsel anlayış ve uygulama planında bir köklü yenilenme perspektifi içinde yürütüldü. Yakında peş peşe kitaplar halinde yayınlanacak Kuruluş Kongresi materyali yeniden incelendiğinde, bu yeniden inşanın anlamı, kapsamı ve gerekleri de bütün açıklığı ile bir kez daha görülecektir.

Fakat Kuruluş Kongresi'nin hemen sonrasında partimize yönelen sistematik polis saldırıları, bu saldırıların yarattığı tahribat ve ortaya çıkardığı gerçekler, karşı karşıya bulunduğumuz örgütsel yeniden inşa sorununa apayrı bir anlam, önem ve kapsam kazandırdı. Örgütsel alandaki zaaf ve yetersizliklerimizin daha köklü ve derine inen bir müdahaleyi gerektirdiği; ve dahası, saflarımızda hala da yaşama gücü bulabilen örgütsel oportünizme karşı mücadeleyle birleştirilmediği sürece, bu müdahalenin gerekli sonuçları veremeyeceği de ortaya çıktı.

Kongre sonrasında peş peşe saldırılarla yüz yüze kalan parti için en öncelikli iş, saldırıların önünü kesmek, bunun gerektirdiği ilk acil önlemleri almak. Bunun hemen ardından ise, vakit yitirmeksizin, saldırıların nedenlerine ilişkin çok yönlü bir inceleme, soruşturma ve sorgulama çabası içine girme. Saldırıların gerçek nedenlerini açığa çıkaracak çok yönlü ve derinlikli bir çabaya girişmeksizin, polis operasyonlarını görünürdeki nedenlerle ve yüzeysel açıklamalarla geçiştirmek bizde geçmiş dönemde kendini gösteren, tüm eleştiri ve uyarılara rağmen varlığını sürdüren kötü bir alışkanlık idi. Fakat partimiz bu kez böyle davranmadı, partili

kimliğin ciddiyeti kendini bu alanda da göstermek zorundaydı. Ayları bulan bir inceleme, soruşturma ve değerlendirme çabası içine girildi. Çeşitli güçlükleri aşmak için gerekli zaman ve enerji kullanıldı ve geline yerde önemli açıklıklara ulaşıldı.

Partimiz, saldırıları izleyen evrede kamuoyuna yaptığı açıklamada, yaşananlara bakışını "Devirmeyen Darbe Güçlendirir" sözüyle özetlemişti. Ne var ki bunun güzel ama boş bir söz kalıbı olarak kalmaması, devirmeyen darbenin gerçekten güçlendirici sonuçlara yol açabilmesi için, öncelikle, saldırıların deneyim ve derslerini toparlamak, bunu yeniden inşa çabası açısından değerlendirmek, yeniden inşayı bu temel üzerinde gerçekleştirmek gerekirdi. Yapılan ve hala da yapılmakta olan bu oldu. Bu çabanın kendisi kendimizi, düşmanımızı ve "iç düşman"ımızı tanımada bize paha biçilmez açıklıklar sundu.

Ayları bulan çabalar, bunun ortaya çıkardığı bilgi ve deneyimler, Kuruluş Kongremiz'in hayati önemdeki değerlendirmelerine yeni bir güç ve çok daha somut-pratik bir anlam kazandırmıştır. Köklü bir yeniden inşa için şimdi çok daha güçlü bir konumdayız, çok daha berrak bir bakış açısına sahibiz. Düşünce ile davranış arasındaki uyumu partimiz için sarsılmaz bir kimlik haline getirmek, örgütsel oportünizme aman vermemek, bunun taşıyıcısı olmaktan ısrar eden öğeleri geri plana itmek ve iflah olmazlık çizgisini sürdürürlerse saflarımızın dışına süpürüp atmak için şimdi her zamankinden çok daha açık bir bilince ve uygulama kararlılığına sahibiz. Kongreyi izleyen dönemdeki güç ve zaman kaybını bu kazanımlarımız zaman içinde fazlasıyla dengeleyecektir. Partimizin yeniden inşası süreci, köklü bir anlayış ve zihniyet yenilenmesi temeli üzerinde, büyük bir güç ve kararlılık eşliğinde başarıyla ilerleyecektir.

Partinin yeniden inşası, bir dizi saldırının, bu saldırıların yarattığı tahribatların ardından, elbetteki öncelikle güçlerin tepeden tırnağa bir yeniden düzenlenmesi demektir. Yine de bu sorunun en pratik ve dahası nispeten en kolay olan yanındır. Önemli olan ve bu yeniden düzenlemeye de bir anlam ve kalıcılık sağlayacak olan, köklü bir anlayış ve zihniyet yenilenmesidir. Partinin örgütsel yeniden inşasına asıl anlamını veren bu olacaktır. Bu sorunun esasını ve özünü ise, partinin kongrece belirlenmiş örgütsel çizgisini özümsemek ve uygulamak oluşturmaktadır.

Kuruluş Kongresi'nin yaptığı değerlendirmelerin hayati önemi ve isabetliliği, yaşananların ışığında bugün çok daha berrak bir biçimde ortaya çıkmıştır. Yakın dönemde başka vesilelerle de ifade ettiğimiz gibi, tüm sorun, bu çizgiyi uygulamakta gösterilecek titizlik ve kararlılıktadır. Öte yandan, örgütsel oportünizm diye tanımladığımız ve saflarımızdaki sorumsuz küçük-burjuva yarı-aydın öğeler tarafından temsil edilen eğilimin üstesinden gelmek de, tam da partinin belirlenmiş örgütsel çizgisi ile uygulama arasındaki her türlü tutarsızlıkları gidermekle, düşünce ve davranış arasındaki birliği örgütsel yaşamımızın temel davranış kuralı haline getirmekle olanaklıdır.

Kuruluş Kongresi'nde ortaya konulan çizgiye parti üyeliğinin gerektirdiği bir asgari sadakat gösterilebilseydi, akıl almaz pratik davranış tutarsızlıkları ve zaafiyetleri gösterilmemiş olsaydı, siyasi polisin saldırıları hiç de yaratmış bulunduğu tahribatı yaratmazdı. Oysa bu alanda gösterilen ve zaafıtan öteye parteye karşı ağır bir suç oluşturan sorumsuzluklar ve sadakatsizlikler, saldırılar için yer yer adeta zemin düzlemiş, objektif olarak düşmana hizmet işlevi görmüştür. Saldırıların devam etmesi, inşanın temelindeki

"iç düşman" nitelemesi, bu açıdan yersiz ve nedensiz değildir. Kendi öz deneyimlerimiz, sorumsuz küçük-burjuva yarı-aydın öğelerin anlayış ve davranışlarında kendini uç biçimlerde gösteren "iç düşman" yenilmedikçe, dış düşmana karşı başarılı ve sonuç alıcı bir mücadelenin olanaksızlığını da bir kez daha bize açıkça göstermiştir.

Nasıl ki bu iç zaafiyet alanına karşı mücadele başarılı bir yeniden inşa çabasının önkoşuluysa, aynı şekilde bu zaafiyetin ve onun taşıyıcısı olan öğelerin alt edilmesi de yeniden inşa sürecinin başarısı ölçüsünde olanaklı olabilecektir. Bir başka vesileyle de ifade ettiğimiz gibi; "içimizdeki düşman sayılması gereken küçük-burjuvaziye, onun temsil ettiği örgütsel oportünizmi; devrimci iç örgütsel yaşamı oturtarak, etkili ve sistematik bir politik çalışmayı süreklileştirerek, bu çaba içerisinde işçi sınıfı ve emekçilerle birleşip kaynaşarak, onların en iyi öğeleriyle parti örgütlerini sürekli besleyerek yenip alt edebiliriz."

Önümüzdeki günlerde halihazırda büyük bir bölümü kamuoyuna sunulmuş kongre materyalimiz bir dizi halinde kitaplaştırılacaktır. Bu, yeniden inşa süreci için daha kolay değerlendirilebilir bir kaynak işlevi görecektir. Daha da önemlisi, partimizin programı ve tüzüğü bunlara ilişkin kongre tartışmalarıyla birlikte yayınlanacaktır. Parti programının ve tüzüğünün yayınlanması yeniden inşa sürecimize ayrı bir düşünsel ve moral güç katacaktır. Yeniden inşa süreci, aynı zamanda, parti programı temelinde ideolojik birliğimizin ve parti tüzüğü temelinde örgütsel birliğimizin güçlendirilip pekiştirildiği bir süreç olarak ele alınmak ve anlaşılacak durumundadır.

Program ve tüzükten öteye, parti kongremizin tüm materyali baştan aşağı, en temel teorik sorunlardan en basit gibi görünen pratik ayrıntılara kadar, satır satır yeniden incelenmeli, partinin politik platformlarında değerlendirilip tartışılmalı, bundan politik çalışma ve örgütsel yaşam için pratik sonuçlar çıkarılmalıdır. Yaşamakta olduğumuz yeniden inşa süreci, her açıdan kongrece belirlenmiş parti çizgisi temeli üzerine oturmak zorundadır. Başarı ve kalıcılık mutlak biçimde buna bağlıdır.

Örgütsel plandaki sorunlarına ve yetersizliklerine rağmen partimizin birikimi ve bunun oluşturduğu avantajlar doğru anlaşılacak durumundadır. Gücünü salt ideolojik çizgisinden alan bir siyasal akım olma dönemini biz çoktan geride bıraktık. Bugün artık belirgin bir politik kimliği, gücü, etkisi ve itibarı olan bir hareketiz. Tam da bundan dolayı gerçek bir siyasal partiyiz. Sağlam bir ideolojik çizginin bu politik güç ve etkiyle birleştiği bir yerde, örgütsel alandaki zayıflıklar ve güç kayıpları geçici olacaktır. Bunun bilincinde olduğumuz, bu bilincin verdiği güç ve moralle hareket ettiğimiz ölçüde, partimiz örgütsel olarak kendini hızla toparlayacak ve sınıf mücadelesi alanında etkin bir biçimde yerini alabilecektir.

Türkiye hızla yeni bir döneme girmektedir. Daha üç ay önce şovenizm zehirini könikleyerek kitleleri aldatma ve etkisizleştirme olanağı bulabilen bir rejim, bugün iktisadi ve sosyal saldırıların, onu izleyen depremin yığınlarda yarattığı derin hoşnutsuzluğun ağırlığı altında ezilmektedir. Kürt hareketinin içine sürüklendiği teslimiyet batağı ilk planda umutsuzluk etkileri yaratıyor gibi görüne de, Temmuz ayındaki yeni işçi ve emekçi hareketi dalgasının da gösterdiği gibi, gerçekte Türkiye sosyal çatışmanın ve devrimci sınıf mücadelesinin ön plana geçeceği bir umutlu döneme girmektedir. Bu dönem işçi sınıfını, onun hareketini ve mücadelesini belirgin bir biçimde ön plana çıkaracaktır. Gelişmeler daha şimdiden bunu göstermektedir.

Partimiz, sınıfın devrimci partisi, yeniden inşa sürecini, bu yeni dönemin ve bu yeni gelişmenin kendisine yüklediği büyük devrimci sorumlulukları hakkıyla omuzlamaya güçlü bir hazırlık olarak kavramak durumundadır.

(Bu metin **TKİP** Merkez Yayın Organı **Ekim**'in Ağustos '99 tarihli 207. sayısının başyazısıdır.)

TKİP Kuruluş Kongresi Belgeleri: S

Sınıf çalışması a

Sınıf çalışması pratik çalışmamızın ana eksenidir

Cihan: Ben sınıf çalışmamızın pratik sorunlarına fazla girmeyeceğim. Yoldaşlar bu tartışmayı yapıyorlar, ön tartışmalarda da bu sorunlar üzerinde fazlasıyla duruldu ve önemli açıklıklar sağlandı. Komisyonun metnine ilişkin olarak, daha çok da sistematığı üzerine dile getireceğim birkaç nokta var.

Birincisi; bence metinde sınıf çalışmamızın neden pratik çalışmamızın ana eksenini oluşturduğu ve oluşturması gerektiği üzerine bir giriş bölümünün yer alması gerekiyor.

İşçi sınıfı devrimin öncüsü ve sosyalizmin biricik temsilcisidir, modern burjuva toplumunun tek tutarlı devrimci sınıfıdır; bu işçi sınıfını eksen alan pratik çalışmamızın teorik ve stratejik gerekçesidir. Bilindiği gibi programımız bu temel önemde bilimsel ve tarihsel gerçeğe özel bir tarzda yer vermiştir. Öte yandan, bugünün Türkiye'sinde, bugünkü siyasal ortamda mücadeleyi sürükleyebilecek, kitle hareketine bir güç ve ivme, devrimci siyasal mücadeleye ise yeni bir soluk kazandırabilecek tek gerçek toplumsal güç işçi sınıfıdır; bu ise onu eksen alan bugünkü pratik çalışmamızın taktik gerekçesidir.

Dahası ise şudur: Biz bir sınıf partisiyiz; sınıf çalışması, partimizin çalışmasının her zaman ana eksenidir, öyle olmak zorundadır. Bu çalışmayla biz, ilkin, kendi asli toplumsal-sınıfsal tabanımıza ulaşmak, onu örgütlemek ve ona oturtmak istiyoruz. İkinci olarak, bu temel üzerinde kendi örgütsel tabanımızı, partimizin temel örgütsel birimlerini yaratmak istiyoruz, ki partimiz fabrika hücreleri üzerinde yükselmeli diyen stratejik vurgumuz anlamını bu tür bir çalışma içinde bulacaktır. Ve son olarak, kadrosal bileşimiyle de proleter bir parti yaratmak istediğimize göre, böyle bir çalışma içerisinde bu temel önemde hedefimize ulaşmak, partimizin saflarını işçi sınıfının en iyi, mücadelede en tutarlı ve kararlı öğeleriyle beslemek istiyoruz.

Metne, bu temel stratejik siyasal nedenler ile partinin güncel pratik-örgütsel ihtiyaçlarını birlikte vurgulayan bir giriş koymak gerekiyor. Bu sınıf çalışmamızın teorik-stratejik ve taktik-pratik gerekçelendirilmesi olmalı, böyle anlaşılmalı. Komisyon metnine ilişkin olarak altını çizmek istediğim ilk nokta bu.

Sınıf içindeki burjuva-oportünist akımlara karşı mücadele

İkincisi; siyasal akımlardan sadece sendikal çerçevede söz etmek yerine, sınıf içerisinde sosyalizm dışı siyasal akımlara karşı mücadele diye özel bir bölüm yapmalıyız. Bu çok temelli bir sorun. Sendikal mücadele alanında bu akımların yansımaları ve buna karşı mücadele bunun bir parçası olarak ele alınmalı, zira bu daha özel bir alan. Partinin sınıfı devrimciileştirmek çabasıyla sınıf içerisindeki

oportünist akımlara karşı mücadelesi her zaman iç içedir ve temel önemdedir. Dikkat ederseniz, biz daha yıllar öncesinden sorunu "*Sınıf Hareketinin Engelleri*" türünden başlıklar altında ortaya koyduk, bu soruna özel vurgular yaptık, bu alandaki akımlara karşı sistematik bir mücadele yürütme perspektifiyle hareket ettik.

Bu mücadele dışardan bakanlara bünyesinden koptuğumuz belli bir siyasal akıma karşı mücadelenin basit bir uzantısı olarak göründü, oysa bununla bir alakası yoktu. Biz başka akımlardan da kopmuştuk, ama onlara karşı hiç de böyle bir yönelişimiz söz konusu değildi. Biz söz konusu siyasal akımı köklü bir kopuş ve ayrışmayla yıllar öncesinden terk etmiştik, ama yıllar sonra sınıf çalışmasında yeniden onunla karşı karşıya kaldık. Bu akım yeni dönemde, kendi eski çizgisini ve toplumsal tabanını terkederek, yeni dönemde sınıf zeminine geçmeye çalışan, bunu da liberal işçi politikacılığıyla birleştiren bir akımdı. Biz bu çerçevede bir durum değerlendirmesi yaptık, bundan belli sonuçlar çıkardık. Ve bu farklılaşmaya karşı sonraki evrede, tam da sınıf hareketinin, sınıf çalışmasının sorunları çerçevesinde sistematik bir mücadele yürüttük. Sonuçta belli bir siyasal ve pratik başarı da elde ettik.

Sınıf içerisindeki oportünist akımlara karşı mücadele metnin son bölümü olmalı bence. Liberal demokrat akım sanıldığı gibi EMEP'le sınırlı değil, ÖDP de neo-liberal bir akım olarak sınıf içinde bugün belli bir yer tutuyor. Yanı sıra sınıf zeminine geçme eğilimleri gösterdikleri ölçüde ideolojik zaafı daha belirgin biçimde açığa çıkan popülist akımlara karşı da vermemiz gereken bir mücadele var. Bu mücadelenin kapsamı ve sorunları kuşkusuz ilkinden daha farklıdır.

Bunun dışında, bir yoldaş sınıf çalışmasının uluslararası boyutlarına değindi, bu bence de metne eklenmeli, temel bir düşünce olarak bir yerde formüle edilmeli. Aynı şekilde sınıf içindeki çalışmanın kırsal-tarımsal uzantısına da vurgu yapılabilir. Uygun koşulların ve olanakların olduğu yerlerde tarım proletaryasına yönelik çalışmanın gündeme alınması gerektiği metinde ifade edilmeli. Kırsal çalışma üzerine bir gündemimiz var, orada ayrıca tartışırız; ama bu sorun çok önemli ve doğal olarak da öncelikle tarım işçileri üzerinden gündeme gelmeli. Tarım işçileri ise sınıfın organik bir parçası, onun kırsal uzantısı. Dolayısıyla bu sorun bu gündemde, sınıf çalışmamızın bir boyutu olarak ortaya konulmalı.

Legal ve yarı-legal araç, biçim ve yöntemlerin daha etkin kullanımı

Sınıf çalışmamızın en çok zorlandığı alanlardan biri, bu çalışmayı kolaylaştıracak ve ilerletecek araçlar, yöntemler, platformlar konusunda yeterince yaratıcı olamamaktır, bunları pratik çalışmada yeterince zenginleştirememektir. Her zaman vurguladığımız bir nokta var; biz sınıf çalışmasında

İşçi sınıfı devrimin öncüsü ve sosyalizmin biricik temsilcisidir, modern burjuva toplumunun tek tutarlı devrimci sınıfıdır; bu işçi sınıfını eksen alan pratik çalışmamızın teorik ve stratejik gerekçesidir. Bilindiği gibi programımız bu temel önemde bilimsel ve tarihsel gerçeğe özel bir tarzda yer vermiştir. Öte yandan, bugünün Türkiye'sinde, bugünkü siyasal ortamda mücadeleyi sürükleyebilecek, kitle hareketine bir güç ve ivme, devrimci siyasal mücadeleye ise yeni bir soluk kazandırabilecek tek gerçek toplumsal güç işçi sınıfıdır; bu ise onu eksen alan bugünkü pratik çalışmamızın taktik gerekçesidir. Dahası ise şudur: Biz bir sınıf partisiyiz; sınıf çalışması, partimizin çalışmasının her zaman ana eksenidir, öyle olmak zorundadır. Bu çalışmayla biz, ilkin, kendi asli toplumsal-sınıfsal tabanımıza ulaşmak, onu örgütlemek ve ona oturtmak istiyoruz. İkinci olarak, bu temel üzerinde kendi örgütsel tabanımızı, partimizin temel örgütsel birimlerini yaratmak istiyoruz, ki partimiz fabrika hücreleri üzerinde yükselmeli diyen stratejik vurgumuz anlamını bu tür bir çalışma içinde bulacaktır. Ve son olarak, kadrosal bileşimiyle de proleter bir parti yaratmak istediğimize göre, böyle bir çalışma içerisinde bu temel önemde hedefimize ulaşmak, partimizin saflarını işçi sınıfının en iyi, mücadelede en tutarlı ve kararlı öğeleriyle beslemek istiyoruz.

Sınıf hareketi ve çalışması/6

İşçilerin içinde görevler

legal ve yarı-legal araç, biçim ve yöntemleri etkin bir biçimde kullanamıyoruz. Bu soruna bir biçimde değinilmeli, taşıdığı özel önem göz önünde bulundurulmalı. Mesele hiç de 3. Konferans sonrasında illegal araç ve yöntemlerin kullanılmasındaki zayıflamadan ibaret değil. Biz legal ve yarı-legal araç ve yöntemleri kullanmakta da başarılı değiliz, ki bu bence daha da önemli. Bu açıdan çalışmada temel bir zayıflık var. Ben, illegal biçimlerin önemi kadar legal, yarı-legal daha esnek biçimlerin, sınıfın daha geniş kesimlerini kucaklayacak biçimlerin, araçların, yöntemlerin, platformların üzerinde önemle durulması gerektiğini düşünüyorum.

Bu çerçevede, 1 Mayıs öncesi işçi platformları ve bültenler deneyimi, kuşkusuz birer ilk deneyim örnekleri olarak, gereğince önemsenmelidir. Bültenlere çok daha özel bir rol yüklenmeli. Biz ön tartışmalarda, temel yayınlarımızda bir zayıflamaya yol açtığı için ve elbette bunun hiç de böyle olmak zorunda olmadığını vurgulamak amacıyla, bültenlere eleştirel atıflarda bulunduk. Ama bu onların taşıdığı özel önemi zayıflatmamalı. Bültenler çalışmamıza yeni bir soluk kazandırdı, bu çok açık, bunun tartışılacak bir yanı yok. Bültenleri zayıflatmak bir yana, daha etkin ve işlevsel bir biçimde kullanmak ve bunu bülten tarzına uygun örgütsel biçimlerle birleştirmek gibi bir görev ve sorumluluk var önümüzde.

Ben sınıf çalışmasında kullanılan bültenler ile genel bültenler sorununun fazla iç içe tartışılmasından yana değilim. Zira bu belli bir kafa karışıklığı nedeni olabiliyor. Her çalışmanın kendi ihtiyaçları çerçevesinde araçlar, yayınlar belli bir işlev ve anlam taşır. Gençlik içindeki çalışmada bülteni bir başka yere oturturuz, başka bir alandaki çalışmada başka bir yere. Bir kentteki, bir bölgedeki politik etkiyi özel olarak yoğunlaştırmak doğrultusunda, siz tutup yerel bülteni daha değişik bir biçimde de kullanabilirsiniz. Aynı şekilde, sınıf çalışmamızda, sınıf çalışmamızın bir boyutu ve bir aracı olarak bültenlerimiz nasıl bir somut işlev kazanıyorsa, bu çerçevede onu da bu kendine özgü işlev doğrultusunda kullanmayı başarabilmeliyiz.

Sınıf çalışması ve profesyonel dağıtım grupları

Profesyonel dağıtım grupları sorunu var, bu çok çok önemli bir başka sorun. Önümüze temel stratejik birimlere nasıl yerleşeceğiz gibi bir sorun çıkıyor örneğin. Bu birimlere yönelik çalışmada insanlarımızın fabrikalara girip girememesinin ya da bu alandaki güçlüklerin kendi başına bir engel sayılmaması gerektiği belirtildi. Bunlar genel planda doğru kuşkusuz. Fakat tam da bu noktada, profesyonel dağıtım grupları özel bir önem kazanıyor.

Profesyonel dağıtım grupları çerçevesinde vurgulanması gereken şey şudur. Biz sınıfa yönelik

olarak sistematik bir somut propaganda-ajitasyon faaliyeti yürütmek zorundayız. Fabrika çalışması, günlük pratik çalışma, bambaşka bir şeydir, bu bizim fabrika içinde her an süren bir faaliyetimizdir; yakaladığımız mevziler üzerinden fabrika içi bir çalışma olarak kesintisiz biçimde sürer. Ama bizim genel planda sınıfa hitabeden, sürekli ve sistemli bir politik

faaliyetimizin de olması gerekir ve bu çerçevede profesyonel dağıtım grupları çok özel bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkar. Bu grupları nasıl kurar ve yaygınlaştırırız, nasıl geliştirir ve profesyonelleştiririz, bu üzerinde durulması gereken bir sorun. Bu alanda bazı deneyimlerimiz var, geçmişte yer yer başarısızlıkla sonuçlanan girişimlerimiz oldu. Buna özel bir tarzda kafa yormalıyız. Artı, önümüzdeki dönemde gençlik çalışmasının imkanlarına, bu alandaki güçlere bu gözle de bakmalıyız. Geçmişte bu alandaki güçlerden yararlandığımız oldu.

Sanıyorum gençlik içerisinde çalışmaya atıf biraz bu ihtiyaçtan hareketle doğmuş, ama bence de bu biraz yanlış bir atıf olmuş. Benim de dikkatimi çekmişti, ama komisyonun kendisi bunu önden farkettiler ve düzelttiler. Buradaki sorun şudur; geçmişte gençlik bu açıdan gerçekten sınıf çalışmasına yedek güçler üreten bir çalışma alanıydı bizim için. Biz bu alandaki çalışmanın sürekliliğini güvenceye alan bir dikkat göstermedik, sınıfa insan yöneltmek adı altında gençlik alanındaki mevzilerimizi anlamsız biçimde zayıflatmış. Özellikle İstanbul'da son birkaç yılın gençlik çalışması bu açıdan tam bir zaafiyet ve başarısızlık örneği oldu. Biraz bu deneyime de yapılan bir vurgu bu. Bu konuda "Gençlik Çalışmasının Güncel Sorunları" başlıklı temel değerlendirmemiz, sanıyorum daha dengeli, daha dikkatli ve doğru bir perspektif sunuyor.

Ama gençlik çalışmasındaki güçlerden bu açıdan yararlanmamız gerektiği çok açık. Yanı sıra, semt gençliğinden, sınıfa yönelik sistematik propaganda-ajitasyonun pratik taşıyıcıları, bu profesyonel dağıtım grupları içinde örgütlenecek unsurlar olarak, yararlanmasını başarabilmeliyiz. Semt gençliğinin de

Profesyonel dağıtım grupları sorunu var, bu çok çok önemli bir başka sorun. Önümüze temel stratejik birimlere nasıl yerleşeceğiz gibi bir sorun çıkıyor örneğin. Bu birimlere yönelik çalışmada insanlarımızın fabrikalara girip girememesinin ya da bu alandaki güçlüklerin kendi başına bir engel sayılmaması gerektiği belirtildi. Bunlar genel planda doğru kuşkusuz. Fakat tam da bu noktada, profesyonel dağıtım grupları özel bir önem kazanıyor. Profesyonel dağıtım grupları çerçevesinde vurgulanması gereken şey şudur. Biz sınıfa yönelik olarak sistematik bir somut propaganda-ajitasyon faaliyeti yürütmek zorundayız. Fabrika çalışması, günlük pratik çalışma, bambaşka bir şeydir, bu bizim fabrika içinde her an süren bir faaliyetimizdir; yakaladığımız mevziler üzerinden fabrika içi bir çalışma olarak kesintisiz biçimde sürer. Ama bizim genel planda sınıfa hitabeden, sürekli ve sistemli bir politik faaliyetimizin de olması gerekir ve bu çerçevede profesyonel dağıtım grupları çok özel bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkar. Bu grupları nasıl kurar ve yaygınlaştırırız, nasıl geliştirir ve profesyonelleştiririz, bu üzerinde durulması gereken bir sorun.

bu konuda iyi bir rezerv sunduğunu unutmamalıyız.

Parti etkin bir politik faaliyet yürütmek istiyorsa, Bahtiyar yoldaşın işaret ettiği güçlük üzerinden söyleyeceğim, temel organlarımızda yer alan kadrolar eğer fabrikalarda kritik bir mevzi tutmuyorlarsa, onların profesyonel çalıştırılması bence de gerekli. Yeterli kadro rezervimiz olmadığı ölçüde, genelde sınıf ve toplum içinde etkin bir politik çalışma bakımından bunun daha özel bir önem taşıdığını düşünüyorum. Sınıfla fiziki temas kurmanın başka imkanlarını bulamadığımız için biz bu insanları doğrudan fabrikalara sokuyoruz. Ama bunların girebileceği fabrikalar bizim temel aldığımız fabrikalar değil, daha çok tekstil işletmeleri ve benzerleri oluyor. Buna ise hiçbir biçimde değmiyor, boşuna bir zaman ve enerji israfı oluyor bu. Bu anlamsız ve yararsız uygulamadan vazgeçmeliyiz.

Çok genelleştirmemekle, kesin bir kurala bağlamamakla birlikte, bizim yeni dönemde partinin etkin bir politik çalışması için parti komitelerindeki kadroların profesyonel çalıştırılması gibi bir tutumu bugün tercih etmemiz lazım. İnsanlarımızın geç-gündüz sınıfı örgütlemenin sorunlarıyla uğraşması lazım. Fabrika içi çalışma, bugünkü koşullarda ve bir çok durumda, çok nankör bir çaba da olabiliyor. Lenin "Ne Yapmalı"da, fabrikadaki ileri işçilerin fabrikadan çıkarılarak profesyonel kadro olarak çalıştırılmasına özel bir tarzda vurgu yapıyor. Rusya'da sınıfla fiziki bağ, sınıfın içine yerleşme gibi sorunlar olmadığı için, bu konuda fazlasıyla mevziye, temele sahip olunduğu için, bunu yapmak kuşkusuz bize göre kıyas kabul etmez ölçüde daha kolay. Ama yine de bir şey anlatıyor Lenin'in bu vurgusu; bu kadro kıtlığı ortamında, profesyonel çalışabilecek bir devrimcinin yer yer on-on iki saatini, haftasının altı gününü üretim

alanına, fabrika içine kapatamayız.

Sınıf çalışması ve meslek liseleri

Endüstri meslek liseleri sorununa bir yoldaş değindi, bu da çok çok önemli. Bir yıl kadar önce, '97 yazında yapılan bir MK toplantısında, gençlik çalışması tartışılırken, bu mesele çok özel bir biçimde değerlendirilmişti. Nasıl dinsel akım imam-hatip okullarını toplum düzeyinde bir etki alanı ve bir kadro kaynağı olarak kullanabiliyorsa, bu belki hoş bir benzetme değildi ama, meslek liseleri de komünist işçi hareketi için böyle bir rezerv olarak kullanılabilirmeli, denmişti o toplantıda. Bu çalışmaya gençlik çalışması kapsamında çok özel bir tarzda ağırlık verilmesi üzerine tespitler yapılmış, bazı somut kararlar alınmıştı. Bu tespitlerin anlam kazanabilmesinin ilk pratik gerekleri üzerine bazı belirlemeler vardı. Aradan bir seneye yakın bir süre geçti, fakat henüz pratik bir adım atılamadı bu alanda.

Sınıfın yalnızca kalifiye değil, aynı zamanda aydın kesimi yetişiyor meslek liselerinde. Ve bunlar, bu liseler oldukça da yaygın. Bu alana yönelik özel bir çalışma yürütebilmeliyiz ve buradaki çalışma bizim genel sınıf çalışmamızın bir uzantısı olarak kavranabilmelidir. Doğrudan sınıf çalışması yürüten birimler meslek liselerindeki çalışmanın üzerinde dikkatle durmalı ve bunun pratik gerekleriyle yakından ilgilenmelidir. Sınıfın aydın kesimi, sınıfın kalifiye kesimi ve sınıfın genç kesimi bu liselerden yetişiyor. Bu üç özellik çok temel önemdedir ve sınıf çalışmamız bunu hesaba katarak, bunun gereklerini gözeterek yürütülmelidir.

Biz aslında çok erken bir tarihte meslek liselerinin önemini vurguladık. Geçen senenin Ağustos ayındaki MK toplantısını bir yana koyuyorum, ondan yıllar önce de bu meselenin önemi üzerinde yeterli açıklıkta durduk. Daha 1. Genel Konferans'ta bu sorun tartışıldı ve gençlik çalışmasına ilişkin metinde buna yer verildi. Gençlik gazetesinin yayımına başladığında, ilk başyazıda, gençlik içerisinde işçi gençlik, sınıf içerisinde genç işçiler, bunlar bizim önceliklerimizdir, bu temel bir çizgidir, denildi

Bütün tarihsel deneyimlere bakıyoruz, sınıfın diri kesimi her zaman onun genç kesimidir. Bütün devrim deneyimleri bunu gösteriyor. Sınıfın yaşlı kuşakları daima sınıf hareketinin hızını kesen, onun dinamizmini zayıflatan kesimler oluyor. Tarihçiler Bolşeviklerin en büyük avantajlarından birinin de sınıfın genç kesimleri içerisinde temel tutmuş olmaları olduğunu önemle belirtiyorlar. Bunun kritik hayati önemi, mücadelenin yükseliş evrelerinde ve özellikle de devrim dönemlerinde açıkça ortaya çıktı, diyorlar.

Bütün tarihsel deneyimlere bakıyoruz, sınıfın diri kesimi her zaman onun genç kesimidir. Bütün devrim deneyimleri bunu gösteriyor. Sınıfın yaşlı kuşakları daima sınıf hareketinin hızını kesen, onun dinamizmini zayıflatan kesimler oluyor. Tarihçiler Bolşeviklerin en büyük avantajlarından birinin de sınıfın genç kesimleri içerisinde temel tutmuş olmaları olduğunu önemle belirtiyorlar. Bunun kritik hayati önemi, mücadelenin yükseliş evrelerinde ve özellikle de devrim dönemlerinde açıkça ortaya çıktı, diyorlar.

Biz bu konuda daha baştan çok bilinçli bir tutum ve pratik yönelim içerisinde olmalıyız. Bu beraberinde, sınıf içerisinde çalışma yaparken sınıfın genç kesimlerini kucaklamada bazı ek sorunlar ve sorumluluklar yaratıyor. Sınıfın genç kesimini, gençlik özelliklerini gözeterek kucaklayan bir çalışma tarzını izleyebilmemiz gerekiyor.

Biz bu konuda daha baştan çok bilinçli bir tutum ve pratik yönelim içerisinde olmalıyız. Bu beraberinde, sınıf içerisinde çalışma yaparken sınıfın genç kesimlerini kucaklamada bazı ek sorunlar ve sorumluluklar yaratıyor. Sınıfın genç kesimini, gençlik özelliklerini gözeterek kucaklayan bir çalışma tarzını izleyebilmemiz gerekiyor. Bunu çok örneklemeyeceğim, çünkü vereceğim örnekler sorunu biraz daraltacaktır. Gençlik dinamizmini kucaklayabilmenin bütün gereklerini (kültürel ve sportif ilgi de dahil her bakımdan) gözetmeliyiz.

Bugün televizyonlardan Renault-Tofaş işçilerini seyreden bazı yoldaşlar şaşkınlıklarını belirtiyorlar. Bunların hepsi genç insanlar, Türkiye işçi sınıfı ne kadar gençmiş, demekten kendilerini alamıyorlar. Bu bir şeyi anlatıyor; buralara kalifiye elemanlar alınıyor ve bunlar da büyük ölçüde meslek liselerinden geliyor. Temel sanayi birimlerine kolayından girmek ve yerleşmek mi istiyoruz, o halde meslek liseleri çalışmasını çok çok önemsiyelim.

Gençlik çalışmamızla sınıf çalışmasının kesiştiği ikinci bir alan bu. İlk profesyonel dağıtım grupları idi; öğrenci ve semt gençliği üzerinden, sınıfa seslenebilmenin yardımcı ve yedek güçlerini gençlikten devşirmek olarak karşımıza çıkıyordu. Endüstri meslek liseleri çalışması ise, sınıfın kalifiye genç kesimini daha baştan, kaynaktan örgütlemek sorunu olarak karşımıza çıkıyor. Bu da gençlik ve sınıf çalışmasının kesiştiği bir diğer alan.

Devrimci taban inisiyatifi, ittifaklar, “alan dövme” vb...

Bunun dışında, metindeki bazı tanımlara daha dikkatli bakmamız gerekecek. Gerçi metin henüz ciddi bir redaksiyondan geçmemiş, bu kuşkusuz yapılacaktır. Örneğin Cemal yoldaş, kendi başına taban inisiyatifine vurgu yapmanın yeterli olmadığını, taban inisiyatifini devrimci temelde kavramak gerektiğini söylüyor. Bu doğrudur ve metin bu açıdan daha açık tanımlara kavuşturulmalıdır. Komünist bir partinin taban dinamizmini harekete geçirebilme çabası, zaten onu devrimci bir temelde harekete geçirme çabasıdır, başka türlü düşünülemez. Ama bu, tanımlamalarınızda da açık bir biçimde yer almalıdır. '70'lerin devrimcileri bile, “İşçiler sendika yönetimine!” sloganının kendi başına bir şey ifade etmediğini, söz konusu olanın devrimci işçilerin sendika yönetimine gelmesi olduğunu söylüyorlar, hiç değilse şiarlar planında bunu gözetmek ihtiyacı duyabiliyorlardı. Dolayısıyla, taban dinamizmini harekete geçirmeyi, taban dinamizmini devrimci bir çizgide harekete geçirmek biçiminde formüle edebiliriz, etmeliyiz.

Aynı şekilde, sendikal demokrasi çerçevesinde oluşturulacak talepler ekseninde ittifaklara dönük tutum için, sendikal demokrasi ve devrimci sınıf mücadelesi çizgisi ibaresinin eklenmesini öneriyorum. Zira sendikalar arasındaki basit çatışmalarda bile sendikal demokrasi üzerinden bir tepki ve talep ortaya konulabiliyor. Sosyal-demokrat, hatta gerici bir muhafet bile, egemen sendika yönetimine karşı doğru durumda “sendikal demokrasi” talebiyle

ortaya çıkabiliyor, bunu savunabiliyor. Biz sendikal demokrasi ve devrimci sınıf mücadelesi çizgisi diyebilmeliyiz. Ve gerçekten bu çerçevede olan ittifakları değerlendirebilmeliyiz. Bizim için sendikal demokrasi talebi, devrimci sınıf mücadelesi çizgisiyle kopmaz bir bütün oluşturmalıdır.

İçerik ve ifade yönünden bir başka tanıma değinmek istiyorum; “Sınıf içerisinde mevzi tutmak, yükselecek bir işçi hareketine hazırlanmak...” deniliyor metinde. Biz bunu, sınıf içerisinde mevzi tutmak, sınıfın devrimci eylemini geliştirmek için her türlü çabayı sarfetmek ve gelececek işçi hareketine önderlik etmek için hazırlanmak olarak formüle edelim. Çünkü biz taktik çizginin sorunlarını, politik görevlerimizi tartışırken, pratik görevlerimiz içerisinde sınıfın eylemini geliştirmeyi kendimiz için temel bir görev saydık. Düne kadar sınıfla fiziki teması, fabrikalarla bir biçimde bağ kurmayı, onun içinde bir çalışma zemini yakalamayı öncelikli görev sayıyorduk. Sınıfın her türden eylemini her yolla geliştirmeyi kendimiz için temel bir görev olarak saptamak durumundayız. Bize mevzi kazandıracak olan da budur zaten.

Metinde bir takım sendikalar sayılıyor; ben Nakliyat-İş'in çıkarılmasını öneriyorum, zira anmaya değmeyen bir mezhep sendikası bu. Bu noktada TÜMTİS'le kıyaslamak mümkün değil. Ayrıca, bu akım devrimci bir akım mı, bu da çok tartışılır. Sektörlük herhalde devrimcilik demek değildir, kaldı ki fazlasıyla reformist konumda olduğu bilinen bir mezhep bu.

Temel sektörler meselesine yoldaşlar yeterince açıklık getirdiler. Bizim 1. Genel Konferans'ta tartıştığımız bir mesele, bir “alan dövme” kavramımız vardı 1. Konferans tartışmalarında. Bu, bir hareketin kendi örgütlü güçleriyle içinde bulunmadığı, bulunmakta zorlandığı fabrikaları, eğer bunlar kendisi için temel fabrikalar ise, dışardan dövme görevini ifade ediyordu.

Biz bunu o dönem belli fabrikalar üzerinden yaptık. Tersanelere ısrarla yönelen bir faaliyet yürüttük ve bu bizi tersane işçilerinin gündemine soktu. Tersane işçileri tarafından tanınır hale geldik. Ayrıca bunu Tekel üzerinden yaptık, başka bazı temel fabrikalar üzerinden denedik. Bu tür bir çalışma bir biçimde sizi hedeflediğiniz fabrikalardaki işçilerin gündemine, ilgi alanına sokuyor. Artı, bu alanlara girmek sorunsu, bir dizi başka mevziyi, sendika şubelerinden işçilerin yerleşim alanlarından bir takım olanakları yakalamaya kadar, çok değişik kanalları bir arada zorladığınız zaman, bir biçimde belli bağlar yakalayabiliyorsunuz. Zamanında Tersane işçileriyle bunu yakalamıştık. Haliç Tersanesi'nin 30-40 kişilik geniş bir işçi komitesi vardı. O zaman bu faaliyeti yürüten komitemizin iki üyesi bizzat işçi komitesinin temsilcilerinin davetiyle gidip onların toplantılarına katılmak imkanı bile bulabilmişlerdi. Çünkü yürüttüğümüz faaliyet bir sempati, bir yakınlık yaratıyordu. Bugün o çapta bir dışardan “alan dövme” faaliyeti yürütemeyebiliyoruz.

Bugün kuşkusuz farklı bir başarımız var. Geçmişle kıyaslanamaz bir mesafe aldık sınıf çalışmada, artık sınıfın içindeyiz, fabrikalardayız, fabrikaların içinde gündelik çalışma yürütüyoruz. Ama şimdi, eksik olan yanımızı giderebilmek açısından, bu deneyimi hatırlamanın tam zamanıdır. O zaman hiçbir fabrikayla doğru dürüst pratik bağımızın, çalışmamızın olmadığı bir durumda, biz dışardan yüklenme sayesinde belli temel birimlerin işçilerinin gündemine girmeyi başarabiliyorduk.

Bayram: İşçi hareketinin sorunlarını tartışırken, aynı şekilde işçi sınıfının bir parçası olan işsizleri de tartışmak gerekiyor. Bu alanda ciddi bir dinamizm var.

Son yıllarda Avrupa'da gelişen işsizlik hareketi de bunu gösteriyor. Ülkemizde özelleştirmeye, yoğun tensikatlar, işçi sirkülasyonuyla bağlantılı olarak yoğun bir işsizlik var. İşsizlik sadece özelleştirme dalgasıyla da bağlantılı değil, kronik bir sorun. Dolayısıyla, işçi hareketinin sorunlarını ele alırken, işsizler hareketinin sorunları, bunların arasında bağlantının nasıl kurulacağı, nasıl somut bir taktik geliştirebileceğimiz vb. üzerinde de durmak gerekiyor.

Sendikal çalışma ve bağımsız sendika sorunu

Semih: Tartışmak istediğim bir sorun var. Bazı devrimci gruplar bağımsız sendikalar kuruyorlar, ki biz bunu ciddiye almıyoruz. Genel planda işçilerin tek bir devrimci sınıf sendikası altında birleşmesi perspektifimiz var. Sınıfın parçalanmasını engelleyecek tarzda politika belirlememiz gerektiği açık. Ancak, sınıf hareketinin dinamikleri bazen kendiliğinden öyle biçimler alıyor ki, sendikal yapıyı parçalamak kendiliğinden bir basıncın ürünü olarak, bir sonuç olarak ortaya çıkıyor ve ilerici bir rol oynuyor.

Örneğin DİSK, Türk-İş'in gerici yapısı karşısında tabandan gelişen bir sınıf dinamiği, birkaç sendikanın ayrı bir çatı oluşturması şeklinde ortaya çıkıyor. Metal işçisinin son çıkışı örneğin; Türk-Metal gibi gerici bir sendika yapısına karşı işçiler Birleşik-Metal'e yöneldiler. Ama bu sendika da gidip aynı sözleşmeye imza attı. Eğer kendiliğinden gelişen bu hareketin öncülerinin biraraya toparlanabilmeleri olanaklı olabilseydi, böyle bir çıkışta ayrı bir metal işçileri sendikası da oluşabilirdi. Birleşik-Metal'e yönelmek, buradan bir basınç oluşturmak farklı bir şeydir, ama o dinamik üzerinden böyle bir temelde örgütlenmesine çalışmak daha farklıdır. Örneğin biz farklı işyerlerinden gelişen tepkilerin öncülerine ulaşabilmiş olsaydık, onları biraraya getirmek, bu çerçevede bir tartışmaya yönelmek mümkün olabilirdi.

Sınıf hareketinin gelişmesinin böyle değişik biçimlerde yaşanabileceğini, biz sınıfın sendikal birliği zemininde politika yürütsek de, bazen bir bölümünün öne çıkabileceğini, böyle bir gelişmenin yaşanabileceğini de düşünmemiz mümkün. Nitekim komünist sendikaların Avrupa'da diğer sendika konfederasyonlarından ayrılmaları gibi bir pratik de var.

Şunu söylemek istiyorum: Önümüzdeki dönemde metal işçilerine yönelik etkin bir çalışma gerçekleştirebilirsek, hareketin öne çıkan unsurlarını bir araya toplayabilirsek, platform veya benzer çalışmalar örgütleyebilirsek, bu tür bir gelişmeye açık olabilir miyiz?

Cihan: Tartışılması istenen konu, metal işkolundaki son çıkışın ortaya çıkarttığı sorunlar saklı tutulursa, fazlasıyla ele aldığımız bir konu oldu. Yaptığımız tartışmalar, ortaya çıkan yeni durum tarafından sadece doğrulanıyor.

Zayıflık nereden doğuyor? Metal işçileri hareketi neden böyle kolay kırıldı, neden olacak bir kanal bulamadı? Bunu kucaklayacak bağımsız bir sendikasının olmamasından dolayı mı? Hayır, bununla hiçbir alakası yok. Eğer siz yaşanan hareketliliğin, kendiliğinden çıkışın tabanında varsanız, etkiliyseniz, bunu Türk-Metal yönetiminin kendisine yönelmeniz de pekala mümkün. Belki bu durumda taban muhalefeti, Birleşik-Metal-İş ya da bir başka sendikayı umut olarak görmekten çıkar, bizzat mevcut

Bugün bağımsız bir sendika olsa, işçiler neye göre buraya akacaklar? Siz daha işçilere bildiri bile iletemiyorsunuz. EMEP İzmir BMC işçilerine bildiri dağıtıyor, bu orada büyük bir probleme dönüşüyor; işçiler, partiler varsa biz yokuz, diyebiliyorlar. Biz şu an tabanda çalışmaya, tabanda kuvvet olmaya vurgu yapmalıyız. Ve “bürokratlar defolsun sendikalar bizindir” vurgusu çerçevesinde, örgütlü sendikal hareketten kopmamaya bakmalıyız. Ama biz yarın gelişir, mevziler kazanır ve bu mevzilerle sendikal hareket içerisinde yol almaya çalışırız; önümüz tıkanığında karşısına konumlanır ve dibini boşaltırız. Gerici bir örnek gibi görünüyor ama, Polonya'daki Dayanışma Sendikası böyle hareket etti; temel işkollarında devlet sendikalarının dibini boşalttı. Bu da bir yol, deneyim bunu da gösteriyor.

sendikanın kendisine karşı mevzi kazanma hareketine dönüşebilirdi.

Sendikal muhalefetin zaman zaman böyle bir yön alması, sendikaları devrimcileştirme, onların bürokratik yapısını kırma çerçevesinde bir yöneliş girmesi mümkün. Biz kendimiz de böyle bir çizgiyi izleyebiliriz. Bu bir sendikadan diğerine akış olarak gerçekleşti, ama karşı sendika yanıt vermedi diyelim; karşıdaki sendika üzerinde bunu basınca dönüştürebilecek, sendika yönetiminin gericiliğine rağmen, oraya olan akışı örgütlü bir tutuma dönüştürebilecek bir gücümüz olsaydı, başkaldıran işçi tabanına pekala onu da yaptırabilirdik.

Burada problem, işçilerin bir önderlikten, bir örgütlülükten, iç birlikten yoksun olmalarıdır. Siz bunu yapamadığınız sürece, karşısında kendinize ait bir dükkanınız olsa ne olur ki? Bir başka tabelalı sendikanız var diye işçiler size mi akacaklar? Mümkün değil! İşçilerin Birleşik Metal-İş'e akması boşuna değil ki; DİSK geleneğine duyulan ilgiden geliyor, onun sağladığı bir imkan bu. O akış herhangi bir sendikaya yönelik olarak gerçekleşmezdi. Neden mesela Çelik-İş'e gitmiyorlar da o işçiler, kendilerine olacak kanal olarak Birleşik-Metal'i görüyorlar? Çünkü, gerçekten işçiye bir parça yakınlık gösterecek bir gelenek sayıyorlar onu. Elbette bugüne kadar Birleşik Metal-İş'e ya da DİSK'e ilgisiz kalmanın gerisinde, ona da duyulan bir güvensizlik var, onun yeni durumunu sezgisel olarak algılama var. Ama bir çaresizlik, Türk Metal'in bu kadar haince davranışı karşısında onu herşeye rağmen ehven-i şer sayma eğilimi de var. Ama o da karşılığını bulamadı ve bu da işçiler için yeni DİSK konusunda yeni bir deneyim oldu.

Sizin bir taban çalışmanız yoksa eğer, bağımsız bir sendikanız da olsa onun hiçbir rolü olabileceğini zannetmiyorum. Siz oraya daha bildiri bile ulaştıramıyorsunuz, değil ki bağımsız sendikanızı götürmek! İşçiler için güven verici bir alternatif olmak, işçileri örgütlemeyi başarmak, sınıf hareketi içerisinde doğru müdahalelerle kuvvet olabilmekten geçiyor. Bunu yaptığımız sürece siz Türk-Metal'in içerisinde bir muhalefet hareketi de, sendikanın olanaklarını kaybetmemeyi önemseyen bir tutum da, bir politika da, pratik de geliştirebilirsiniz. Birincisi bu.

İkincisi, metnin dördüncü sayfasında; “*partimiz işçi sınıfının çıkarlarını savunacak birleşik tek sınıf sendikasıdır...*” cümlesiyle başlayan paragrafta bir zayıflık var. Bu paragraf farklı durumları kucaklayamıyor. Genel planda böyle tek bir devrimci sınıf sendikası arzu edilen bir şeydir. Ama bunun ötesinde hayat bizim önümüze çok farklı durumlar çıkarabilir. Biz bunun tartışmasını ayrıntılı

yaptık, biz böyle bir durumda asla kalıpcı davranamayız. elimizi kolumuzu önden belli kalıplar ya da formüllerle bağlayamayız. Sınıfın devrimci birliği sağlanmadığı sürece, sınıfın tek sendikasının, ya 12 Eylül dönemlerinde olduğu gibi zorla sağlanacağını ya da bunun çok da amaca uygun olmayabileceğini, tekleşen yapıyı parçalamanın bir imkana bile dönüşebileceğini, biz '60'larda DİSK'in doğumundan biliyoruz. Örnek olarak geçtiği için belirteyim. '60'larda Türk-İş'ten kopan DİSK sendikaları Türk-İş'in ilerici sendikalarıydı, kendi işkollarına hakim sendikalardı. Sadece mevcut konfederasyon bünyesiyle bağdaşamadıkları için, onun hain çizgisini gelinen yerde artık kabul edilemez buldukları için, kendilerini yapı olarak

onlardan ayıran, yeni bir alternatif konfederasyonla ortaya çıkan sendikalardı bunlar. Bu örnekte de sorun bir kez daha işçi tabanına örgütlü bir güçle hakim olma sorunu olarak karşımıza çıkıyor.

Aynı paragrafın üstünde bir madde var; “*işçi sınıfı içindeki Truva Atları'na karşı şiddet kullanmak...*” Biz bu sorunu tartıştık, ama bunu burada böyle bir cümle olarak ifade etmek hiçbir açıklık getirmez, sadece kargaşa yaratır. Bu, sınıf çalışmamızın ve sınıf mücadelesinin ortaya çıkaracağı bir durumdur. Bir perspektif, bir kavrayış oluşturmak için bunun üzerine tartıştık. Ama metinde yer alan ifade, bugün de bu şiddeti biz uygulayız gibi anlaşılabilir. Bizim o şiddetin hangi koşullarda ve ne anlamda meşru olacağı ve ne işlev taşıyacağı üzerine yapılmış tartışmalarımızın yanında, bu ifade çok kapalı kalıyor. Bu haliyle yanlış anlamaya çok müsait ve bu nedenle metinden çıkarılmalı bence.

Semih: Kuşkusuz hareketin öncüleri içerisinde gücümüz olsaydı, biz bunu Birleşik-Metal'e yöneltmeye ya da Türk-Metal içerisinde gericiliği kırmaya çalışırdık. Ama olayın şöyle bir yanı da var. Kitleleri harekete geçirip örgütleyebilmek için, ortaya somut bir politika, somut bir hedef koymak gerekiyor. Fabrika çalışmasında ne yapıyorsunuz? Örneğin temsilcileri değiştirmek doğrultusunda bir çalışma başlatıyorsunuz. Böyle somut bir hedef üzerinden işçileri harekete geçirebiliyorsunuz, biraraya getirebiliyorsunuz. Benzer şekilde, böyle bir potansiyelin oluşması durumunda, belli öncü işyerlerinde, TOFAŞ'ta, Packart'ta, vb. birkaç yerde öncü işçileri tutabilecek bir gücümüz olsaydı, bu tartışmayı daha somut yapmak benim için daha anlamlı olurdu. Böyle bir noktada bağımsız bir sendika kurulabilir, diğer öncüleri de biraraya getirerek bu doğrultuda harekete geçirebiliriz, diye savunabilirdim.

Bağımsız ya da “kızıl” sendikalar deneyimi

Cihan: Peki, biz ileri birimleri tuttuğumuz koşullarda, bu etkimizi 80 bin kişilik bir sendikanın üye kitlesine, yani metal işkolunun daha geri kesimlerine kendi devrimci muhalefetimizi yaymanın bir imkanı olarak niye kullanmayalım? Biz on bin kişimizi ayırıp ayrı bir bağımsız sendika, “kızıl sendika” kuracağımıza, o on bin kişiyi etkili bir muhalefet zemini haline getirip, geriye kalan 70 bin kişilik tabana yönelmeyi neden seçmeyelim ki?

Komintern tarihinde bir kızıl sendikalar deneyimi vardır, sol bir deneyim olmuştur. Lenin'in, biz kendi kızıl sınıf sendikalarımızı kuralım diyerek gerici sendikalar içerisinde çalışmak gibi zorlu bir görevden

kaçınan deneyimsiz ve sabırsız devrimcilere yönelttiği eleştiriler bilinmektedir. Ve nihayet ‘80 öncesinde, anti-faşist mücadele içerisinde politik etkisi hayli güçlü olan, meydanlara on binlerce kişi çıkarabilme kapasitesine sahip olan akımların gene kendi çapında bir “kızıl sendikalar” deneyimi vardır ve bunun başarısızlığı ortadadır. TDKP’nin DSM deneyimi vardır; bu 7-8 bin kişilik bir fabrikada 500 kişilik ileri bir kesimi kucaklayabilmiştir. Bu 500 kişi 7-8 bin kişilik bir fabrikada örgütlü olan sendikanın etkili bir muhalefet tabanı olabileceken, alternatif bir sendika konumlanmasıyla sadece o tabandan kopartılmıştır.

Gerçekten soruna geniş bir perspektifle yaklaşıyorsak, kendi dar etki alanımızı yaratmak üzerinden bakmıyorsak, ben TOFAŞ’ı, Renault’u, Otosan’ı, Arçelik’i tutan bir partinin, bu muhalefeti 70 bin kişiye yaymanın (Türk-Metal için 80 bin üyesi olduğu iddia ediliyor) etkili bir basamağı olarak kullanabileceğini düşünüyorum. Diğer i sizi sadece kitleden koparıyor. Öncü daima geri kesimleri kucaklayabilecek bir konumlanmaya, bir taktik tutuma sahip olabilmelidir.

Bağımsız sendikanın da bir seçenek olabileceği durumlar olabilir, bunu kategorik olarak reddedemeyiz. Ama ben burada şunu söylemeye çalışıyorum. Diyelim biz gerçekten üç-dört etkili fabrikayı tuttuk; acaba bu noktada ayrı bir konumlanma amaca uygun mudur, bunu sormadan o adımı atmamak gerekiyor. Sen öncüyü sadece geri kitleden koparmış oluyorsun.

Maden-İş, Türk-İş konfederasyonu bünyesinden sendikal muhalefet olarak kopmadı, metal işçisini tutan sendikaydı, sendika olarak koptu. Türk-İş bünyesinden dört temel sendika koptu; Maden-İş, Lastik-İş, Gıda-İş, Kimya-İş. O konfederasyonun en etkili sendikalarıydı bunlar, işçi sınıfının ileri kesimleriydiler. Bu bir soluk kazandırdı. Aynı şeyi işkolu için de düşünemez miyiz, diyeceksiniz.

Semih: Büyük fabrikalar olur, 300-500 kişilik bir grup değil de...

Cihan: Anladım, ama ben vurguyu şuraya yapıyorum. Bugünkü sorunlar gerçekten belli aygıtların örgütlü muhalefetin önünü tıkamasından ve onu belli adımlar atmaktan alıkoymasından gelmiyor. Şimdiki durum sınıf içerisindeki örgütsüzlükten, bir devrimci konumlanmanın olmamasından geliyor. Bu noktada gerçekten mesafe katederiz, yarın metal işçisinin etkili kanallarını tutarız, ama aygıt kendisini bize karşı öyle bir savunur ki, bu bünyede mesafe almak mümkün değildir; o zaman bağımsız konumlanma, bu yolla gerici sendikal aygıtın tabanını boşaltma çizgisine geçebiliriz.

Bugün bağımsız bir sendika olsa, işçiler neye göre buraya akacaklar? Siz daha işçilere bildiri bile iletemiyorsunuz. EMEP İzmir BMC işçilerine bildiri dağıtıyor, bu orada büyük bir probleme dönüşüyor; işçiler, partiler varsa biz yokuz, diyebiliyorlar. Biz şu an tabanda çalışmaya, tabanda kuvvet olmaya vurgu yapmalıyız. Ve “bürokratlar defolsun sendikalar bizindir” vurgusu çerçevesinde, örgütlü sendikal hareketten kopmamaya bakmalıyız.

Ama biz yarın gelişir, mevziler kazanır ve bu mevzilerle sendikal hareket içerisinde yol almaya çalışırız; önümüz tıkanıldığında karşısına konumlanır ve dibini boşaltırız. Gerici bir örnek gibi görünüyor ama, Polonya’daki Dayanışma Sendikası böyle hareket etti; temel işkollarında devlet sendikalarının dibini boşalttı. Bu da bir yol, deneyim bunu da gösteriyor.

Bizi partiye getiren süreç

Nadir: 3. Genel Konferans sonrasındaki çalışmamızın yetersizliklerini ortaya koymak,

önümüzdeki döneme ilişkin sorumlulukları üstlenmek bakımından önemlidir. Ama 3. Konferans sonrası sürecin bizi bu kongreye getirdiğini hiçbir biçimde unutmamak gerekiyor. Biz 3. Konferans sonrasında genel siyasal çalışmayı özgüleştirilmiş birim çalışmasıyla birleştirme hedefi ortaya koyduk. Bunda kendi sınırları içinde asgari bir başarı sağladık. Daha önemlisi, sınıf ve kitle dışı bir örgüt olma sorununu geride bıraktık. Programımızla sınıf hareketinin organik birliğini gerçekleştirebilmenin asgari koşullarını yakaladık. Bu bize parti kimliği kazandırdı.

Son üç yıllık süreç, bütün zorluklarına, bütün sıkıntılarına, işçi hareketindeki bütün kısırlığa rağmen bizi bu aşamaya getirmiştir. Dolayısıyla pratik sürecimizi küçümsememek gerekiyor. Bence bu süreçte özel bir tarzda bilince çıkartılması gereken deneyimler var. Yetersizliklere yapılan vurgulardan hareketle bunların gözden kaçmaması gerekiyor.

Şuraya gelmek istiyorum. 3. Konferans’tan kongrenin toplandığı aşamaya kadarki süreçte çalışmamızın zayıflığına ilişkin bir saptama yapmak isabetli değildir. Biz 3. Konferans’tan sonraki dönemde gerek illegal örgüte dayalı siyasal faaliyet ve onun araçları üzerinden, gerekse daha genel planda faaliyeti yaymak ve çeşitli araçlar üzerinden sürdürmek üzerinden, öncesiyle kıyaslanamaz düzeyde bir performans sergiledik ve mesafe katettik.

Söz konusu tartışma büyük ölçüde İstanbul üzerinden yürüyor. İstanbul’da bir ara süreç dışta tutulursa, böyle bir saptama yapmak isabetli değildir. Yetersizliğe vurgu yapmayı anlamlı görürüm, ama bu toplamı gözden kaçırmaya yol açmamalı. Biz günü geldi, Mutlu Akü’ye haftalık bildiriler dağıttık. Düzenli bir tarzda belli fabrikaları sistemli olarak dövdük. Ve bunları en militan, en yaratıcı tarzda gerçekleştirdik. Hiçbir dönem yapmadığımız, servislerde ajitasyon konuşmalarından tutun da, kuşatma ya da ihbar karşısında en militan tarzı seçmeye kadar...

Ama işin bir de şöyle bir yanı var. Genel siyasal faaliyeti etkin tarzda sürdürdüğümüz dönemde biz somut fabrika çalışmasında mesafe alamıyorduk. Güçlerimizin sınırlılığı bunu engelleyen bir rol oynuyordu. Bu bir. İkincisi, genel faaliyetin karşımıza çıkardığı bir başka sorun vardı. Mevcut güçlerimiz genel faaliyet içinde deşifre oluyorlardı. Biz bunu değerlendirip buna uygun tedbirler almak durumundaydık. Zayıflama saptaması yapılırken bütün bunların göz önünde bulundurulması gerekiyor. Bizim bir dönem pratik faaliyet içinde neredeyse yakalanmayan hiçbir yoldaşımız kalmadı. Bu nedenle deşifre olduktan sonra, onu eski bölgesinde tutamadığınız ölçüde, o bölgedeki çalışmaya az-çok süreklilik kazandırmak mümkün olamıyordu. Dolayısıyla buradan gelen belli tedbirler almak son derece doğaldı.

Açmazımız bence bir başka noktadan kaynaklanıyordu. Biz bölge, birim ve alan çalışmasını yeterli başarıyla birleştiremedik. Semtlerden alabileceğimiz enerjiyi çekip alamadık.

İki, gençlik çalışmasına istikrar kazandıracak, böylece gençliğin devrimci enerjisini sınıf çalışmasının şu ya da bu ihtiyacına kanalize edebilecek bir sürekliliği sağlayamadık. Bu iki alandaki boşluk bizim pratik siyasal faaliyet alanındaki zayıflığımızı aşmayı güçleştirdi.

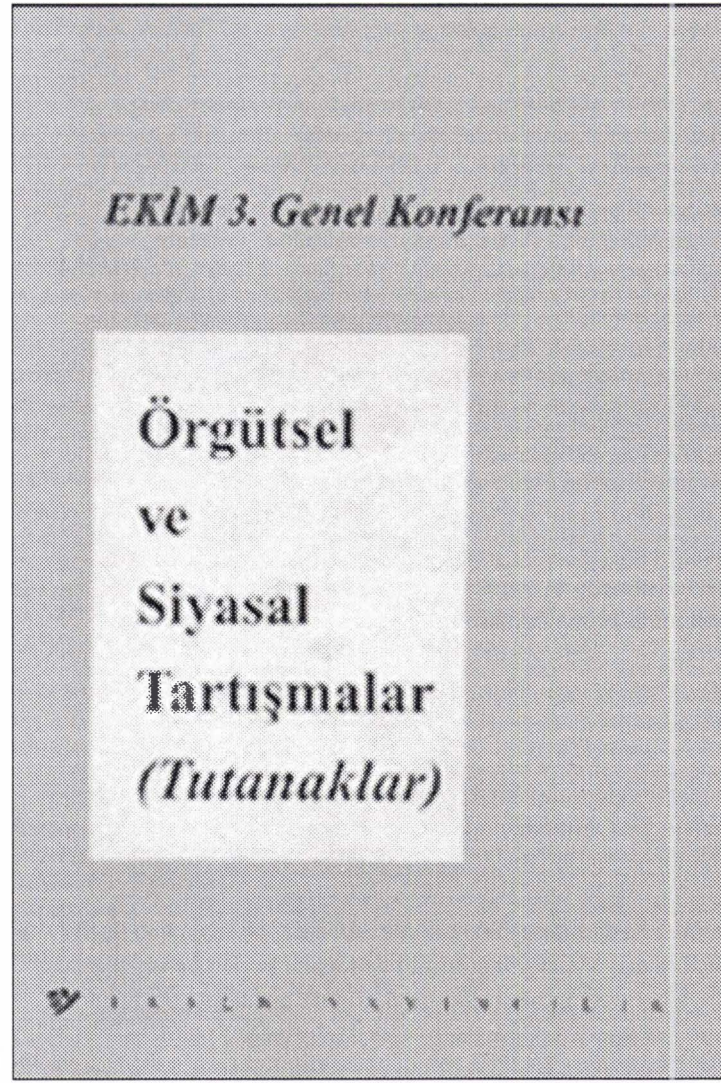
Eğer sorunun böyle değerlendirilmese, yarın, hem çalışma alanları üzerinden hem de

güçlerin deşifrasyonu üzerinden fabrika çalışmasında istikrassızlığa düşme sorununu yine yaşayacağız. Mesele kendi başına sizin ne kadar bildiri dağıttığınız, ne kadar afiş astığınız değil. Bunlar elbette önemlidir. Ama asıl mesele şudur; siz sınıf ve emekçi kitlelere dönük faaliyetinizi sürekli ve sistemli bir tarzda sürdürebiliyor musunuz? Eğer bunu teminat altına almışsanız, ötekileri hiç de özel bir değerlendirme konusu yapmak gerekmiyor. Afiş ya da örgüt imzalı bildiriye özel tarzda çekilen dikkat, burada asıl aksama alanlarına ilişkin tartışmanın üstünü örten bir işlev görüyor. Toplamı üzerinden yetersizliklere kuşkusuz işaret edilebilir. Ama bizim çalışmamızın etkisinin daralmadığını, tersine genişlediğini söyleyebilirim.

Hareketli sektörler denildiğinde, yalnızca tekstili düşünmek gerekmiyor. Belediye bir başka hareketlilik alanıdır. Bence metropollerde temel sektörler kadar önem verilmesi gereken bir alandır. Hem ciddi bir potansiyeli istihdam etmektedir, hem de buradaki hareketlilik diğer emekçi kesimleri çok dolaysız bir şekilde etkilemektedir. Asgari düzeyde de olsa, sahip olduğumuz imkanlar üzerinden bu alana yönelik çalışmaya önem vermeliyiz.

Sınıf içerisindeki çalışma doğal olarak gençlik çalışmasıdır. Siz sınıf içinde genç, dinamik, atak kesimleri kazanabildiğiniz ölçüde etkinizi yayabilirsiniz, hareketi militanlaştırma imkanlarına sahip olabilirsiniz. Yaşlı kuşak özel hareketlilik dönemleri dışında, aslında hep hareketi dizginleyen bir rol oynuyor. Ama yükseliş döneminde de, sahip olduğu deneyim gençliğin dinamizmiyle birleştğinde, olumlu bir işlev görüyor.

Metinde; bugün artık sınıf dışı bir örgüt olma aşamasını geride bıraktık, deniliyor. Evet, faaliyeti bu alana kaydardık ve güçlerimiz asgari bir dönüşüme uğradı, ama yine de bu yöndeki saptamaları ihtiyatla yapmak gerekiyor. Çünkü bizim önümüzde partiyle sınıf hareketinin organik birliğini gerçekleştirmek ve partiyi bu zeminde kökleştirmek sorunu var. Bu bugünkü en acil ve yakıcı sorunlardan biridir.

Teslimiyet ve sosyal-şovenizm

A.S. CAN

Devrimci işçi sınıfının ulusal soruna yaklaşımını belirleyen temel ilkelerin birincisi, ulusların tam hak eşitliğidir. Uluslar arasındaki eşitsizliklere, ulusal baskıya, ulusların kölelik altında tutulmasına karşı mücadele, devrimci işçi sınıfının vazgeçilmez bir görevidir. Ezilen/sömürge ulusun bir ulusal devlet olarak örgütlenme, kendi devletini kurma hakkı savunulmadan, ulusal eşitsizliklere karşı mücadele edilemez. Zira başlıca eşitsizlik buradadır, devlet olarak örgütlenme hakkı ezen ulusun tekelindedir. Kurtuluş'un sıkıntısı tam da bu noktada başlıyor. Kurtuluş, herşeyden önce ezen ulus-ezilen ulus ayrımını silikleştiriyor, TC sınırları içinde yaşayan iki ulustan biri olan Kürt ulusunu herhangi bir azınlık milliyet ya da etnik topluluk durumuna indiriyor. Kürt, Türk, Arap, Laz, Boşnak, Terekeme, hepsi ezilen halklardır! Kurtuluş bu şekilde ezen ulus ve ezilen ulus ile azınlık milliyetleri (hatta azınlık milliyet bile sayılamayacak toplulukları) bir kalem darbesiyle kağıt üzerinde eşitleyiveriyor! Ezen ulus şovenizmine özgü bir "eşitçilik"...

Bu "ezilen halklar"ın "ortak vatan" üzerinde "asırlardır süren birliktelikleri" nasıl bir birlikteliktir? Bu sorunun yanıtı karanlıktadır.

A. Öcalan'ın Roma sürecinde belirginleşen, İmralı savunmasında ise teorik açılımı yapılarak tartışmaya yer bırakmayacak bir açıklıkla gözler önüne serilen devrimden yüzgeri etme çizgisine ilk tavır alanlardan biri de *Bağımsızlık ve Devrim Yolunda Kurtuluş* gazetesi oldu. Kurtuluş'un gösterdiği refleks, savunmanın devrim düşüncesinin kendisini yadsıyan niteliği ve ulusal hareketin devrimci birikimi ile birlikte tüm devrimci muhalefeti tasfiye programı olarak şekillendirildiği düşünüldüğünde, tasfiyeci basıncı göğüsleyebilmenin ilk koşuludur. Bu yönüyle devrimci bir reflekstir.

Ne var ki Kurtuluş'un ulusal hareketin bir saf değiştirme boyutuna ulaşan çizgisine yönelttiği eleştiri, devrimci enternasyonalizm açısından ciddi boşluklar içeriyor. Bu boşluklar ise, sömürgeci burjuvazinin sistemli bir biçimde azdırdığı şovenizm, sosyal-şovenizm biçiminde yankılanıyor. Sonuçta, Kurtuluş, Öcalan çizgisinin yarattığı tasfiyeci basınç karşısında sağlam bir duruş sergileyemiyor. Tersten bir savruluş yaşayan

Kurtuluş'un teslimiyete yönelttiği eleştiri, halkların birlikte mücadelesine en fazla zarar veren sosyal-şovenizmle sakatlanmaktan kurtulamıyor.

Kurtuluş, ulusal hareketin geldiği noktaya dayanarak, kendi çizgisinin tümüyle doğrulandığını kanıtlamaya çalışıyor: "'Sömürgecilik' teorisiyle çıkıldı yola. İflas etti; Bağımsız Birleşik Kürdistan denildi, iflas etti." (1) Fakat bu saydıklarının ulusal hareket reformlaştığı için mi, yoksa Öcalan bu tezleri reddettiği için mi, ya da başka bir nedenle mi iflas ettiğini açıklama zahmetine girmiyor!

Kurtuluş'un mantığına göre, bir tezin yanlış ilan edilebilmesi için bir zamanlar PKK tarafından savunulmuş olması yeterlidir!

Kurtuluş'un içine düştüğü yöntemsel karmaşa bundan ibaret değil. Öcalan'ın savunmasında kullandığı söylemlerde kendi çizgisinin **olumlu** bir doğrulanmasını bulmaya çalışıyor. Bir başka deyişle, kendi şovenizmine Öcalan'ı şahit gösteriyor! "Çok yeni şeyler söylüyorsunuz, bu yeni şeyler içerisinde tek tek ele aldığımızda **doğrular ve yanlışlar bir arada duruyor.**" (2) (Vurgular bizim) dedikten sonra, doğruları ve yanlışları kendince ayırtırmaya başlıyor.

"Yine bu sekiz maddede '**ülkemiz**' diyorsunuz, başka açıklamalarınızda '**ortak vatan**' diyorsunuz; bunlar çok doğru tespitler. Keşke bunları yıllar önce söyleseydiniz." (3) (Vurgular Kurtuluş'un)

"Evet, **ayrı devlet, federasyon, otonomi**, bunlardan birini mutlaklaştırmak bazen gerilik, bazen çözümsüzlüktür. Söylenmiştir." (4) (Vurgular Kurtuluş'un)

"... **ortak vatandan, tek devlet çatısı altında olmaktan söz edilmektedir** örneğin. Ama devrimciler bunları otuz yıldır söylüyorlardı." (5) (Vurgular bizim)

"Öcalan '**ülkemiz**' diyor; '**vatan**' diyor; **bu kavramlar doğrudur**, ama keşke bu koşullarda değil de, daha önce kullanılsaydı." (6) (Vurgular bizim)

Kurtuluş, Öcalan'ın savunmasından bu "doğrular"ı bulup çıkıyor.

"Yanlış yerde ve yanlış zamanda söylenen **doğrular**" neymiş, bir de Öcalan'ın savunmasına bakalım.

"Türkiye'yi Misak-ı Milli olarak başta **ortak bir vatan** olarak kabul, hem Kürtler hem de Türkler için ulusal bir yemin olarak kabul edilir." (Aktaran Kurtuluş, vurgular bizim) (7)

"Ayaklanmalarla fiziki tasfiyeyi yaşayan Kürtlük, bu dönemde ideolojik ve siyasi felçliliği yaşamaktan kendini kurtaramadı. Aslında temel hatayı aşamadı. **Ortak vatan ve devlet** çözümlemesini (...) ortaya koyamadı. "(Aktaran. Kurtuluş, vurgular bizim) (8)

"En iyi, anlamlı ve mümkün olan özgürlük ve bağımsızlık, bu yer Kürdistan da olsa ancak Türkiye'nin genel Misak-ı Milli sınırları içinde mümkündür. Bilimsel olarak da kanıtlaması zor değildir. **Ayrılmış bir Kürdistan**, (...) ağırlıklı olarak **hayaldir.**" (Aktaran Kurtuluş, vurgular bizim) (9)

"**Ayrı bir devlet seçeneğinin hem maddi temeli** hem de fayda anlamında bir çözüm yolu olmadığı

..." (Akt. Kurtuluş, vurgular bizim) (10)

İşte Öcalan'ın anlamakta geç kaldığı "doğrular" bunlardır!

Öcalan'ın savunma çizgisi "yeni dünya düzeni"ne, Türkiye'nin kurulu sermaye düzenine ve devletin resmi ideolojisine teslimiyet çizgisidir. Kurtuluş'un savunmada bulunduğunu sandığı "doğrular" devrimci olan her şeye uzaktır, teslimiyetin ta kendisidir. Kurtuluş, Öcalan'ın savunmasında devrimci çizginin değil, olsa olsa kendi çizgisindeki MDD'cilikten devralınan sosyal-şovenizmin doğrulanmasını bulabilir. Kurtuluş, "doğrularla yanlışların iç içe olduğu", "geç kalınmış bir muhasebe"den söz ederek, ideolojik teslimiyet bütününün kimi parçalarını "eleştirel bir tarzda" onaylamış oluyor. Bu yöntemle Kurtuluş, teslimiyeti eleştirirken teslimiyetin meşrulaştırılmasına hizmet ediyor.

Ulusal eşitsizliklere "ortak vatan" perdesi!

Yöntemsel hatırlatmalardan sonra, Kurtuluş'un Öcalan davası sürecinde benimsediği tutumunda ortaya çıkan sosyal-şovenist savrulmaya geçebiliriz.

Devrimci işçi sınıfının ulusal soruna yaklaşımını belirleyen temel ilkelerin birincisi, ulusların tam hak eşitliğidir. Uluslar arasındaki eşitsizliklere, ulusal baskıya, ulusların kölelik altında tutulmasına karşı mücadele, devrimci işçi sınıfının vazgeçilmez bir görevidir. Ezilen/sömürge ulusun bir ulusal devlet olarak örgütlenme, kendi devletini kurma hakkı savunulmadan, ulusal eşitsizliklere karşı mücadele edilemez. Zira başlıca eşitsizlik buradadır, devlet olarak örgütlenme hakkı ezen ulusun tekelindedir.

Kurtuluş'un sıkıntısı tam da bu noktada başlıyor. Kurtuluş, herşeyden önce ezen ulus-ezilen ulus ayrımını silikleştiriyor, TC sınırları içinde yaşayan iki ulustan biri olan Kürt ulusunu herhangi bir azınlık milliyet ya da etnik topluluk durumuna indiriyor.

"Yine bu sekiz maddede '**ülkemiz**' diyorsunuz, başka açıklamalarınızda '**ortak vatan**' (vurgu Kurtuluş'un) diyorsunuz; bunlar çok doğru tespitler. Keşke bunları yıllar önce söyleseydiniz. Özgür koşullarda söyleseydiniz. Ama yine de zararın neresinden dönülürse kardır. **Bu ülke, bu vatan bütün halkımızın. Halk kim; halk bu topraklar üzerinde yaşayan, emperyalistlerle, işbirlikçi tekellerle, toprak ağaları ile çelişkisi olan herkeştir, bütün ezilenlerdir. Kürt, Türk, Arap, Laz, Çerkez, Gürcü, Asuri, Boşnak, Azeri, Terekeme, Rum, Ermeni bütün ezilen halklardır. (...) Vatan üzerinde sözünü ettiğimiz bütün halklar yaşıyorsa, ve bu halkların asırlardır süren birliktelikleri varsa, bu gerçeği görmezden gelip, halkları milliyetlerine göre ayırıp her milliyetin bağımsız örgütlenmesini ve mücadelesini savunmak yanlıştır.**" (11) (Vurgular bizim.)

Kürt, Türk, Arap, Laz, Boşnak, Terekeme, hepsi ezilen halklardır! Kurtuluş bu şekilde ezen ulus ve ezilen ulus ile azınlık milliyetleri (hatta azınlık milliyet bile sayılamayacak toplulukları) bir kalem

darbesiyle kağıt üzerinde eşitleyiveriyor! Ezen ulus şovenizmine özgü bir “eşitçilik”...

Bu “ezilen halklar”ın “ortak vatan” üzerinde “asırlardır süren birliktelikleri” nasıl bir birlikteliktir? Bu sorunun yanıtı karanlıktadır. Kurtuluş’un sözleriyle yetinecek olursak, TC sınırları içindeki bütün ulus ve milliyetlerin eşit ve gönüllülüğe dayalı bir şekilde birarada yaşadığını sanabiliriz! Bu birlikteliğin zora dayalı olduğunu gizlemek, zora dayalı birliğin bozulmasına karşı durmak, devrimcilerin işi olmamalıdır. Kurtuluş’un döne döne tekrarlandığı “ortak vatan” kavramı, Kürt ulusunun devlet sınırları içinde zorla tutulması gerçeğinin, Türk sömürgeciliğinin Kürt ulusunun “vatan”ına zorla “ortak” olması gerçeğinin üstüne çekilen şovenist bir perdedir.

Ayrılma sorunu “ortak vatan” kavramıyla oportünist bir bulanıklığa sürükleniyor: Ezilen ulusun **ezen ulus devletinden ayrılması** sorunu, “ezilen halkların ortak vatani”ndan ayrılma sorunu olarak konuluyor. Eh, bu durumda ayrılma, “ortak vatan”ı bölmek, “halkların asırlardır süren birlikteliğini” parçalamaktan başka bir şey olmaz! İşte, ulusal eşitsizliklerin, ezen-ezilen ulus ayrımının üzerinden atlandığında, devrimci enternasyonalizmden burjuvaca hamasete sıçramak bu kadar kolay oluyor.

Ulusların kendi kaderini tayin hakkı, ayrılma hakkıdır

Kurtuluş, ezen-ezilen ulus ayrımını silikleştirmekle kalmıyor, ulusların kendi kaderini tayin hakkı ilkesini açıkça savunamıyor.

Bilindiği gibi UKKTH’nın reddi, Öcalan savunmasına teslimiyetçi niteliğini veren en önemli unsurlar arasında yer alıyor. Öcalan’ın savunmasını mahkum etmekte gecikmeyen Kurtuluş, aynı kararlılığı UKKTH’nın savunulmasında göstermemiştir. Önce Öcalan’ın UKKTH’nı yadsıyan söylemini belli sınırlar içinde onaylamış, iki hafta sonra ise UKKTH’nın yalnızca lafını etmekle yetinmiş, ayrılma hakkından söz etmekten ise ısrarla kaçınmıştır. İki hafta beklemesi, o zaman da “UKKTH’yi devrimci anlamda savunuruz” gibi ihtiyatlı (!) bir ifade kullanması, bir kez olsun açıkça Kürt ulusunun ayrılma hakkından söz etmemesi, elbette ki tesadüf değildir. Çünkü Kurtuluş, somut ulusal hareket karşısında alınacak tavır sorunu ile, ulusal sorunda marksist ilkesel çerçeveyi birbirine karıştırmaktadır. Verili ulusal hareketi eleştirmek adına, ezilen ulusun ayrılma hakkını yadsımaktadır.

“Bu muhasebede (Öcalan’ın savunmasında - A.S.C) deniliyor ki: ‘sadece ayrı devlet anlamında yorumlanan ‘ulusların kaderlerini tayin hakkı’ gerçekten bu yorumuyla bir çıkmazdı. Kürdistan pratiğinde sorunu yokuşa sürme yanı ağır basıyordu.’ Oysa bu hep belirtilmişti. Çözümün şu ya da bu biçiminin mutlaklaştırılmaması gerektiği onlarca defa yazılıp çizilmişti. (...) Muhasebe şöyle devam etmekte: ‘ayrı devlet, federasyon, otonomi ve benzeri yaklaşımların bile, geri ve bazen çözümsüzlüğe yol açtığını pratikte görünce...’”

Kurtuluş onaylıyor: “Evet, ayrı devlet, federasyon, otonomi, bunlardan birini

Sömürge/ezilen uluslar, bağımsız örgütlenmelerini, kendi kurumlarını (meclis vb. dahil) yaratmadan, kendi kaderlerini tayin edebilirler mi? Ezilen ulus, kendi kaderini tayin hakkına sahipse, bu hakkı kullanabilmesinin pratik koşullarını gerçekleştirme, uygun araçlar, örgütlenmeler, kurumlar oluşturma hakkına da sahiptir. Örgütlenme hakkı, ulusal hakların bir parçası, ayrı devlet kurma hakkının doğal mantıksal uzantısıdır.

Ulusların örgütlenme hakkı, aynı devlet içinde yer alan bütün uluslardan işçilerin örgüt ve mücadele birliği ilkesiyle çelişmez. Zira ulus ve işçi sınıfı başka şeylerdir; ulus farklı sınıflardan oluşur, işçi sınıfı ise uluslararası bir bütündür. Devrimci işçi sınıfı, ulusların örgütlenme hakkını savunur, fakat bu, tek tek her ulusal kurumu savunacağı anlamına gelmez. Tıpkı işçi sınıfının, şu ya da bu ulusal kültürün geliştirilmesini görev edinmemesine rağmen, ulusların kültürlerini özgürce geliştirmesinin önündeki engellerin kaldırılmasını savunduğu gibi.

mutlaklaştırmak bazen gerilik, bazen çözümsüzlüktür. Söylenmiştir.” (12)

Kurtuluş’a göre ulusal hareketin yaşadığı çözümsüzlüğün nedeni, UKTH’yı ayrı devlet anlamında yorumlaması ve çözümün şu ya da bu biçimini mutlaklaştırmasıdır. Gerçekte ulusal hareket, ‘90’ların başından bu yana, “çözümün şu ya da bu biçimini” mutlaklaştırmış değildir. Tersine, bağımsızlıktan federasyona, federasyondan özerkliğe doğru gerilemiş, en sonunda özerklikten de vazgeçmiştir. Öyleyse Kurtuluş’a göre asıl sorun, “UKKTH’nın ayrı devlet anlamında yorumu”ndan, ayrılma talebinden kaynaklanıyor.

Gerçekten de, UKKTH, Kurtuluş’un sandığı gibi, ayrı devlet kurma hakkından başka bir biçimde yorumlanabilir mi? Bu, eşlerin boşanma hakkını ayrılma seçeneği dışında ‘boşanma hakkı’ biçiminde yorumlamak kadar saçma bir şey olurdu! UKKTH, ezilen ulusun ayrılma, ayrı bir ulusal devlet olarak örgütlenme hakkından başka birşey değildir. “*Ulusal devlet, kapitalizmin kuralı ve 'norm'udur; türdeş olmayan uluslar devleti, geriliği temsil eder, ya da istisnadır. (...) Bu, marksistlerin programındaki 'ulusların kendi kaderlerini tayin etmeleri' ilkesi, tarihsel ve iktisadi bakımdan, siyasal kaderini tayin etme, siyasal bağımsızlık, ulusal devletin kurulmasından başka bir anlama gelemey demektir.*” (Lenin, 1914) (13) UKKTH hakkını ayrılma hakkından bağımsız tartışmak, verili devlet sınırları içinde tartışmak anlamına gelir ki, bu da statükonun korunmasından yana olmaktadır.

Ulusların örgütlenme hakkı

Kurtuluş, somut ulusal harekete karşı alınacak tutum sorunu ile ulusal sorunda marksist ilkesel çerçeveyi birbirine karıştırdığı gibi, devrimci işçi sınıfının ilkeleri ile ulusların haklarını da karıştırıyor. “*Vatan üzerinde sözünü ettiğimiz bütün halklar yaşıyorsa, ve bu halkların asırlardır süren birliktelikleri varsa, bu gerçeği görmezden gelip, halkları milliyetlerine göre ayırıp her milliyetin bağımsız örgütlenmesini ve mücadelesini savunmak yanlıştır.*” (14) (virgüller bizim) Sömürge/ezilen uluslar, bağımsız

örgütlenmelerini, kendi kurumlarını (meclis vb. dahil) yaratmadan, kendi kaderlerini tayin edebilirler mi? Ezilen ulus, kendi kaderini tayin hakkına sahipse, bu hakkı kullanabilmesinin pratik koşullarını gerçekleştirme, uygun araçlar, örgütlenmeler, kurumlar oluşturma hakkına da sahiptir. Örgütlenme hakkı, ulusal hakların bir parçası, ayrı devlet kurma hakkının doğal mantıksal uzantısıdır. Ulusların örgütlenme hakkı, aynı devlet içinde yer alan bütün uluslardan işçilerin örgüt ve mücadele birliği ilkesiyle çelişmez. Zira ulus ve işçi sınıfı başka şeylerdir; ulus farklı sınıflardan oluşur, işçi sınıfı ise uluslararası bir bütündür. Devrimci işçi sınıfı, ulusların örgütlenme hakkını savunur, fakat bu, tek tek her ulusal kurumu savunacağı anlamına

gelmez. Tıpkı işçi sınıfının, şu ya da bu ulusal kültürün geliştirilmesini görev edinmemesine rağmen, ulusların kültürlerini özgürce geliştirmesinin önündeki engellerin kaldırılmasını savunduğu gibi.

Ulusların özgürce örgütlenme hakkı savunulmaksızın, kendi kaderini tayin hakkı da tutarlılıkla savunulamaz. Kurtuluş, soruna işçi sınıfının görüş açısından bakmadığı için, bir sınıf için, işçi sınıfı için söz konusu olabilecek örgüt birliği ilkesini farklı sınıflardan oluşan ‘halklara’ uyarlıyor. ‘Uluslar’ söz konusu iken ‘halklar’dan söz ediyor, ‘halkların birliği’ söyleminin ardına gizlenerek, ulusların örgütlenme hakkını yadsıyor.

Ayrılma imkansız mıdır?

Kurtuluş, nihayet 36. sayısında baklayı ağzından çıkarıyor: Nail Satılğan’ı yanıtlarken, ayrılma

Kürt Ulusal Sorunu-1

Teorik Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler

talebinin yanlışlığına, bir de ayrılmanın nesnel olarak imkansızlığını ekliyor.

N. Satılğan, 5 Haziran '99 tarihli *Özgür Bakış* gazetesinde yayınlanan yazılarında, Kürt sorununun “üniter yapı içinde” çözülebileceğini, fakat Türkiye solunun bu şekilde “*toprağa bağlı olmayan bir çözüm önerme basiretini göstermediğini*” iddia etmişti. Bu “basiret” gösterilebilseydi, devletin ve burjuva partilerinin “*bölücülüğe, ülkenin toprak bütünlüğünün parçalanmasına karşı durdukları propogandası*” da boşa çıkabilirdi! N. Satılğan, “*Öcalan'ın savunmasında ayrıntılı olarak açıkladığı gibi, ayrılma nesnel (coğrafi ve demografik) nedenlerle ne mümkündür, ne de istenilir bir çözümdür*” diyerek, ulusların siyasi kaderlerini tayininin can alıcı noktasını, devlet sınırlarının çizilmesi sorununu tartışmasının dışında bırakmış ve “Türkiye solu”na TC’nin mevcut sınırları içinde çözüm üretme çağrısı yapmıştı.

Kurtuluş yanıtıyor: “*Türkiye solu (Kurtuluş kendi çizgisini kastediyor, A.S. C) 30 yıldır ayrılmanın nesnel koşullarının olmadığını, tersine tüm nesnel koşulların ortak örgütlenme, ortak mücadele ve tek devleti dayattığını savunuyor.*” (15) (Vurgular bizim)

Öcalan da, Satılğan da, Kurtuluş da ayrılmanın nesnel koşullarının olmadığını, “gerçek dışı”, “hayali” olduğunu iddia ediyor. “**Bölünmeye** dayalı sömürgecilik teorileri ve stratejileri iflas etmiştir. Sahipleri bile bu tür **gerçek dışı** teorileri savunabilecek durumda değildirler.”(16) (Vurgular bizim)

Nesnel olarak mümkün olmayan, “gerçek dışı” bir şeyin amaçlanması en iyi ihtimalle romantik bir budalalık olduğuna göre, ayrılmanın siyasal bakımdan doğru olup olmadığını tartışmak gereksizleşiyor! Fakat sorun bu kadar basit değil.

Ayrılmanın nesnel koşulları nedir? Ayrı bir ulusal devletten söz edebilmek için herşeyden önce **ulus** özelliği taşıyan bir insan topluluğu gerekir. Kürt ulusunun, uluslaşmanın hangi aşamasında

olduğu akademik tartışmalara konu olabilir; fakat günümüzde Kürtlerin ulusal varlığı tüm dünyada genel kabul gören bir olgudur. Kürtlerin ulus olup olmadığını bırakalım Gündüz Aktan, Hikmet Çetinkaya gibi ırkçı şovenizmin inceltilmiş kalemleri tartışsınlar.

Ayrı bir devletten söz edebilmek için ikinci koşul ise, bu insan topluluğunun, ulusun üzerinde yaşadığı, sınırları belirli bir **toprak** parçasının varlığıdır. Kürt halkı, Anadolu ve Mezopotamya’nın en eski halklarından biridir. Savaşlara, ilhaklara, sömürgeleştirmeye, asimilasyona, kıyımlara, sürgünlere, insansızlaştırma politikalarına rağmen, yüzyıllardır Kürdistan’da yaşamaya devam ediyor. Kürdistan’ın nüfus özellikleri, ulusal devlet örgütlenmesine dünyanın birçok ülkesinden daha elverişlidir. Yalnızca Kuzey Kürdistan’ın nüfusu 15 milyondan fazladır, diğer parçalarla birlikte bu rakam ikiye katlanmaktadır. Nüfusu çok daha az olan ulusların devlet olarak örgütlenemediği göz önüne alınırsa, Kürt ulusu pek de küçük bir ulus sayılamaz.

Kürdistan coğrafyasında milliyetlerin demografik dağılımı da ayrılmaya engel değildir. Batı Avrupa’nın eski ulusal devletleri bir yana bırakılırsa, birçok Avrupa devleti bu bakımdan Kürdistan’dan daha homojen değildir. Ayrı devletin (siyasal değil!) **nesnel** koşulları bunlardır. Görüldüğü gibi Kürt ulusunun ayrılmasının nesnel koşulları vardır. Kürt ulusunun ve Kürdistan’ın varlığı inkar edilmeden, ayrılmanın nesnel koşulları yok sayılamaz. Buna rağmen ayrılma imkansızdır demek, Kürt ulusunun kendi kaderini belirleme, ayrı devlet kurma hakkını reddetmek anlamına gelir.

Ayrılma hakkından bir kez olsun söz etmemek, sorunu “nesnel” gerekçelerle verili devlet sınırları içine hapsedmek, tek devletin zorunluluğunu savunmak, Kurtuluş’u devletin “toprak bütünlüğünü” ve Türk ulusunun devlet olarak örgütlenme ayrıcalığını savunma konumuna düşürüyor. Bir devrimci için utanç verici bir konum!

Kurtuluş, ulusların tam hak eşitliği, ayrılma hakkı ve özerklik sorununu ilkesel düzeyde yanlış kavlıyor. Bu konuda referans aldığı Mahir Çayan’ın Mihri Belli ile bir polemigini aktarıyor, hatta bir pasajını arka kapağa çıkarıyor. “*ML’lerin bütün meselelere halkların gerçek mutluluğunu, gerçek barışı sağlayacak olan sosyalist hareketi güçlendirmek açısından hakacaklarını ve milli meseleye de bu açıdan hakmak gerektiğini, şartlara göre ayrılmak, bölgesel özerklik, federasyon haklarının savunulacağını veya sadece asimilasyona karşı çıkılacağını unuttuyor!*”

(17) (Vurgular bizim.) Burada ayrılma ve ayrılma hakkı, özerklik ve özerklik hakkı birbirine karıştırılıyor. Ayrılma hakkı **mutlaktır**, hiçbir koşula bağlanamaz. Çünkü ezilen ulusun ayrılma hakkı olmaksızın, ulusların tam hak eşitliğinden söz edilemez. Ayrılma hakkı, ayrılma zorunluluğu değildir. Ayrılmanın bir somut durumda zorunlu olup olmadığı, proletaryanın tarihsel amaçlarına ve sosyalizmin genel çıkarlarına uygunluğu ölçüsünde, o somut durum içerisinde çözümlenir. Fakat ayrılma **hakkını koşulsuz** savunmak, devrimci işçi sınıfının ihmal edilemez görevidir.

Kurtuluş ise, “şartlara göre ayrılmak, bölgesel özerklik, federasyon haklarının” savunulacağını, “veya sadece asimilasyona

karşı” çıkılacağını söyleyerek, ayrılma hakkının savunulmasını koşula bağlıyor, hatta şartlara göre **savunulmayabileceğini** iddia ediyor.

“Oligarşi”nin duymak istedikleri

Kurtuluş da bilir ki, UKKTH’yı kabul etmek için devrimci olmak gerekmiyor. UKKTH’yı kağıt üzerinde tanımak ise kendi başına bir anlam ifade etmiyor. Önemli olan sözler değil davranışlardır, önemli olan bu ilkenin politikaya nasıl yansıdığı, ne ölçüde tutarlılıkla pratiğe aktarıldığıdır.

Kurtuluş, sık sık “halkların birliğinden ve birlikte mücadelesinden” söz ediyor. Kurtuluş’un devrimci iyi niyetinden şüphe etmiyoruz. Fakat Kurtuluş’un devrimci iyi niyeti, sosyal-şovenizmle lekelenmiştir.

Doğrudan ve hiçbir tartışmaya yer bırakmayacak bir açıklıkla ezilen ulusun ayrı devlet kurma hakkını savunamayan, Kürt ulusunun ayrılma talebinin ve ulusal örgütlenmesinin haklılığını/ meşruluğunu yadsıyan Kurtuluş, “halkların birliğine ve birlikte mücadelesine” değil, emekçilerin ulusal güvensizliklerle bölünmesine hizmet ediyor. Kürt ulusundan işçi ve emekçileri ezilen ulus milliyetçiliğine itiyor, Kürt burjuvazisinin emekçileri “ulusal dava” etrafında toplayarak kendi programına yedeklemesini kolaylaştırıyor. Kurtuluş, ayrılmanın imkansızlığını, “bölünme teorilerinin” gerçek dışı olduğunu, “tek devlet”in zorunluluk olduğunu söyleyerek, Türk ulusundan işçi ve emekçileri de sömürgeci Türk burjuvazisine yakınlaştırıyor. Kürt ulusunun TC sınırları içinde zorla tutulduğu gerçeğini karartarak, kendi deyimiyle “oligarşinin duymak istediklerini” söylemiş oluyor. İşçi ve emekçilere, Demirellerin, Ecevitlerin “vatanın bölünmez bütünlüğü” söyleminin devrimci kılığa büründürülmüş bir versiyonunu sunuyor.

Kurtuluş, Kürt sorununda son süreçte benimsediği politik duruşuyla, Aydınlık’ın uğursuz misyonuna ortak oluyor.

Sosyal-şovenizme karşı mücadele, sermaye diktatörlüğünün sömürgeci ulusal baskı ve köleleştirme politikasına karşı mücadelenin tamamlayıcı bir parçasıdır.

Komünistler, ezilen ulus milliyetçiliğine karşı olduğu gibi, sosyal-şovenizme karşı da tavizsiz mücadele edecek; ancak bu yolla sağlanabilecek olan “bütün uluslardan işçi sınıfının mücadele ve örgüt birliği” ilkesini komünist işçi partisinde somutlanan olgusal bir gerçeklik haline getireceklerdir.

1-B.D.Y. Kurtuluş, sayı: 34, s.19, 11 Haziran ‘99

2-Agd, sayı: 32, s.20, 28 Mayıs ‘99

3-Agy,

4-Agd, sayı: 34, s.20

5-Agd, sayı: 36, s.30, 25 Haziran ‘99

6-Agd, sayı: 33, s.16, 4 Haziran ‘99

7-Agd, sayı: 34, s.20

8-Agd, sayı: 35, s.27, 18 Haziran ‘99

9-Agd, sayı: 34, s.19

10-Agd, sayı: 35, s.28

11-Agd, sayı: 32, s.20

12-Agd, sayı: 34, s.20

13-Lenin, *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, s.52, Sol Yayınları 8. Baskı

14-B.D.Y. Kurtuluş, sayı: 32, s.20

15-Agd, sayı: 36, s.32

16-Agy.

17-Agd, sayı: 36, s.31

Kürt Ulusal Sorunu-2

Teorik Programatik Perspektifler ve Siyasal Değerlendirmeler

E K S E N Y A Y I N C I L I K

Doğu Timor'daki katliamın asıl sorumlusu emperyalizmdir

30 Ağustos referandumunun sonuçlarının açıklanması ile birlikte Doğu Timor kanın gövdeyi götürdüğü bir savaş alanına dönüşmüş bulunuyor. Birleşmiş Milletler Örgütü'nün garantörlüğünü yaptığı söz konusu halk oylamasının sonuçlarına göre, yöre halkının % 78.5'i Cakarta rejiminin önerdiği özerklik statüsünü reddederek bağımsızlıktan yana tavır belirledi. Oylamanın arifesinde bölgeye sevk edilen askeri birliklerin ve Kapossus diye adlandırılan milis güçlerinin tehditleri oylamanın sonuçlarını etkilemediği için, bu kez en kaba şiddet yolu ile dehşet saçarak Doğu Timor Endonezya'nın egemenliğinde tutulmaya çalışılmaktadır.

Birleşmiş Milletler Örgütü arkasına saklanarak Doğu Timor'u referandum aracılığı ile bağımsızlığa taşıma sürecinin hamiliğini yapan güçler Cakarta rejiminin başlattığı terör karşısında şaşırılmış gibi görünüyorlar. Sanki hiç ihtimal verilmemiş, Doğu Timor'da geçmişte hiç yaşanmamış bir gelişmeymiş gibi. Oysa Cakarta rejimi 5 Aralık '75 tarihinden bu yana askeri işgal altında tuttuğu Doğu Timor'da halka sürekli kan kusturmaktadır. Sorun uluslararası planda son dönemde, Suharto'nun kovulduğu andan itibaren, yani iş isten geçtikten sonra tartışılmaya başlandı. Gayri resmi kaynakların tahminlerine göre Suharto rejimi bölgede 200 bin insanın kanını dökmüştür. Bu örgütlü soykırımı sayesinde Doğu Timor bugüne kadar Endonezya'nın 27. eyaleti olarak kalmıştır.

Ancak bu mazlum halkın kılıçtan geçirilmesinin faturası sadece Suharto rejimine kesilemez. Tetiği çeken, sokaklarda insan boğazlayan her ne kadar Cakarta'nın resmi ya da sivil güçleri ise de, bu yıkımın asıl sorumluluğu önemli ölçüde ABD emperyalizminin hanesine yazılmalıdır. Suharto rejimi ömrünü bir bakıma ABD emperyalizmine, onun asla esirgemediği yardıma borçludur. Zira Endonezya yakın döneme kadar anti-komünizmin bölgedeki en gözde kalesiydi. Suharto karşı-devrimci dinamikleri canlı tutan biricik dayanak noktası, istikrarın başlıca teminatı sayılıyordu. Bu hizmetlerinin karşılığında Cakarta rejimine bir yandan iktisadi yardımlar yapıp ticari avantajlar tanınırken, öte yandan da onun Doğu Timor'da sürdürdüğü politikaya destek verildi, anti-komünist mücadelenin bir uzantısı sayıldı.

Sonuç olarak Cakarta'nın Doğu Timor'da neredeyse 25 yıllık bir yatırımı söz konusudur. Ayrıca, bölge, Cakarta rejiminin bel kemiğini oluşturan ordunun imtiyaz alanıdır. Dolayısıyla, Endonezya burjuvazisinin bir ganimet olarak gördüğü Doğu Timor'un ilhakından kolay kolay vazgeçmesi düşünülemez. Çünkü, Suharto kovulmuş ama Cakarta rejiminin karakteri değişmemiştir. Tarihin en kanlı diktatörlüklerinden birisinin, biraz yorgun düşmüş olsa bile, boyunduruğu altında tuttuğu bir halkın kendi kaderini tayin hakkını olağan karşılaması eşyanın tabiatına aykırıdır. Onun için, referandumun bağımsızlık lehindeki sonuçlarının açıklanması ile birlikte rejimin militarist güçlerinin harekete geçmeleri ve Doğu Timor'u bir kan gölüne dönüştürmek istemeleri şaşırtıcı değildir. On yıllardır uygulanan geleneksel bir politikanın kritik anda yeniden icraatıdır.

Madalyonun öteki yüzü dış güçlerin Doğu Timor

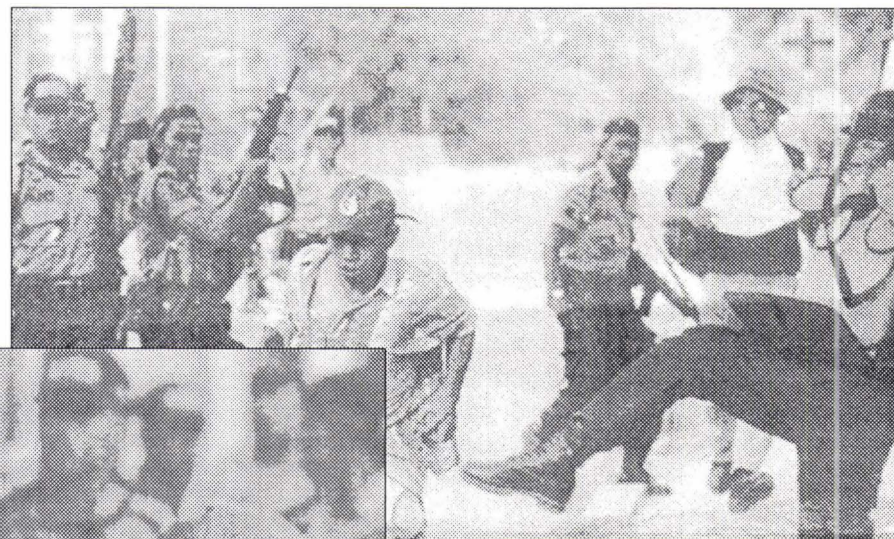
üzerinde oynamaya çalıştıkları oyundur. Birleşmiş Milletler'in sürece müdahalesi dikkati çekicidir. Portekiz sömürgeciliği dönemini saymazsak, Doğu Timor halkının bağımsızlık uğruna on yıllardır mücadele vermekte olduğu ve son derece ağır bedeller ödediği açıktır. Bu süre zarfında ne BM ne de bir başka güç Doğu Timor halkına hamilik yapmaya, onu bağımsızlığa taşımaya yeltenmiştir. Tam tersine, Cakarta rejiminin kırım politikasına arasıra diplomatik şerhler düşürülerek göz yumulmuştur.

Fakat Suharto kovulunca ve bölgede gelişen halk hareketinin baskısı altında buzlar çözülmeye başlayınca, Dili Havaalanı'na delegasyonlardan biri kalkmış öteki inmeye başlamıştır. Doğu Timor'un yarattığı bu ani ilgi ne gariptir ne de tesadüf. Son derece somut gelişmelerin yarattığı bir sonuçtur.

Doğu Timor hızla bir bölgesel ve uluslararası çekişme alanına dönüşmektedir. Soğuk savaşın son bulmasıyla birlikte Endonezya rejiminin emperyalizm açısından önemi azaldı. O artık anti-komünist savaşımın bir kalesi olmaktan çıkıp bir başka kategoride yer almaya başladı. Sözümona sineye çekilen kusurlarına katlanma zorunluluğu ortadan kalktı. Geçen yılın ilkbaharında emperyalist güçlerin en yetkili temsilcilerinin Suharto hakkında kullandıkları son derece aşağılayıcı sıfatları bunun bir göstergesidir. Cakarta rejimi Doğu Timor'u emperyalizmin kendisine en çok ihtiyaç duyduğu, ABD emperyalizminin Vietnam'dan kovulduğu bir dönemde gaspetmişti. Uluslararası ilişkiler ve güçler dengesinin hassasiyeti gereği Birleşmiş Milletler Örgütü Doğu Timor'un işgal ve ilhak edilmesini tanımamış, ancak pek fazla sorun da etmemiştir.

Ancak bugün durum farklıdır. Doğu Timor'un Cakarta'ya bir mükafat olarak sunulmasının, emri vakinin sineye çekilmesinin bir gereği kalmamıştır. Rejiminin geçen yılki halk hareketinin ardından zayıf düşmesi, geçmişi geriye dönük olarak sorgulamayı kolaylaştırmaktadır. İşte bu geriye dönük hesaplaşma, Doğu Timor halkının kendi kaderini tayin hakkı maske edilerek masaya konulmaktadır.

Göz ardı edilmeye çalışılan diğer bir faktör ise, Doğu Timor'daki bağımsızlık hareketinin günümüzdeki durumudur. Referandum oylamasının

sonuçlarının % 78.5 oranında bağımsızlıktan yana olması kuşkusuz çok önemlidir. Ama tek başına bir anlam ifade etmemektedir, hatta yanlış yorumlara yatkındır. Bu rakam militan, bilinçli, örgütlü ve önderliği olan bir tercihin ifadesi değildir. Cakarta'nın sürdürdüğü işgale ve kirli savaşa karşı birikmiş olan öfke ve bağımsızlık istemi ile ülke üzerinde hesapları olan güçlerin teşviki kendisini iç içe ifade etmektedir.

Doğu Timor'da ulusal kurtuluş savaşı yürüten başlıca güç Fretilin'dir (Doğu Timor'un Bağımsızlığı için Devrimci

Cephe). 1974 yılında Portekiz'de Salazar diktatörlüğünün yıkılmasının oluşturduğu elverişli ortam ve koşullarda faydalanan Fretilin, kontrolü ele geçirerek ülkenin bağımsızlığını ilan etmişti. Ancak on yıllar boyu devam eden kirli savaş koşullarında, emperyalist güçlerin hiçbir desteği esirgemedikleri Endonezya ordusu karşısında gerilla hareketi ağır kayıplar verdi ve '80'li yılların başlarında epey zayıf düştü. Önderi José Xanana Gusmao 1992 yılında esir düştü. Bir dönem binlerce gerillayı seferber eden Fretilin, gözlemcilerin iddialarına göre, bugün birkaç yüz insanıyla üçra köşelere çekilmiş durumda. Militan bağımsızlıkçı hareketin sadece askeri bağlamda değil politik olarak da erozyona uğraması, Doğu Timor halkını fiilen öndersiz bırakmıştır. Hatta, Cakarta'nın 7 Eylül günü serbest bırakmakta sakınca görmediği José Xanana Gusmao bağımsızlık hareketinde aktif bir rol oynamak istemediğini ve sadece danışmanlık yapacağını açıklamıştır. Dolayısıyla, ulusal hareketin zayıfladığı, hatta önemli ölçüde bozguna uğradığı bir ortamda, Doğu Timor halkının kaderini tayin ettirmek için Birleşmiş Milletler Örgütü bayrağı altında örgütlenen uluslararası seferberlik düşündürücüdür.

Devrimci ulusal hareket zayıfladığı için bağımsızlık referandumu düzenleyen Birleşmiş Milletler Örgütü bu kez savunmasız kitleleri Endonezya ordusunun ve milislerinin beklenen terörü ile baş başa bırakmıştır. Dolayısıyla, bugün Doğu Timor'da yaşanan kitle katliamlarının, zoraki toplu göçün, etnik ayıklamanın sorumluluğunu sadece eli kanlı Cakarta rejimi taşımamaktadır. Bu kırım da sorumluluk bir kez daha uluslararası karakterdedir.

Doğu Timor üzerine kirli hesaplar

Doğu Timor Asya'nın Kosova'sı olmaya adaydır, birçok bakımdan benzer özellikler göstermektedir. Uluslararası kefaletle düzenlenen referandumun arka planını emperyalist güçlerin ve bölgenin gerici devletlerinin hesapları oluşturuyor. Oylamanın ardından bu mazlum halkın kaderinin ölüm mangalarına terk edilmiş olması emperyalist güçlerin iğrenç hesaplarının en somut kanıtıdır.

Geçen yıl patlak veren Endonezya krizinden sonra ABD emperyalizmi açık bir biçimde ve özellikle de Madeleine Albghrit'in ağzından bölgeye askeri olarak yerleşmek niyetinde olduğunu ifade etmişti. Hatta kitle hareketinin Endonezya'da kabardığı günlerde Pentagon her ihtimali

değerlendirmekte olduğunu açıklayarak pasifik filosunu alarına geçirmişti.

Ancak Endonezya'da kitle hareketinin saptırılarak yatıştırılması, devrimci bir dinamiğin yaratılamaması ABD'nin açıktan müdahale hesaplarını boşa çıkarmıştı. Böyle olunca dikkatler hep Doğu Timor üzerinde yoğunlaştırılmaya, bu ülke halkının trajedisi bahane edilerek mevzi aranmaya başlandı.

Doğu Timor üzerinde hararetle politika üretmeye çalışan güçlerin başında Portekiz, Yeni Zelanda ve Avusturalya gelmektedir. Her zaman olduğu gibi ABD emperyalizmi başka güçleri ileri sürerek kendisine yol açmaya çalışmakta, gelişmelerin

olgunlaşmasını, sürecin kendi lehine gelişmesini beklemektedir. Aynı sonuca varan bu politikanın benzer örneklerine kısa aralıklarla Balkanlar'da tanık olunmuştur.

Portekiz eski sömürgeci güç sıfatıyla tarihsel sorumluluğu olduğunu ileri sürerek ve Endonezya iktidarının zayıflığından da yararlanarak bölgede bir pay koparmaya çalışmaktadır. Lizbon'un bu arayışında yer yer Cakarta'yı karşısına aldığı, Doğu Timor'da uygulanan kırım politikasına karşı birikmiş öfkeyi, gelişen tepkileri kendi potasına akıtmaya çalıştığı görülmektedir. Onun için Portekiz Doğu Timorluların bağımsızlıktan yana tavır belirlemeleri halinde bölgeye milyonlarca dolarlık yardım ve yatırımda bulunacağını ilan etmişti. Ancak bu hummalı çabaya rağmen Lizbon, boyunu aşan bu Asya krizinin tali bir aktörü olmaya mahkumdur.

Avusturalya ve Yeni Zelanda ise bu krizden yararlanarak ve Endonezya'yı doğrudan karşılarına almamak koşulu ile kendilerini birer bölgesel güç olarak kanıtlamaya çalışmaktadırlar. Bu iki gücün iktisadi bakımdan zor durumda bulunan Endonezya ile iyi ilişkiler içinde Doğu Timor sorununa hamilik yapmaya çalışmalarının gerisinde, kendilerine açılacak 200 milyonluk bu ülkenin pazarı vardır.

Asya Kosova'sının temkinli davranan diğer bir aktörü ise Çin Halk Cumhuriyeti'dir. Elbette Çin'in taraf olması söz konusu krizin karakterini bambaşka bir düzeye taşıyor. Bölgedeki hegemonya yarışında Pekin'in Tayvan dışındaki komşularına pek sataşmaması dikkat çekicidir. Çünkü Pekin yerel krizleri uluslararası bir perspektife oturarak değerlendirmeye çalışmakta ve ABD ile arasında sürmekte olan rekabetin bir dayanağına dönüştürmek istemektedir.

Geçen yıl Endonezya'da iktidar düzene karşı ayaklanmış kitleleri Çin kökenli azınlığa saldırttığında, Çin Halk Cumhuriyeti gösterdiği tepkinin dozunu kaçırmamaya dikkat etmişti. Cakarta'nın bir başka güce, yani ABD emperyalizmine sığınma ortamının oluşmasına meydan vermek istemiyordu. Aynı tutumun Doğu Timor konusunda da tekrarlanması bekleniyor. Onun için ABD'nin ilk aşamada aracılara aracılığı ile düzenleyebileceği bir askeri operasyona karşı Pekin'in Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde vetosunu kullanacağı söyleniyor.

Uluslararası gözlemciler Doğu Timor'da ABD için bir fırsat doğduğunu, ama Pekin ile Washington arasında yaşanan gerginliğin ABD'nin hareket alanını daralttığını, müdahale olanaklarını sınırladığını düşünüyorlar. Washington'un ısrarlı taleplerine, ardı gelmeyen inisiyatiflerine rağmen Çin yöneticilerinin ilişkilerdeki gerginliği düşürmekte isteksizliği, bu gözlemin çok da isabetsiz olmadığını gösteriyor.

Ancak stratejik açıdan Asya'nın bu yöresi ABD emperyalizmi için can alıcı bir öneme sahiptir. Kriz odaklarının bölgede yaygınlaşması, Çin ile ABD arasındaki hegemonya yarışının giderek kızışması, bu önemi büsbütün arttırmaktadır. Bu nedenle, ABD'nin başka alanlarda Çin'e vereceği tavizler karşılığında Doğu Timor'a el atması hiç de ihtimal dışı değildir. Dolayısıyla, Doğu Timor'un Asya'nın bir Kosova'sı olma ihtimali kendisini objektif olarak dayatıyor, koşullar her geçen gün olgunlaşıyor.

Doğu Timor:

Endonezya takımadalarının Endonezya'dan sonra en büyük adasını oluşturan Timor Adası, Avusturalya kıyılarına 500 kilometre mesafede bulunuyor. 15.850 kilometre karelik yüzölçümü ile adanın batı bölümü asırlar boyu Hollanda'nın sömürgeci olmuş, 1945'te Endonezya ile birlikte bağımsızlaşmıştır. Doğu Timor ise 14.780 kilometre karelik yüzölçümü ve yaklaşık 800.000 nüfusu ile mevcut krizin merkezini oluşturmaktadır. Başkenti yaklaşık 120 bin nüfusu olan Dili'dir. Ada tarım, ormancılık, maden ve enerji alanlarında doğal zenginlik kaynaklarına sahiptir. Bunların başlıcalarını pirinç, mısır, kahve, cinsine dünyada az rastlanılır kıymetli ormanlar ve henüz işlenmeyen altın ve petrol yatakları oluşturmaktadır.

Tarihçe:

1520: Timor Adası Portekizliler tarafından keşfedildi.

1642: Portekizliler Timor Adası'na yerleştiler ve Santal ağacının kerestesini ihraç etmeye başladılar. Aynı dönemde diğer sömürgeci güç Hollanda, Endonezya ve diğer adaları egemenliği altına aldı ve Timor Adası'nın batı kesimine yerleşti.

1859: Hollanda ile Portekiz arasında imzalanan bir anlaşma sonucu Timor Adası taksim edildi. Böylece Doğu Timor Portekiz sömürgeciliğine terk edilirken, adanın batı bölümü Hollanda'nın egemenliği altında kaldı.

1945: Klasik sömürgeciliğin son bulması ve Endonezya'nın bağımsızlığını elde etmesi sonucu Timor Adası'nın batı kesimi Hollanda tarafından Cakarta'ya terk edildi. Fakat Portekiz Doğu Timor üzerindeki egemenliğini korudu.

Nisan 1975: Portekiz'de Salazar diktatörlüğünün yıkılışı Doğu Timor'un klasik sömürgeciliğin boyunduruğundan kurtulmasını kolaylaştırdı.

Ağustos 1974: Portekiz güçleri Doğu Timor'u terk ettiler.

Kasım 1975: Fretilin (Doğu Timor'un Bağımsızlığı için Devrimci Cephe) önderliğinde Doğu Timor halkı bağımsızlığını ilan etti.

Aralık 1975: Doğu Timor Endonezya ordusu tarafından işgal edildi. Portekiz ile Endonezya arasındaki diplomatik ilişkiler kesildi.

Ocak 1976: Cakarta hükümeti Doğu Timor'u Endonezya'nın 27. eyaletine dönüştürerek ilhak ettiğini ilan etti. Doğu Timor'un işgal ve ilhakı

Birleşmiş Milletler Örgütü tarafından tanınmadı ve mahkum edildi.

1978: Avusturalya Doğu Timor'un ilhakını tanıyan tek devlet oldu.

1983: Birleşmiş Milletler Örgütü gözetiminde Lizbon ile Cakarta arasında Doğu Timor konusunda görüşmeler başlatıldı.

1991: Cakarta ordusu kirli savaşı doruğuna tırmandırdı, ulusal kurtuluş hareketi askeri alanda ağır darbeler aldı. Doğu Timor'da yaşanan trajedi dünya ölçüsünde işlenmeye başlandı.

1992: Ulusal kurtuluş hareketi Fretilin silahlı mücadeleden geri adım atarak politik propagandaya ağırlık vermeye başladı. Ulusal kurtuluş hareketinin önderi José Xanana Gusmao Cakarta güçlerine esir düştü.

1994: Endonezya ordusu ulusal kurtuluş hareketi arasında başlatılan barış görüşmeleri kısa ömürlü oldu ve fiyasko ile sonuçlandı.

1996: Doğu Timor'da ulusal hareketin reformist ve gerici kanadı Nobel Barış Ödülü ile mükafatlandırıldı. Ödül bağımsızlık yanlısı olduğunu iddia eden José Ramos Horta ile Dili Kilisesi Baş Papazı Carlos Felipe Ximenes Belo arasında paylaştırıldı.

21 Mayıs '98: Suharto'nun kovulması. Özel bir villaya nakledilen José Xanana Gusmao dışındaki diğer Doğu Timor'lu siyasi tutuklular serbest bırakıldılar. Doğu Timor'un başkenti Dili'de öğrenci gençlik önderliğinde bağımsızlık talep eden gösteriler yaygınlaştı. Cakarta rejimi yeni Başkan Yusuf Habibi'nin ağzı ile Doğu Timor'a özerklik tanımaya hazır olduğunu açıkladı.

27 Ocak '99: Endonezya Dışişleri Bakanı Ali Alatas "eğer Doğu Timorlular kendilerine önerilen özerkliği reddederlerse Cakarta'nın bağımsızlık seçeneğine katlanacağını" ilan etti.

5 Mayıs '99: Portekiz ile Endonezya arasında yapılan pazarlıklar sonucu Birleşmiş Milletler Örgütü nezdinde Doğu Timor'da bir referanduma gidilmesi kararlaştırıldı ve oylama tarihi olarak 30 Ağustos '99 saptandı.

14 Ağustos '99: Referandum kampanyasının resmen başlaması ile birlikte Doğu Timor'a sevk edilen özel birlikler ve milisler terör estirmeye başladılar.

4 Eylül '99: Birleşmiş Milletler Örgütü Genel Sekreteri Kofi Annan % 78.5 oranında insanın özerkliği reddettiğini, dolayısıyla referandumun bağımsızlıktan yana sonuçlandığını açıkladı.

Son sözü hep direnenler söyler/1

Partinin zaferi kaçınılmazdır!

(Bu metin **TKİP Merkez Yayın Organı Ekim'in** Ağustos '99 tarihli 207. sayısından alınmıştır)

Nihayet "Vatan"dayız. Minibüs binanın
arka tarafına dolaşıp, beton bahçeye park
ediyor. Kalbim hızla atmaya başlıyor: "Şimdi,
şimdi, şimdi..." Ve tam yoldaşı indirmeye
yönelirlerken, planıma uygun olarak slogan
atar gibi haykırıyorum. "İmza yok! İfade yok!
Beni tanı mıyorsun!" Ağzımı kapatmak için
üzerime çullanıyolarlar. Ağzımı, gözlerimi
elleriyle sıkıca kapatıp araçtan indiriyorlar
beni. Böylece başlıyor kavga.
Ama mutluyum; saldırıyı ben başlattım,
zaferi partinin kazanacağına olan inancım
daha da pekiyor. O halde itekleme, zorlama
biçimde yürütülüyorum. Zorluk çıkarışım
şimdilik bu sınırdan seyreliyor. İşkencecilerden
hiç ses çıkmıyor, sadece zorlanmayı yansıtan
soluk alış-verişlerini duyabiliyorum. Biraz
daha yürüdükten sonra duruyoruz.
Gözlerimdeki eller çekilir çekilmez gözbağı
takılıyor gözlerime. Ve ardından da ağzımdaki
eller çekiliyor. Aynı yürüyüşle devam etmek
istiyorum, işkenceciler itekliyor, çekiyor, ama
yürütemiyorlar. Kinimi sesime katıp meydan
okuyorum, "Öyle kolay değil. Zorla! Zorla!"

Yeni model Ford bir minibüsle E-6 karayolundan ilerliyoruz. Gideceğimiz yer konusunda tam emin olmasam da tahminen İstanbul TEM olduğunu düşünüyorum. Arabadaki işkencecileri daha önce hiç görmemiş olmam ve yönümüzü tam kestiremeyişi, küçük de olsa bir "acaba?" sorusunu düşündürüyor. Ama çok geçmeden bildik yerlerden geçiyoruz. Artık nereye gittiğimiz konusunda eminim, başka şeyler üzerine düşünüyorum: "Ey İstanbul, seni doyarsa yaşamadan, özelemlerimi gidermeden... Acaba gözlerimizi niye bağlamadılar? Üstelik başımızı eğmeye, yüzlerini görmemizi engellemeye falan da çalışmadılar. Halen şüpheleri mi var? Ama parmak izi bu, yanılma payı yok ki. Demek partinin ilk şehidi olacağım. Direneceğime göre bu halleri boşuna değil..."

II. köprüden geçiyoruz. Sol taraftaki o muhteşem görüntü sükunetime bir mutluluk katıyor, gülümsüyorum İstanbul'a: "Ben olmayacağım belki ama, zafer mutlaka partinin olacak." Birlikte alındığımız yoldaş önümdeki koltukta oturuyor, oldukça sakın görünüyor. Birazdan çetin bir kavgaya gireceğiz ve yoldaş bu kadarına hazırlıklı değil. Bizi politik kimliğimizi bilmeksizin misafir eden demokrat bir aile dışında, polise verebileceği bir şey de yok. Birden aklıma korkunç bir düşünce yerleşiyor: "Beni katletmeyi düşünüyorlarsa yoldaşı da sağ bırakmazlar."

Kahretsin! Birlikte gezmeye ne gerek vardı ki. Ona gereksinimi olan küçük üç tatlı çocuğu var..." Buruk bir hüznü kapılıyorum, ama elden ne gelir?

"Ölüm yenilmişse, acı hiçleşmiştir"

Daha önceki gözaltılarımda maruz kaldığım işkence türleri geliyor aklıma. İlkinde sürekli kaba dayak uygulamışlardı. Sonrasında askı, elektrik ve poşetle boğmayla tanışmıştım. İşkenceyle ilgili elime geçen kitapları okuduğum için, daha bir dizi işkence yöntemini kafamda canlandırabiliyordum. Geçmiş deneyimlere dair okuduklarımı yanında yeni dönem işkence yöntemleri hiç kalırdı.

'Olga', 'Sorgu ve Yöntem', 'Haydari Kampı', 'Adressiz Sorgular' vb. kitaplardan okuduğum bazı işkence sahnelerini düşünüyorum. İdeolojik-politik donanım, ideallere ve davaya, partiye ve yoldaşlara bağlılık, ve de, sermaye düzenine ve devletine karşı ta çocukluk yıllarımdan başlayarak büyüyen bir kin olacak da bir insanda, ama yine de bu iradeyi sarsacaklar, öyle mi?

Kendimden çok eminim. Ölüm yenilmişse, acı hiçleşmiştir. Cellatlar, ölümüne direniş karşısında hep yenilginin çaresizliğini yaşamadılar mı? Bu çaresizliği bir kez daha yaşayacaklar işkenceciler! Hem öyle kolay ölümü seçmeden, bütün acıları yenererek çıkmaya kararlıyım. Güzel bir yaşam için elbette ölüne ama, 'Cesur Yürek' filminde de anlatıldığı gibi, acılar da yenilmeli. W. Wallace, genç kraliçe tarafından kendisine acısız bir ölüm için verilen zehri reddetmeseydi, sekiz yüzyıl sonra böylesi bir film yapılabilir miydi? Evet, Wallace halkın gözleri önünde Ortaçağ işkenceleriyle öldürülmeyi seçerek ve sınıflı toplumların tarihi boyunca ezilenlerin asla vazgeçmediği "Özgürlük!" sloganını haykırarak, İskoç ulusunun özgürlüğüne tarihsel bir katkı yapmıştı. O'nun gibilerinin bu direnişi olmasa, İskoçlar, İngilizler tarafından çoktan asimile edilmiş olurlardı. En azından filmde böyle anlatılıyordu. "Ölüm ve acı bir kez daha yenilecek!"

Araba İstanbul trafiğinde akıp gidiyor. Ama düşüncelerim bunca özlediğim şehri alıcı gözüyle izlememi engelliyor. Gerçi etraftaki bazı değişiklikler bu düşüncelere kısa aralar vermeme sağlıyor, ama hemen başka noktalardan düşünmeye devam ediyorum. Yoldaş için yapacağım bir şey vardı. Alındığımızdan beri iyi idare etmiş, hikayemizde ısrarlı davranmıştık, ama artık bunu sürdürmenin gereği yoktu. Sağ kalırsak ya da kalırsa, beni "tanımadığımı" söylemeliydi. Söyleyeceklerimi kısa, öz ve bir çırpıda söylemeliydim ki, işkencecilerin engellemesini boşa çıkarabileydim.

Alınmamız öyle hengameli olmamıştı. Bizi alan iki polisin asayıştan geldiğini duyunca sıradan vatandaşlar gibi davranmış, hatta çelişkili açıklamaları ortadan kaldıracak bir hikayeyi henüz birlikteyken uydurma imkanı bulabilmiştik. Ve karakolda 24 saatten daha

fazla bir zaman tutulmamıza rağmen, iyi rol kesmiştik.

Oradaki demokrat tipli "iyiliksever" TEM masası şefinin makamına çıkarılışım geliyor aklıma. Sorularını hikayemize uygun cevaplıyorum, bir taraftan da hoşnutsuzluğumu dile getiriyorum. Şef, "Niçin gözaltına alındığını biliyor musun?", diye soruyor. "Bizi getiren polis beyler ihbardan olduğunu söylediler. Ama bizi niye ihbar etsinler ki, kimseye bulaşmadık, kötü bir şey yapmadık" diye yanıtlıyorum. Şef devam ediyor: "Cinayetten..."

Önce tam anlayamıyorum, "Ne? Ben... cinayet... ne diyorsunuz siz?..." Karşımdaki "X'de" der demez, içimden tüm bedenime sıcak bir dalga yöneliyor. "Buraya kadar!" diye düşünüyorum, ama yine de rolümü ustaca devam ettiriyorum. "Şimdiye kadarki halleri de, alış biçimleri de beni emin olarak aldıkları göstermiyor. Belki kesinleştiremezler, rolümü sonuna kadar devam ettirmeliyim" diye düşünüyorum.

Gerçekten de ustalıkla devam ettirmiştim. İlk alındığımda çekilmiş fotoğrafımı gördüğümde bile soğukkanlılığımı yitirmemiş, benzerlik üzerine yorumlar yapmış, fotoğraftaki kişi olmadığımı ısrar etmişim. Karakol amiri bile ikna olmuş gibiydi, benzerlik üzerine diyalogumuzdan sonra dostça omuzuma vurmuş, "rahatladın değil mi?" demişti. Teşhis için gelen polisler (neticede onları hiç görmemişim, onlar da beni ancak ellerindeki fotoğraftan görmüşlerdi) karşısında da başarıyla rol yapmışım.

"İmza yok! İfade yok!"

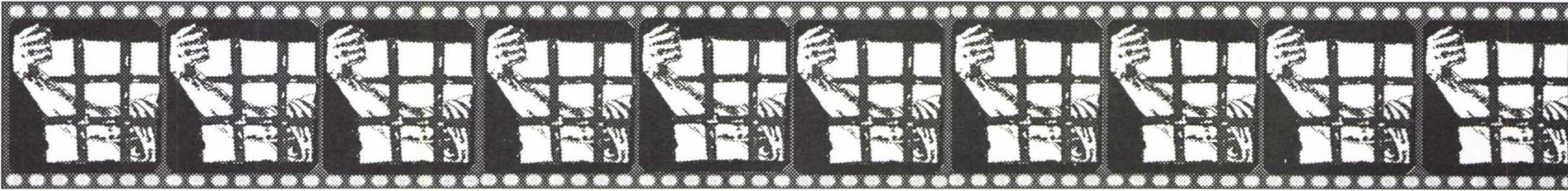
Nihayet "Vatan"dayız. Minibüs binanın arka tarafına dolaşıp, beton bahçeye park ediyor. Kalbim hızla atmaya başlıyor: "Şimdi, şimdi, şimdi..." Ve tam yoldaşı indirmeye yönelirlerken, planıma uygun olarak slogan atar gibi haykırıyorum. "İmza yok! İfade yok! Beni tanı mıyorsun!" Ağzımı kapatmak için üzerime çullanıyolarlar. Ağzımı, gözlerimi elleriyle sıkıca kapatıp araçtan indiriyorlar beni. Böylece başlıyor kavga.

Ama mutluyum; saldırıyı ben başlattım, zaferi partinin kazanacağına olan inancım daha da pekiyor. O halde itekleme, zorlama biçimde yürütülüyorum. Zorluk çıkarışım şimdilik bu sınırdan seyreliyor. İşkencecilerden hiç ses çıkmıyor, sadece zorlanmayı yansıtan soluk alış-verişlerini duyabiliyorum. Biraz daha yürüdükten sonra duruyoruz. Gözlerimdeki eller çekilir çekilmez gözbağı takılıyor gözlerime. Ve ardından da ağzımdaki eller çekiliyor. Aynı yürüyüşle devam etmek istiyorum, işkenceciler itekliyor, çekiyor, ama yürütemiyorlar. Kinimi sesime katıp meydan okuyorum, "Öyle kolay değil. Zorla! Zorla!"

Bir ses (sesin sahibini son günlerde görme 'şerefi'ne nail oldum. En belirgin yanı alt çenede dışa doğru çıkmış köpek dişleri. Bu nedenle ondan "dişlek" diye bahsettim), bırakın bakalım ne yapacak diyor.

Direneler anlatıyor... Direneler anlatıyor... Direneler anlatıyor... Direneler anlatıyor...

Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor...

Bütün eller üzerimden çekiliyor. Rastgele yumruk savuruyorum. İlk andaki birkaç tanesi karşımda duran bir vücuda isabet ediyor. Çevremdeki ayak patırtıları çoğalıyor, saçlarım, kollarım sıkıca kavranıyor işkencecilerce. Birkaç el de bacaklarıma sarılıyor. Ön tarafım aşağıya bakacak şekilde kaldırıp karga tulumba vaziyette götürüyorlar. Koridor gibi bir yer olmalı ki, sağdan soldan kapıların açıldığını, fısıltıları duyuyorum. İşkenceciler soluk soluğa kalmış vaziyeteler. Olduğum gibi halıfleksli bir zemine bırakıp, sıkıca bastırıyorlar.

“Dişlek” konuşmaya başlıyor: “Ne var, ne oldu Y? Böyle yaparak eline ne geçiyor, neyi ispatlamaya çalışıyorsun?” Basınç uygulayanlara yönelik, “bırakın sakinleşsin” diyor. Saçlarım bırakılıyor, üzerimdeki basınç biraz azaltılıyor. Soluk alış verişim normalleşiyor. Bir süre sonra “dişlek” devam ediyor: “Böyle yapmanın ne alemi var Y? Gel güzel güzel konuşalım. (Yapmacık bir gülmeyle karışık) sana bizi yanlış anlatmışlar oğlum. Biz adamı yemeyiz, böyle davranarak işimizi zorlaştırıyorsun...”

Kesiyorum lafını:

- Sizler işkencecisiniz! Uzatmayın, hemen işinize başlayın...

- Ha ha ha, ne işkencesi oğlum? Sana işkence yapacağımızı nereden çıkardın? Herşey zaten ortada. Ama illa işkence yapmamızı istiyorsan onu da yaparız. 5 dakika sürmez çözülürsün, bitersin. Biz böyle adamları çok gördük, tamam abi der bir başlarlar, gel de sustur. Bir daha da insan içine çıkamazlar. Namusunu, onurunu koru. En baştan konuşalım, onurunla git, yine mücadeleni yürüt. Senden bir şey istemiyoruz, mahkemede söyleyeceğini burada söyle, ki biz de görevimizi yapmış olalım. Zaten kurtuluşun yok, Ümraniye’de yerin hazır. Bak S de dediğimizi yaptı, şimdi paşa paşa yatıyor...”

- Boşuna yormayın çenenizi, işinize başlayın...

- Çok istiyorsan işkence yapalım, ama o bizim işimiz değil. Biz insanlarla konuşuruz, onları dinleriz ki mahkemenin işi kolaylaşsın. Haydi konuşalım.

- Ben komünist bir devrimciyim. Konuşacak bir şeyim yok. Sizi de muhatap almıyorum.

Suskunluk duvarı

Artık suskunluğu namluya sürmüştüm. En etkili silahım bağırmmamak, cevaplamamak, kısacası tepkisiz kalmaktı. İstediklerini yapmayarak da onları yok sayacaktım. “Dişlek”, devletin yenilmezliği, kimsenin konuşmadan çıkamayacağı, örgütün hikaye olduğu, - çeşitli yoldaşların ismini sayarak- hepsinin konuşarak gittiği, kendilerini düşündükleri, benim de kendimi düşünerek kendilerine yardımcı olmam gerektiği vb. üzerine klasik bir söylev çekiyor.

Arada sorular geliyor: “Değil mi?... Konuşalım mı?... Niye konuşmuyorsun?... Cevap versene Y!...”

Benzer tekrarlar yapıyor. Soluk ve ses tonu sinirliliği ele veriyor. Ve nihayet, “kalk soyun öyleyse” diyor. Yere bastırılanlar kalkıp beni de ayağa kaldırıyorlar. Öylece durduğumu gören “Dişlek”, “soyunsana oğlum, başlamamızı istiyordun” diyor. Ben “istediğiniz hiçbir

şeyi yapmayacağım” deyince, bir el hisımla yakama yapıyor, ilikleri düğmeleri koparak çıkarıyor gömleğimi. Pantolonumu, ayakkabılarımı, iç çamaşırlarımı küfürler eşliğinde zorlanarak çıkarıyorlar. Biri saçlarımı kavrayıp kafamdan sıkıca aşağı bastırıyor. Kollarım sırtımda eller dirsekleri geçecek biçimde birleştiriliyor, bir bezle kat kat sarılıyor. Maslak-JITEM’dekinden daha kısa sürüyor sarmaları. Üstelik orada kalın, yünlü muhtemelen battaniye kullandıkları halde buradakinin öyle bir şey olmadığı anlaşıyor. Ama burada da tahta benzeri bir şeyler yerleştiriyorlar.

Bedenimi havaya kaldırıp bıraktıklarında tanıdık bir acıyla karşılaşıyorum. Omuz bölgesi ve göğüs kafesi acının odak noktası gibi. Bir süre sonra sırlı sıklam tere boğuluyorum. Zaman anlamını yitirmeye başlıyor. Uzun süreceğe benziyor askı. Ama bir an sol omuzumdan küçük bir kütürdeme geliyor. Hemen askıdan indiriliyor. İşkenceciler fısıltı halinde konuşuyorlar, hoşnutsuzlukları yansıyor konuşmalarda; “gevşek bağlamışsınız, iyi sarmamışsınız...”

Hızla bezi açıyor, omuzumu, kollarımı yokluyorlar. Kollarımı hareket ettirmemi istiyorlar, tepkisiz kalıyorum. Bunun üzerine kendileri ovuyorlar, kaldırıp indiriyorlar. “Dişlek” suya götürülmemi istiyor. Yürümeye hafif zorlama dışında direnmiyorum. Basamaklarda uyarıyorlar. Arada biri iyiliğim için nasihatlar veriyor: “Kendini ezdirme, bu daha hiçbir şey, böyle davranırsan yarım adam haline getirirler seni...” Islaklığa bakılırsa banyo/duş benzeri bir yerde duruyoruz. Tazyikli su tutmaya başlıyorlar. Titremeye başlıyorum. Tazyikli suyu çeşitli hassas noktalara uzun uzun tutuyorlar. Bir süre sonra titremem hafiflemeye başlıyor.

Papazlık seansları ve işkence iç içe

“Dişlek” sanki yeni gelmiş ve halime acıyormuş gibi soruyor: “Ne oldu Y? Diğerlerine çıkıyor, “Bu kadar da olmaz ki! Yeter, yeter bırakın” diyor, su kesiliyor. “Gel gidip konuşalım” diyerek kolumdan tutup çekiyor. Ama yerimden kımıldamayınca diğerleri “dişlek”in yardımına koşuyor. Saçlarımdan kollarımdan sıkıca kavrayıp çekmeye başlıyorlar. Zorlama bir yürüyüşten sonra halıfleksli bir odaya varıyoruz. “Dişlek” papazlık numaralarına başlıyor. Örgüte, kendime güvensizleştirme amaçlı, kah kurtarıcılık, ‘beni düşünüyor’lar pozları, kah sorularla bezeli bir söylev çekiyor. Sorularına yanıt alamadığı her seferinde sinirlendiğini anlayabiliyorum. Sesi, soluğu papazı ele veriyor. Onun bu hali karşısında tek tepkim tebessüm oluyor. İki kez daha su seansı yapılıyor. Aynı sıralarda işkenceciler saçlarımı, kıllarımı yoluyor, kafamı, çenemi yumrukluyorlar. Tazyikli su sırasında tam titremelerim hafiflediğinde, “dişlek” “çıkageliyor” ve beni “kurtarıyor”. Her defasında aynı numaralar, aynı söylevler, işkencenin bitmezliği vurguları, küfürler, tecavüz, katletme, kaybetme tehditleri, kimi zaman “Adın ne?”, “Kkonuşacak mısın?”, “Tamam mı, devam mı?”lı sorular... En son kuruduktan sonra elbiselerimi veriyorlar, giymiyorum. Küfürler savurarak kendileri

giydiriyorlar. Dışarının sesinin duyulduğu bir yere götürülüyorum. Ellerimi önden kelepçeleterek, ayakta bekletiliyorum. Kısa bir süre sonra bir otomobile bindiriliyorum. Kısa bir yolculuktan sonra araç duruyor. Araçtan indiğimizde, gözlerimi açıyor, başımı eğmemi istiyorlar. Kendim yapmayınca saçlarımdan tutup kendileri eğiyorlar, ama birkaç adım sonra bırakıyorlar.

Başımı kaldırdığımda hastane kapısına 5-10 metre vardı. Doktora bana yapılanları anlatıyorum. Bu doktor sonrakilere nazaran biraz ilgili davranıyor. Saçlarım henüz ıslaklığını yitirmemiş olduğu için kafamı yokluyor. Doktor sonrası kapıdan çıkar çıkmaz işkenceciler gözlerimi bağlayıp, küfürlere, tehditlere başlıyorlar: “İşkence ha? Sen buna işkence mi diyorsun? Asıl işkenceyi bundan sonra göreceksin o... ç... Ananı s...”

Bu tehditler yolda da devam ediyor, otomobil aynı süredeki yolculuktan sonra yine duruyor. Beni indirip muhtemelen girişe yakın bir yerde bekletiyorlar. Bir süre ayakta bekledikten sonra yere çömeliyorum. Nöbetçi olarak başıma bırakılmış iki işkenceci hisımla üzerime atılıp ayağa kaldırmaya çalışıyorlar. Direnişim üzerine küfürler, tekmeler savurup uğraşlarından vazgeçiyorlar. Nöbetçiler arada bir gelip saçlarımı yolmak, küfür etmek, kafamı yumruklamak dışında benimle pek ilgilenmiyorlar. Uzun bir süre oturmuş olduğumdan yorulup ayağa kalkıyorum. Bekleyişim epey bir zaman sürüyor. Sonunda dışarı çıkarp, yine daha öncekinden olduğu anlaşılan bir minibüse bindiriliyorum. Kelepçeleri açıp arkadan bağlıyorlar. Sanırım aracın en arka koltuğundayım. Yanımdaki işkenceci, ayaklarımı yere basılı haldeyken, başımdan bastırarak yan yatırıyor beni. Böylece yolculuk başlıyor. Araçtaki halim, kısa kısa da olsa uyumama olanak sağlıyor. Buna kısa ‘şekerleme’ler ya da tavşan uykusu hali demek daha doğru olur. İşkenceciler arada bir sessizliklerini de bozuyorlar, kendi aralarında, “Dersim’e (Tunceli yerine onlar da bu ismi kullanıyor) gitmek de nerden çıktı?” “Diyarbakır’a kaçta varırız acaba?...” türünden konuşuyorlar.

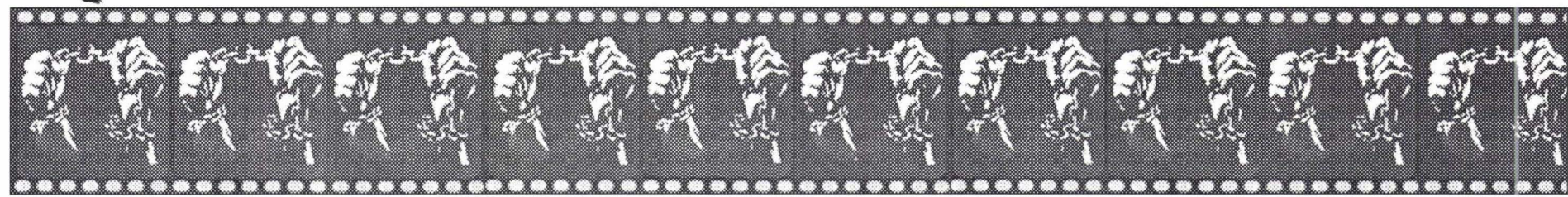
Aslında nereye götürüldüğümü gayet iyi biliyorum. Rollerindeki yapmacıklık şüphe uyandırmıyor bende. Tabii ki kuyruk acılarının olduğu ile götürecekler. Uzunca bir yolculuktan sonra nihayet araç duruyor.

İtekleme biçimindeki yürüyüşle bir binaya götürülüyorum. Buradaki işkencecilerin “Hoşgeldin Y...” ile başlayan alaylı karşılamaları, yaşadıkları sevinci yansıtıyor. Eh, sevinecekler tabii. Ne de olsa ettikleri intikam yeminini yerine getirme fırsatı bulmuşlar. O kadarcık da sevinirler... Ama bakalım ne kadar sürecek sevinçleri...

Birkaç kat merdiven çıktıktan ve bir koridoru geçtikten sonra halıfleksli bir odaya alınıyorum. Bacaklarıma bir sandalye dayıyorlar hemen. “Otur” diyor biri. Kendim oturmayınca başımdan ve omuzlarımdan bastırarak oturtuyorlar. Kalkmamı engellemek için biri sıkıca omuzlarımdan bastırıyor. Düzgün konuşan, “komutan” dedikleri biri işi “işkencesiz halletme” çabasında. Nefeslerden ve ayak seslerinden oldukça kalabalık oldukları anlaşılan bir

Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor...

Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor...

izleyici kitlesi arasında birkaç kişilik bir oyun sergileniyor karşımda. O kadar komik ki, çocuklar bile güler... Ben de tebessümümü eksik etmiyorum. Aslında bu, kendimce bir meydan okuma anlamına geliyor.

“Oyuncular” benden örgütü falan istemiyorlarmış... Zaten her şeyimizi biliyorlarmış... Sadece olayı anlatacağım. Olay yerine gidecekmışız, orada nasıl yaptığımızı gösterecekmışım. Zaten olayın nasıl yapıldığını biliyorlarmış. Buradan başka türlü çıkamazmışım... “Komutan” direneceğimi sanıyormuş. Çok çok iki gün dayansam bile, üçüncü günde, onuncu günde konuşmak için yalvarmışım. Bir ay da direnemezmişim ya!.. İstedikleri kadar ellerindeymişim. Ama sonradan çözülürsem de artık önemi kalmazmış, sürünecek duruma getirirlermiş beni. Bu insanların arkadaşlarını öldürüp de karşılığında naziklik bekleyemezmişim. Ama baştan insan gibi konuşur, bildikleri şeyleri anlatırsam, “devlet sözü ki” bana asla dokunulmayacakmış. Bilmedikleri şeyleri gene saklayaymışım. Sadece bildiklerini anlatıp, zaten bildikleri şeylere dair sorularını doğru cevaplamalıymışım. En azından denemeliymişim. Sözlerinde durmazlarsa tekrar direnebilirmişim... “Reis” dedikleri, yaşlıca bir sesin sahibi, konuşup konuşmamamı umursamadığını söylüyor. En baştan konuşursam bana işkence yapma imkanını elinden almışım. Bu yüzden bırakınsınlar konuşmayaymışım. “Şehit evlat”larının diyetini almadan rahatlayamazmış kendisi...

“İşkencecilerle konuşacak hiçbir şeyim yok”

Bu oyun epeyce sürdükten sonra: “Boşuna vakit yitirmeyin, işinize başlayın. İşkencecilerle konuşacak hiçbir şeyim yok” diyorum. Papazlar oyunu “işkencecilik” üzerinden biraz daha sürdürdükten sonra, nihayet öfkelenip ayağa kaldırıyorlar. Biraz zorlanıyor, ama sonunda askı için tamamen soyunuk hale geliyorum. Askıya hazırlamak için bayağı uğraşıyorlar. Battaniyeyi saran “reis”, konuştuğunda ve nefes alış verişinde bu işi yaparken nasıl yorulduğunu ele veriyor. Her cümlesinde alay ve küfür var. Askısının ünü ve güzelliği üzerine dem vuruyor. Askı işinde bütün stresini atıyormuş. Biz de olmasak ne yapmış... Nihayet vücudumu yukarı kaldırıp bıraktıklarında ayaklarım artık yere basmıyor. Biri ayaklarıma ip geçirip aşağı doğru çekerek ağırlık oluşturuyor. Acı daha da çoğalıyor. Askıyı gerçekten de sıkı yapmışlar!

Vücudum terlemeye başlamışken bir işkenceci hayalarımı sıkıya, burmaya başlıyor. Bu işlem ilk anda bayağı acı veriyor, ama bir süre sonra (sanırım uyuşmadan ötürü) acı kayboluyor. Zaten onlar da biliyor olmalı ki hayalarla uğraşmaktan vazgeçiyorlar. Askıdayken elektrik hazırlıklarına başlıyorlar. Benim için yeni kablolar aldırılmış “reis”. Kabloları sağ ayak ve el serçe parmaklarına bağlayıp, üzerlerine su döküyorlar. Ve karışık düzende uzun-kısa akımlarla sarsılıp geriliyor bedenim. Dişlerim sıkılı, ama ben tebessümüme ara vermiyorum. Seansa son vermeden

hemen önce peş peşe uzun akımlar vermeye başlıyorlar. “Bağır”, “Konuş”, “Adın ne?” tekerlemeleri sıralanıyor bu anlarda. Slogan atsaymışım ya, niye atmıyormuşum... Sinirlenip kendileri atmaya başlıyorlar: “İnsanlık onuru işkenceyi yenecek!” Gücünüz bu kadar işte! diye geçiriyorum aklımdan. Bu halleri, bu çaresizlikleri müthiş hoşuma gidiyor, gücüme güç katıyor.

Sonunda çaresizce askı-elektrik faslına son veriyorlar. İndirip kollarımı açtıklarında, kollarımı hissetmiyorum. Kollarımı kaldırıp indirmemi, hareket ettirmemi istiyorlar. tepkisiz kalıyorum. Küfürler, hakaretler, alay etmeler eşliğinde kollarımla uğraşıyorlar. Bir yandan da suya götürüyorlar. Sonradan tuvaletlerin girişi olduğunu gördüğüm yerde ıslak betona yatırıp tazyikli soğuk su tutmaya başlıyorlar. Bu işlem bayağı sürüyor. Bazen suyu kesip kollarımla uğraşıyorlar. Bazen de suyu nefes almamı engelleyecek şekilde ağzıma burnuma tutuyorlar. Bayağı su yutup kasılmaya başladığım sırada suyu çekiyorlar. Su yutnamdan ötürü karnımda oluşan şişkinlik ağrı vermeye başlıyor. Uzun bir nefessiz bırakmadan sonra kusuyorum, böylelikle şişkinliğin verdiği ağrıdan kurtuluyorum. Kusmadan sonra beni ayağa kaldırıp, su işine öyle devam ediyorlar. Küfür, tehdit, propaganda, oyun, tuzak, soru tekrarı vb. ise aralıksız sürüyor tazyikli su sırasında. Artık suya tamamen adapte olduğum sırada beni götürüp bir vantilatörün karşısına dikeyyorlar. Soğuk hava dalgası titrememi tekrar şiddetlendiriyor. Titremem azalınca tekrar tazyikli su işine başlıyorlar. Bu sefer çeşitli yerlerime buz torbaları yerleştirip, tazyikli su işkencesini buzlar eriyene kadar sürdürüyorlar. Buzun titremede yarattığı şiddet, onları bayağı keyiflendiriyor. Aralarında buz kalıplarına yatırmak üzerine konuşmalar geçiyor, ama ellerinde yokmuş. Bunun ardınan vücudun bıçakla yarılması hissini veren sıcak su, tekrar soğuk su ve buz torbaları, sonra da vantilatör geliyor.

Soğuk-sıcak su, vantilatör işlemleri karışık düzen sürüyorken, ilkinde “dişlek”, “Nasıl gidiyor Y?””, diyerek geldiğini belli ediyor. Ta buralara benim için gelmiş. Niye kendimi ezdiriyormuşum, buradakilerin şakası yokmuş vb. ile sürüp giden bir diyalog girişimi oluyor. Çabası başarısızlıkla sonuçlanınca vantilatörden alıp suya götürüyor. “Bu kurumuş, lyice bir ıslatın aslanım, uykusu açılın” diyerek başka işkencecileri devreye sokuyor. Tazyikli su tutulurken “sert mizaçlı” genç bir işkenceci konuşuyor. Aksanı Kürt olduğunu ele veriyor: Devleti yıkmakmış ha! Devlet yıkılır mıymış hiç... İki tane polis gitmiş, yerine on tane gelmişmiş. Biz kim oluyormuşuz, devleti yıkmak kim... İşte böyle yaparmış devlet... Polis katillerine acımak yokmuş, ne istemişim ben o “tertemiz insanlar”dan. Üstümü aramadan beni arabaya almışlar da ben de arabadayken acımadan çekip vurmuşum iki abilerini. Onlar hata yapmışlar, ama kendileri bunu telafî edeceklermiş. O iki “şehit”in kanlarını burnumdan fitil fitil getireceklermiş...

“Doğulu”nun sahibinin yanında aslan kesilen korkak itlerin havlamasını andıran bu tiradı sürüyorken, bir

başka işkenceci devreye giriyor. Bana yapılanların yetip yetmediği konusunda aralarında çıkan tartışmayı oyunun gereği olarak, yeni gelen kazanıyor. Kolumdan çekilerek halıfleksli bir odaya götürülüyorum. Bu esnada yeni gelenin konuşması da sürüyor:

- Merhaba Y, nasılsın, sana ne yapmışlar böyle? Ben Dersim’den buraya seni kurtarmaya geldim. Ben Pertek’liyim, sen hangi ilçedensin? Hozat’lı mısın?

- ...

- Ya niye konuşmuyorsun, sana yardıma geldim diyorum. Sizin oraları da biliyorum. Eskiden ben de bu işleri yaptım, ama bu işler boş işler. Buradakiler bana abilik yaparak beni kurtardılar. Ben de sana yardım etmek istiyorum. Benimle konuşmak istemez misin?

- ...

- Ne çıkar konuşmaktan? Ben sana örgütle ilgili bir şey sormuyorum ki. Sana yardım etmek istiyorum. Çünkü içinde bulunduğum durumu biliyorum. Konuşmak istiyorsun ama çekiniyorsun. Değil mi? Bana güvenebilirsin. Yardım etmemi istemiyor musun? Daha sonra mı konuşacaksın?

- ...

- Benimle konuş, diğerlerine güvenmiyorsan. Ben de Dersimliyim diyorum sana. Konuşmazsan seni sağ bırakmazlar. Böyle yaparsan zararlı sen çıkarsın. Zaten her şey ellerinde. Y! Y! Uyuyor musun yoksa?

- ...

-Yahu oğlum sen iyilikten anlamıyor musun? Ta Dersim’den geldim diyorum sana. Sizin köyün adı neydi? ... miydi? Bir daha oraları görmek istemiyor musun? Y! Y! Cevap versene ya!..

- ...

- Tamam şimdi istiyorsan konuşma. Ama bak buradaki başkomser iyi bir adam. İstiyorsan senin için de konuşayım. İlla benim gibi olman (itirafçı demek istiyor) da gerekmiyor. Bırak bu işleri, git oku, meslek sahibi ol. İstiyorsan git Dersim’de yaşa. Kaç yıl kaldın Dersim’de.

- Cevap versene. Ne var bunda Y?

- ...

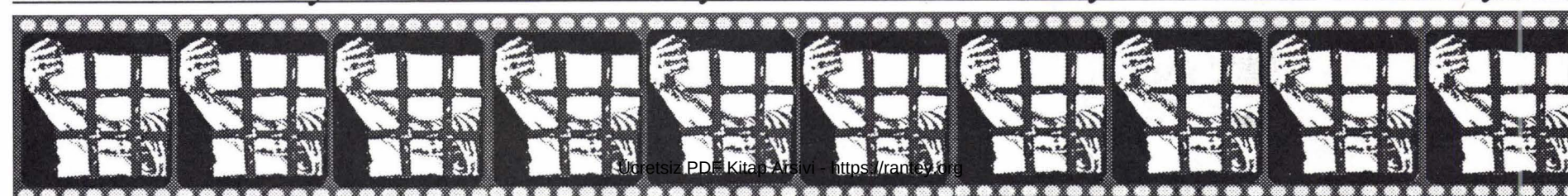
- Sen bilirsin oğlum. Ben sana yardım etmek istiyorum. Al bir sigara yak...”

İtirafçı artık sinirlenmişken, “Doğulu” devreye giriyor: “Bırak konuşmasın. Biz insanca davranıyoruz, ama bu hayvanlığa devam ediyor. Konuşma oğlum, konuşma. Konuşursan kolayından kurtulursun. Şerefliysen konuşma. Biz de sana polis öldürmenin, devlete silah sıkmanın ne demek olduğunu göstereyim...”

Nihayet oyun onlar açısından başarısızlıkla sonuçlanıyor. Yenilgilerinin acısını konumumu değiştirerek çıkartıyorlar; tazyikli suya götürülüyorum. Tazyikli suyu, kulakların içine, kafaya, enseye, boğaza, nefessiz bırakmak üzere ağıza, buruna, böbrekleri etkileyecek yerlere, hayalara sabit olarak uzun uzun tutuyorlar. Bununla beni bitireceklermiş. Buradan çıktığımda, şayet sağ bırakmaya karar verirlerse tabii, oluşan kalıcı hasarlar daha sonra kendini gösterecekmiş, 5-6 yıl sürünmeme, sonra da ölmeme sebep olacakmış...

(Devam edecek...)

Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor... Direnenler anlatıyor...

“Sosyalizm tüm insanların insanca yaşayabileceği bir düzen”

Kendisi parkların bakım ve temizlik işlerini yapan 70 yaşında bir işçi. Emeklilik hayalleri kuruyor. “91 yılının 6. ayında işe başlamış. Eğer 3 bin gün prim ödemesi yapılırsa emekli olacak. Bizim yardımlarımızla SSK’ya başvurdu. Ödenen prim gün sayısını öğrenecekti. Öğrendi de... 8 yıl için 2880 gün prim ödemesi gereken işveren yalnızca 926 gün prim ödemişti. Delirecek gibiydi, inanmıyordu. Sırf emekli olacağı düşüncesiyle bu asgari ücretli işe tahammül ediyordu. Bütün hayalleri yıkılmıştı. Hazmedemiyordu, bu hırsızlıktır, ahlaksızlıktır, diyordu. Sonra yine bizim yardımımızla Çalışma Bakanlığı Müdürlüğü’ne bir dilekçe verdi. Onlar da SSK Bölge Müdürlüğü’ne gönderdiler. Dilekçeyi işleme koymuşlar. Bir müfettiş durumu araştırıcakmış. İhtiyar işçi korku içinde. Madem işveren sırf daha fazla kazanmak için prim ödemiyoorsa, müfettiş sorununu da bir biçimde çözer. Ya rüşvet verir ya da başka yöntemler kullanır....

Biz öneriyoruz: Amca herhalde yalnız değilsin, 100 kişisiniz. Diğer işçi arkadaşlarınızın da sigorta gün sayılarını araştıralım. Onları da de ödenmemişse ortak davranırsınız.

Buraya gelmelerinin zorluklarını anlatıyor: Ben bu insanların nasıl kurtulacaklarını biliyorum, ama burada yapılması gereken çok şey var. Kendim Bulgar göçmeniyim. Babam krallık zamanını anlatırdı. 50-60 dönüm tarlamız varmış. Eker-biçerlermiş, kralın tahsildarları gelir, bir şey kalmazmış. Dayağı, işkencesi de cabaymış. Bir gün köyü bir söylenti almış. Komünistler geliyor, demişler. Bir sürü dedikodu... Komünistler bir eve girdi mi, o evdeki istediği kadınla beraber olurmuş, kimse birşey diyemezmiş... Tarlalarımızı alıkoyarlarmış, hep devlete çalıştırırlarmış, hiçbir şeyin sahibi olunamazmış... Mış -mış!.. Tabii herkes korku içindeymiş. Savaş bitiyor, komünistler iktidara geliyor. Ben de o zamanlar 16-17 yaşlarında delikanlıyım. Bir duyduk ki komünistler 6 bin zengini kesmişler. Herkesi bir korku almıştı.

Komünistler bizim köye de geldiler. Bütün tarlalar bir oldu. Çok zengin olanların paralarını aldılar. Zaten yeni para da çıkarmışlardı. Tarlalar ortak olunca herkesi tarlada çalıştırmaya başladılar. Okullar açıldı. Kız çocukları eskiden okula gönderilmezdi. Gelip yalvarıyorlardı, kızları okusun diye. Bir baktık, üç senede herkesin iki katlı evi, otomobili oldu. Rahmetli babam aynen şöyle derdi: “Bre bu komünistler, neden daha önce gelmediler be, biz şimdi insan olduk”. Hele o tecavüz masalları, bu komünistler tam tersi imiş. Kim bir kadına zor kullandı, 20 sene cezası vardı. Herkes okudu, kadınlar 20, erkekler 25 senede emekli oluyordu. Okuma, hastane hep parasızdı.

Şimdi burada sokaklarda, parklarda yatan perişan insanlar görüyorum. Bulgaristan’da hemen üstü başı temizlenir, bir işe koyulurdu. Kimse ne işsizdi, ne de aç.

İhtiyar işçi dostumla bu kez de, patronun ödemediği asgari ücret farkı ve her ay eksik ödediği maaşları için Bölge Çalışma Müdürlüğü’ne bir dilekçe yazdık. Bu sorunu 110 işçinin de yaşadığını vurguladık. İşçi

arkadaşlarından da imza toplayarak dilekçeyi öyle verecek.

Geçen haftaya kadar üç aydır maaşlarını alamıyorlardı. Toplayabildiği 30 kadar işçi arkadaşıyla patronun yanına gittiler. Kararlı olduklarını görünce, patron son çalıştıkları ayın maaşını vermiş, ama hâlâ iki maaş alacakları var. Yaşlı dostum yine eski günleri anlatmaya başlıyor:

Bizim oralarda (Bulgaristan) böyle şeyler olmazdı. Maaşımız saat aksamazdı. Şimdi burada adam üç aydır maaş ödemiyo, sigortalarımızı ödemiyo. İlgili kurumlara dilekçeler yazıyoruz. Buna rağmen ne ilgilenen var, ne de sorunlarımızı çözen...

Yeminle söylüyorum, Cumhurbaşkanı Demirel’in yüzüne de söylerim. Komünistler fakir babası. Sosyalizm tüm insanların insanca yaşayabileceği bir düzen. Burada yaşananları anlayamıyorum. Adam aç, üstü başı perişan, patron maaşımızı kesiyor, sigortamızı ödemiyo, yine de haklarını aramaktan korkuyorlar. Kaybedecek neleri var ki? Hele çocuklarının hali daha da beter. Evler kira, elektrik, su paralarını ödeyemiyorlar. Ama yine de susuyorlar, haklarını aramaya korkuyorlar.

Bizim orada, altı ayda 1-2 leva elektrik, 1 leva su parası öderdik. Telefon parası da aynı. Düz işçi olan bir işçinin bile 150-200 leva aylık aldığını düşünürsen, bedava sayılacak bir ücret ödüyorduk.

Şimdi et yemeye hasret kaldık. Orada, yeminle söylüyorum, her hafta kuzu çeviriyorduk. Karnımız toktu. Yalnız benim değil, çocuklarımın ve herkesin. Sosyalizmde aç-açık insan olmaz bre.

Dostum özlemle arıyor Bulgaristan’da yaşadıklarını. Şimdi yaşadıklarıyla kıyaslayınca “ahh!” diyor. Biz ne yaptık cennet gibi memleketi. Türkiye’ye benzettik. Bulgaristan’a sözde demokrasinin, yani açlığın, sefaletin gelmesinden biz de sorumluyuz.

Düşünsenize, ilkokul öğrencisi güzel ülkesini tanımak için okul tarafından ücretsiz gönderiliyor. Okutmak için de hiçbir ücret ödenmiyor. Beş kuruş ödenmiyor. Şimdi çocuk okutamazsın burada. Mümkün değil, adam karnını doyuramıyor. Çocuğunu nasıl okutacak?

Yaşlı dostum yaşamsal çelişkileri gördükçe çıldırarak gibi oluyor. Geçenlerde bir gazete haberi okudum kendisine. Rusya’da

tüm işçilere seslenecek bir işçi gazetesi çıkmış (Mart ayında). İşçiler yine komünistlerin önderliğinde örgütleniyorlarmış. Hatta bir selülöz fabrikasında da işçilere maaş ödemesi yapılmadığından dolayı işçiler fabrikayı işgal etmişler; kendileri yönetip, üretim yapıyorlarmış.

Yaşlı dostum kendini tutamadı: Ben sana demedim mi? Ruslar sosyalizmi gördü, yaşadı. Onlar sömürüye katlanamazlar. Çok sürmez, Rusya’da yine sosyalizm kazanır, dedi. O kadar sevinmişti ki.

Ben de ülkemizde işçi sınıfının iktidarını savunan, sosyalizm için mücadele eden bir partiden, Komünist İşçi Partisi’nin varlığından bahsettim. Sevinçle karışık bir korkuyla, çok güzel, ama burası da aynı bizim oradaki faşist krallık gibi, hep devrimcileri, komünistleri öldürüyor. Burada çok dikkatli olmak gerek, dedi.

Yaşlı dostumla konuştuklarımızı yazmamın sebebi, yazılı basınımızda sosyalizmin somut kazanımlarının yeterince işlenmediğini düşündüğüm için. Örneğin, özgürlük sorununun çözümü sosyalizmde, diyoruz. Ancak somut örnekler, yaşanan deneyimler üzerinden konuyu anlatmamız, sorunun işçi ve emekçiler tarafından net bir şekilde kavranmasını sağlayacaktır.

Tüm sorunlarına rağmen yüzyılımızın 70 yılına damgasını vuran sosyalizmin bir ütopya olmadığını, tüm ekonomik, siyasal ve demokratik sorunları işçi sınıfı ve emekçiler lehine nasıl çözdüğünü, soyut söylemlerden somut örneklerle anlatmanın temel görevlerimizden biri olduğunu düşünüyorum.

**Ya kapitalist barbarlık içinde yok oluş,
ya sosyalizm!**

Bir kamu emekçisi

Kurtuluş devrimde, barış sosyalizmde!

Bizler TKİP Nürnberg taraftarları olarak 1 Eylül Dünya Barış gününe katıldık. Alman devrimci ve ilerici kuruluşlarının organize ettiği, bizim de imzamızın olduğu bir platform bildirisi kaleme alınıp dağıtıldı. Standlar açıldı. Saat 15:00’den 17:00’ye kadar Lorenzkirche’nin önünde standlar açılıp bildiriler dağıtıldı. Saat 17:00’den 18:30’a kadar da konuşmalar yapıldı. Almanca kültürel etkinlik yapıldı ve bizim getirdiğimiz N. Hikmet’in Almanca’ya çevrilen “Dünyayı çocuklara verelim” şiiri de Alman arkadaşlar tarafından okundu.

Biz iki pano hazırlamıştık. Savaşı ve emperyalizmi teşhir eden bir panoyla, sosyalist şiar ve talepleri öne çıkaran ikinci bir pano. Kitap ve Kızıl Bayrak için bir stand açtık. Parti kuruluş dövizimizi ve iki tane de parti bayrağımızı yüksek bir yere astık. Etkinlik sonuna kadar parti bayrağımız dalgalandı. Türkiyeli ve Kürdistanlılar az olduğu için biz Türkçe konuşmamızı yapmadık. Yurtsever arkadaşlar bu platforma alınmamışlardı. Barış talepleri, bizim platformun barış karakterine denk düşmediği için, Alman arkadaşlar tarafından reddedildiler. Sadece gelip biraz beklediler ve gittiler. Başka da bir etkinlik yapan olmadı.

Kapitalizm savaş demektir, barışı barış için savaşan proletarya getirecek!

Ya barbarlık içinde çöküş ya sosyalizm!

TKİP-Nürnberg taraftarları

10 Eylül 1920/Bakü

Birinci ve Umumi Türk Komünistleri Kongresi TKP'nin kuruluşu

“Arkadaşlar, bir zamanlar bir hayal halinde telakki olunan komünizm, bugün, Rusya’da meydana getirdiği hayat ile, kurduğu yeni sekl-i hükümetle, Kızıl Ordusu ile amele, rençber ahali içerisinde kuvvetlendirdiği teşkilatıyla şarkın ve bütün dünyanın mazlum millet ve sınıflarına pek büyük ümit veriyor.”

“ ... Türkiye komünist kongresi Rusya’dan uzanan bu demir elleri tutabilecek kuvvetler yetiştirecek ve fırkamız yalnız Türkiye’de değil, bütün şarkta inkılabın alemdarı olacaktır.”

***Mustafa Suphi
(TKP Kuruluş Kongresini
açış konuşmasından...)***

Kızıl Bayrak